

TRANSCRIPT VAN DE GEMEENTERAAD VAN GEMEENTE LAREN
d.d. 8 november 2024

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter: Goedemorgen, het is 09.30 uur. Het is vrijdag 8 november alweer 2024. Vanmorgen vindt de vergadering van de gemeenteraad van Laren plaats over de begroting voor het komend jaar en opvolgende jaren. En dat op een vrijdag waarin wij volgens mij heel tevreden mogen terugblikken op een mooi bezoek van de commissaris van de Koning aan ons dorp, waarmee wij met een mooi programma hem langs een aantal hoogtepunten van ons dorp, maar ook uitdagingen geleid hebben. Ik vind absoluut het hoogtepunt van de dag het gesprek met de gemeenteraad. Daar kijk ik ontzettend tevreden op terug. Ik begreep uit de terugblik en de naborrel dat u dat ook doet. Volgens mij is dat een heel mooi moment geweest. Ik zou bij aanvang van deze vergadering vooral ook onze griffier en onze commissiegriffier, plaatsvervangend getier willen bedanken, want zij hebben ook een heel belangrijk aandeel gehad in de organisatie, naast onze gemeentesecretaris, medewerkers van de BEL en het Brinkhuis. Dank daarvoor. Ook vandaag is deze vergadering weer puik voorbereid, zodat we goed met elkaar over de begroting kunnen spreken. Ik heb een bericht van afmelding ontvangen van de heer Andreas Grunwald. De heer R. van den Berg, de fractievoorzitter van het CDA, is tot 11.00 uur aanwezig, dus hij heeft een halfuur om te knallen. Gelukkig komt dat in de sprekersvolgorde helemaal goed. We hebben technische vragen ontvangen van de VVD van Stef Merckx en van de heer Koldenhof. De beantwoording staat bij het agendapunt gepubliceerd. Dat is ook allemaal heel snel gegaan met veel overgave. We hebben een amendement ontvangen van de VVD en ook twee moties van dezelfde fractie. Ik wil graag u nog vragen, vooral de fractievoorzitters, aandacht voor het feit dat er na afloop nog een seniorenconvent plaatsvindt. Ik wil ook iedereen op de publieke tribune van harte welkom heten. Een mooie delegatie namens ons managementteam, ons zeer bevolgen managementteam, onze directeur Femke Plot, Petra Zwanenikken, onze nieuwe gemeentesecretaris. We hebben er dus eigenlijk de facto twee op de tribune, twee voor de prijs van één vandaag. Ronald Van den berg, Jeroen van Oostende. Ik zie ook dat Rachel Sandvliet er vandaag is. Die zit verdekt opgesteld achter de wethouder Rood voor mij, maar ze is even opzij gaan zitten. Onze controler. Ontzettend goed werk geleverd. De perstribune is ook mooi gevuld. Fijn dat je er bent. Dus we gaan mooi aan de slag vandaag.

2. Begroting gemeente Laren 2025

De voorzitter: Wij hebben algemene politieke beschouwingen ontvangen. Die zijn ook gepubliceerd in iBabs. Ik zie al warme banden ontstaan tussen de VVD en Groen Laren. Dat belooft wat voor de besluitvorming van vandaag. De volgorde is dat wij beginnen met de fractie van Liberaal Laren, daarna het CDA, die de algemene politieke beschouwingen zal presenteren in de vorm van een presentatie, Groen Laren, VVD Larens Behoud, Democratisch Laren en D66. U heeft een maximale spreektijd van tien minuten. Die hou ik scherp in de gaten. Even voor de orde. Ik ga ervan uit dat de moties die wij reeds ontvangen hebben ook zullen worden ingediend. Dat is ook fijn voor het college. Als u dat zelf vergeet te melden in uw beschouwingen, dan gaan wij er wel in de eerste reactie van het college alvast op reageren. Kleine correctie. De griffier corrigeert mij. Na het uitspreken worden ze gepubliceerd. Eerst luisteren, dan lezen. Dan geef ik als eerste het woord aan de fractievoorzitter van Liberaal Laren, mevrouw Timmerman.

Mevrouw Timmerman: Nu wel. Goedemorgen allemaal. Ik mag vanavond, of vanmorgen, het spits afbijten. Ik wens iedereen harte welkom. Mijnheer de voorzitter, geachte aanwezigen. Deze begroting zou in het teken

moeten staan van anticiperende maatregelen om het rampjaar 2026 te kunnen overleven op een voorspelde korting van 1 miljoen op de algemene uitkering. Vorig jaar tijdens de begrotingsbehandeling alsmede onze algemene beschouwingen op de kadernota in juni riepen wij dan ook op tot soberheid en het in de ijskast zetten van niet direct noodzakelijke projecten. Regeren is immers vooruitzien, want ook na het ravijnjaar moeten we verder, liefst als zelfstandige gemeente, die zijn eigen broek kan ophouden. Want anders is het al snel einde verhaal. Het f-woord is een paar dagen geleden al gevallen. Ook schreven we dat de relevante vraag het komende jaar slechts zou mogen zijn, is dit echt op dit moment in het belang van onze inwoners, of kan het nog even wachten. We hebben in de eerste plaats immers nog een hele inhaalslag te maken qua onderhoud wegen, inclusief rioleringen en stoepen, onderhoud scholen, achterstand groenonderhoud et cetera, et cetera. Allemaal kerntaken van de gemeente die de afgelopen jaren niet de prioriteit hadden die we verplicht zijn te leveren. Op den duur wrekt zich dat en gaat het in the end veel meer geld kosten dan normaal structureel onderhoud jaarlijks kost. Dat is de afgelopen maanden ook gebleken bij de behandeling van het wegenbeheerplan, onderhoud speeltuinen, groenonderhoud en, niet te vergeten, het onderhoud van onze scholen die we vanaf 2025 zullen moeten ophoesten om onze kapitaalgoederen op een fatsoenlijke wijze te kunnen blijven onderhouden. Deze oproep tot anticiperen op de schaarste die komen gaat, was echter tegen dovemans oren. Er is tot op heden nog niets gebeurd. Sterker nog, het jaar voor het rampjaar, nu dus, wilt u nog enkele nieuwe projecten opzetten komende uit het coalitieakkoord. Wij doelen hierbij op het project Ons Laren, extra inwonersbetrokkenheid voor een slordige 100.000 euro structureel per jaar. En b, wij houden ons hart vast, want de opzet van de inwonersbetrokkenheid voor de potentiële bouwlocaties afgelopen maanden hebben alleen maar chaos en onrust teweeggebracht. Het aanstellen van een cultuureducator, ook 100.000 euro structureel per jaar, is dit nu echt op dit moment nodig? Bij elkaar hebben we het wel over twee ton structureel extra uitgaven. Dat kan veel beter en goedkoper. Wij vinden dit buiten proportie. In deze begroting zijn echter slechts enkele zinnen gewijd aan de noodzakelijke bezuinigingsoperaties om het rampjaar te kunnen overleven, en dan nog alleen doelend op de komende jaren. Wanneer bent u van plan met de raad en de inwoners in gesprek te gaan hierover? In welk jaar kunnen we dan uiteindelijk echte bezuinigingen verwachten. Deze begroting wordt immers vandaag al vastgesteld. Hoe ziet u dit voor u? Nadat de begroting voor 2025 is vastgesteld, we pas gaan nadenken over waarop er in 2026 bezuinigd gaat worden, dus na de verkiezingen, het zuur voor het volgende college? Of wilt u al eerder deze begroting openbreken? Dat lijkt me nogal omslachtig. Graag antwoord op onze vragen. Zou het niet veel chiquer zijn om een aantal nieuwe wensen uit het coalitieakkoord die nu al niet haalbaar en betaalbaar blijken, zoals bovengenoemde twee projecten, te laten vallen voor 2025, in plaats van ze op de valreep in 2025 op te starten en vervolgens weer te moeten schrappen in 2026? Regeren is immers vooruitzien. Het ontbreken van een programmabegroting 2025 uitvoeringsorganisatie, dat is de cijfermatige uitvoeringsorganisatie. In tijden van krapte en noodzaak tot bezuinigen is gespecificeerd inzicht in uitgaven cruciaal. Nu zijn met de nieuwe opzet van de begroting al een aantal programma's in elkaar geschoven en dat zou op zich nog niet erg zijn, als daarnaast inzicht gekregen kan worden over gespecificeerde inkomsten en uitgaven. Door het ontbreken van het boekwerk is echter niet na te gaan wat waaraan wordt uitgegeven, omdat slechts van het totale budget voor een veelomvattend programma wordt uitgegaan. Op deze wijze ontbreekt het gespecificeerde inzicht totaal. Over 2024 werd bij de vorige begrotingsbehandeling al zes ton winst begroot. Nu blijkt deze winst geheel verdampt en blijkt er zelfs acht ton te veel zijn uitgegeven. Ook dit valt voor ons niet te analyseren waaraan. Vraag, hoe denkt u zonder dit gespecificeerde financiële inzicht de raad en de inwoners mee te laten denken over toekomstige bezuinigingen en zelf in control te zijn. Hoe denkt u dat wij als raad zonder cijfers onze controlerende taak kunnen uitoefenen? Wij verzoeken u via het alsnog opstellen van het boekwerk Programmabegroting Uitvoeringsorganisatie nog dit jaar inzicht in de cijfers te geven, zodat zowel de raad als de inwoners financiële helderheid en openheid krijgen die volgens de wet Open overheid verplicht is en, als dit al niet strikt juridisch verplicht is, dan wel moreel. Wij zijn ook benieuwd in dit kader wat

de provincie van de bestuurskracht vindt. In dit kader missen wij ook wederom de lijst met subsidies in de begroting. Voor iedereen zichtbaar als onderdeel van de begroting. Nu blijkt de lijst wel aan de commissie Audit overhandigd te zijn, waaruit onder andere blijkt dat Hart voor Laren voor 2024 een extra subsidie van 148.000 euro kan verwachten. Dit is niet in de begroting vermeld en dus niet zichtbaar. Niet de openheid die wij nastreven. Gemeentelijke lasten. Let wel, bezuinigen is in onze optiek iets anders dan belasting verhogen. Want daar jaag je vele mensen het dorp mee uit, omdat de lastendruk gewoon veel te hoog is geworden. Op welke wijze bent u voornemens ook de gewone man in Laren te kunnen houden? Dan heb ik het niet alleen over het bouwen van sociale woningen. Even wat cijfers. De gemiddelde WOZ-waarde staat op nummer twee van de ranglijst van Nederland. 893.000 euro. Een jaar eerder was dat nog 781.000. Vraag, een aanzienlijke verhoging terwijl u rekent met een waardestijging van slechts 2,5 procent in Laren, hoe bent u voornemens de werkelijke waardestijging van minimaal 9 procent in december te compenseren met het tarief? De rioolbelasting is vorig jaar al met 18,87 procent gestegen en voor 2025 met 11 procent. Bijna 30 procent verhoging in twee jaar tijd. We maken ons hier echt zorgen om en vragen u wederom een specificatiegedeelte onderhoud riolering versus rentelasten Laren Regenklaar. Ook graag duidelijkheid over het aantal miljoenen die u voor het project Laren Regenklaar al is gelinkt en nog zal moeten worden geleend. De rentelastenleningen worden een-op-een namelijk verrekend met de rioollasten van de burgers. Het valt ons op, op pagina 74, dat de afvalstoffenheffing in Laren aanzienlijk hoger is dan in Blaricum. Eenpersoonshuishoudens, 191 versus 286, en tweepersoonshuishoudens, 383 versus 420. Dit terwijl we toch dezelfde GRD hebben met dezelfde ophaaldiensten. Kunt u hier opheldering over geven? Veiligheid. Op pagina 25 kunnen we lezen dat de boa-capaciteit gehandhaafd blijft op 3 fte om onze veiligheid te kunnen garanderen, terwijl we op pagina 31 kunnen lezen dat er sprake is van een formatie-uitbreiding van 3 fte voor onze veiligheid. Graag correctie, want wij zijn heel erg voor de uitbreiding. De BEL-organisatie. Uit de managementletter van de accountant over 2023 blijkt dat de interne beheersing van de processen nog niet op orde is. Control moet versterkt. Er is geen deugdelijk contractregistratiesysteem, de IT en dataveiligheid, het personeelsverloop, het verzuimende inzet van derden zijn nog steeds niet opgelost. Wederom hebben bij als raad geen plan gekregen wat u eraan gaat doen? Wat de BEL wel gaat doen, is het neerzetten van een nieuw financieel systeem. In onze ogen kan dat pas succesvol worden als eerst aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Eén, stabiele organisatie zonder inhuur die weer vertrekt. Twee, de administratieve organisatie en de procedures moeten goed ingebed zijn in de organisatie. En als laatste, de ICT-structuur moet aangepast zijn op deze juiste interne werkwijze en procedures. Wij vragen ons af of dat nu op orde is, want alleen een nieuw pakket kopen zonder goede basis, is weggegooid geld. Graag een toelichting op al onze zorgen. Wij danken u voor uw aandacht en zijn benieuwd naar uw antwoorden.

De voorzitter: Dank, mevrouw Timmerman, voor een hele inhoudelijke algemene beschouwing. De spits is eraf. Dan geef ik het woord aan de heer Van den berg van het CDA.

De heer Van den Berg: Doet hij het nu? Even de stand aanpassen. Voorzitter, dank u wel. Collega's, aanwezigen op de tribune, wij hebben een creatieve geest in onze CDA-fractie, dus we dachten, we doen het eens een keer via deze weg. Dan hopen we ook nog steeds binnen de tien minuten te blijven, voorzitter. Het CDA heeft een iets andere insteek gekozen als andere jaren. Wij zijn met elkaar eens dat wij heel veel moeten gaan doen in Laren. Hier hebben we een lijstje opgeschreven. Dat gaat van verduurzaming van renovatie van scholen, verduurzaming van de Biezem. Nog maar even onthouden dat de gemeente Eemnes had bedacht, althans de raad, om misschien wel zelfs de bijdrage in de Biezem te verlagen. Ik zou denken dat die eerder verhoogd moet worden, maar dat is een extra opdracht aan het college om Eemnes binnenboord te houden. De Verkeersvisie 2035, autoluw centrum. We horen al drie jaar, tweeënhalf jaar, drie jaar dat er een autoluw centrum moet komen, maar de Verkeersvisie moet nog komen. Een langetermijnoplossing, parkeren voor

Singer. We hebben het langs gehoord, korte termijn, dat lukt allemaal wel. Daar loopt de wethouder zich goed voor warm. Maar de lange termijn is er nog steeds niet en is er al jaren niet. Net als iedereen hebben we denk ik zorgen over de ontwikkeling binnen het zorg en sociaal domein. De beheersing van de kosten binnen de gemeenschappelijke regelingen zijn altijd ingewikkeld voor ons als klein dorp en zullen de komende jaren alleen maar ingewikkelder worden. De noden en ontwikkelingen van onze Larense sportverenigingen, als het de oplossing moet zijn om commercieel padel binnen te halen om te overleven als Larense sportvereniging, kan dat niet onze toekomst zijn. De ontwikkeling van de kosten van de BEL-combinatie, idem, zijn al genoemd. Daar wel bij opgemerkt dat natuurlijk iedereen die hier werkt heel erg goed zijn best doet, maar wij zijn verantwoordelijk voor de kosten en voor de ontwikkeling daarvan. Dan het opzetten en de uitvoering van het beheerst financieel beleid. De wethouder doet zijn uitstekende en wij zijn er allen mee eens dat we verbeteringen zien, maar het is er gewoon nog allemaal niet, om maar eens even kort en plat te zeggen. Woningbouw is niet een open einde. Kennelijk moet je in hongerstaking gaan als statushouder om in de krant te komen. Maar ik wil daar wel bij opmerken dat wij hier ook heel veel mensen, jongelui hebben, twintigers en ouderen die ook een woning zoeken en daar vragen we toch echt wel gewoon onze gemeenteraad om een stevige visie. Als we dit dan zo zeggen, dan geeft de begroting toch, ondanks alle, nou mag je drukken, toch een positief beeld. Het lijkt erop dat onze positie goed is. Een begrotingsoverschot voor het komende jaar 2025. We hebben wat gespaard. De solvabiliteitspositie 2024 is ook goed te noemen. Dat kunnen we niet ontkennen. Maar naar onze mening worden wij in slaap gesust en is het scorebordjournalistiek. De inkomsten nemen af vanaf 2026, hoge uitgaven worden er verwacht. Echter onzeker is hoeveel. Onze begroting is gewoon niet sturend, niet richtinggevend. Laren lost ieder probleem afzonderlijk ad hoc op. Naar onze mening is er een integrale aanpak vereist. Wij vragen inzicht in de te verwachten uitgaven voor de komende jaren van de wethouders in het college, zodat we meer tot integrale oplossingen voor Laren kunnen komen. We hebben een aantal punten die ik zo meteen nader ga toelichten, maar hier staan ze alvast. De begroting. We gaan het over besturen en diensten verlenen in een veilig Laren hebben. De buitenruim onderhouden in Laren, duurzaam en prettig wonen in Laren, sporten en ontwikkelingen en leren in Laren, meedoen in Laren. En dan onze algemene inkomsten en uitgaven van Laren. Onze begroting is niet richtinggevend. De uitvoeringsorganisatie BEL is niet in control, er is weinig inzicht, inzicht dat wel nodig en noodzakelijk is. We hebben het al gezegd over de tekorten van de 2026 en er moeten dus keuzes gemaakt worden. Laren voldoet dan nu wel aan de wensen van en eisen van de provincie, het weerstandsvermogen is nog hoog, maar de inkomsten verhogen blijft noodzakelijk. Ontwikkeling en uitgaven met alle projecten die komen, is dan weer volstrekt onduidelijk. Wij hebben als gemeenteraad te weinig grip op de gemeenschappelijke regelingen en sommige voelen als opneendregelingen. Het CDA wil dus meer zekerheid, meer inzicht in de uitgaven voor de periode 2026-2028, zodat adequaat beleid opgesteld kan worden. Hier kunt u ook lezen dat de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 misschien vandaag al begonnen zijn. Besturen en diensten verlenen en veilig Laren. We hebben het verzoek dat de digitale dienstverlening stevig wordt ondersteund. Maar waar staan we en welke kosten moeten nog gemaakt worden? We ondersteunen de veiligheidsagenda, maar hoe beheersen wij de kosten? Excuses. Je mag drukken. Hoe beheren wij de kosten van de veiligheidsregio? Wat zijn echt onze aandachtspunten waar we op moeten investeren? Goed bestuur staat of valt dus bij een goed functionerende BEL-organisatie. Nogmaals, iedereen die hier werkt, doet zijn uitstekende best. Dat heb ik zelf net nog weer kunnen constateren. Maar het is een uitdaging om de kosten ... Te vergroten van het inzicht en het verlagen van die kosten. Waar staan we nu met de BEL en welke kosten en investeringen moeten wij nog maken? Dan is het niet onbelangrijk wat ook onze buurgemeentes bij in Eemnes nog in de BEL willen investeren. Want als we geen BEL meer hebben, dan is het zo meteen ook een keer klaar. De buitenruimte onderhouden. Voor het onderhoud van de buitenruimte staan heel veel activiteiten op de agenda. Vaststellen van een water- en rioleringsplan, aanbesteding onderhoud openbare ruimte. Maar is er wel voldoende kennis van groenvoorziening om aanbesteding uit te voeren? Onderhoud wegen blijft intensief en nodig. Blijven deze

binnen de begroting, wethouder? Kosten van de Verkeersvisie, kosten regionale verkeersprojecten, het oplossen van het parkeerprobleem in het dorp en Singer moet hoog op onze agenda. Ook het CDA gaat nog eens een keer weer vragen naar het onderzoeken van een parkeergarage onder het hertenkamp, dan wel bij Singer, al dan niet in combinatie met betaald parkeren en een vignet voor de Larense inwoner. Duurzaam en prettig wonen. Onze ambities en beleid sluiten niet bij elkaar aan. Er is een veel tekort ... Er is een hoog ambitieniveau op doorstroming, maar een tekort aan betaalbare woningen. We moeten dat inlopen. Maar wat bouw... komen er niet. Helaas heeft deze gemeenteraad in ruime meerderheid een paar weken geleden een zeer goed initiatief van de wethouder om toch eens die discussie los te trekken en masse naar de prullenbak verwezen. Daarmee is dat eigenlijk een hele trieste aangelegenheid. Want hoe integraal willen wij denken? Hoe willen we Laren toekomstig bestendig inrichten met wonen, winkelen, horeca en sport? Hoe past dat ook binnen ons duurzaamheidsbeleid? Wat is ons winkelbeleid? Er blijven nog steeds veel panden leegstaan. Daarvoor moet gewoon aandacht komen. Hoe gaan we die vastgoedboeren aanpakken? Hoe kunnen we hier een woonbestemming van maken? Het CDA streeft ook naar meer sociale cohesie daarbinnen. Extra aandacht voor de buurtprovincie is goed. Het zou weleens mooi zijn dat het college misschien bij buurt evenementen, en niet alleen met de Baristobar, maar ook misschien bij de BPV zou aansluiten. Dat mag best wat intensiever. Dan vragen we ook nog extra aandacht voor femicide. Sporten, leren en ontwikkelen. Wat gaan we doen met onze toekomstvisie voor Singer? Het is heel erg mooi dat er rijke mensen uit Laren heel veel geld in het Singer stoppen, maar wat willen wij als gemeente met Laren? Museum Hofland. We zijn er op bezoek geweest. Benodigde investeringen in sportvereniging, nogmaals, waar blijven ze en wat is er nodig voor de komende jaren? Waar kunnen we misschien sporten toch gaan integreren? Het is een moeilijk punt, maar meer verenigingen op één terrein kan nog best wel een oplossing zijn. Dat hoort ook bij het integraal huisvestingsplan. Niet dat wij scholen gaan sluiten, maar je mag best eens een keer de discussie met die scholen aangaan waar we naartoe moeten. Het Brinkhuis zijn we ook op bezoek geweest. Daar hebben we veel van gehoord. Het gaat de goede kant op. Maar hoe kunnen we dat Brinkhuis en die organisatie nog meer inzetten voor onze opgaven in de oudere zorg en jeugdzorg? Dan komen we bij meedoen in Laren. Het is gewoon zo. We hebben het ook zelfs met de commissaris gezien. Ik zal niet zeggen wat ik toen dacht, maar de vergrijzing neemt toe. Laten we het daarop houden. Dat is nou eenmaal zo en dat gaat ook niet anders worden. Wat betekent dat nu voor de beschikbaarheid en kosten van zorg? We hebben het over mantelzorgers, maar hoe gaan we die beschikbaarheid van mantelzorgers vergroten? De jeugdzorg stond vandaag weer in de krant. We hebben er geloof niet heel veel in Laren, maar de ernstige gevallen kosten geld. Hoe gaan wij daarmee om? Want als Laren nog meer jeugdzorg, dan kunnen we daar ook op failliet gaan. Hoe beheersen we die kosten? Hoe houden we de kosten dus van die gemeenschappelijke regeling in bedwang? Kortom, nogmaals, misschien kan het Brinkhuis daar een nog verdere rol in spelen, maar ook andere verenigingen. Verdere ondersteuning van de mantelzorg is voor ons vereist. Dat brengt ons bij een actie, tienpuntenplan. Daarom zei ik net van dat de verkiezingen misschien wel begonnen zijn. We moeten echt, college, wethouder, verbeteren van de inzichten in die uitgaven voor de komende jaren. We moeten werken aan een BEL-organisatie in control. We kregen nog maar net een week geleden de vraag of we nog iets aan de agenda toe konden voegen. Daar zijn we voor gaan liggen. Daardoor moet er nu straks al een eerste amendement op de begroting geloof ik in december komen. Dat is natuurlijk niet hoe het hoort. We moeten opstellen een sturende begroting. We willen een onderzoek naar waar we de inkomsten kunnen verhogen en dan niet alleen maar een OZB-verhoging, maar bijvoorbeeld ook precario, kosten-batenafweging van het Brinkhuis. Dat we toch met elkaar een integraal plan gaan maken voor wonen, voor werken, winkelen, wonen, wat doen wij waar in Laren de komende 25 jaar? Stap af van ad hoc-beleid, geen probleem meer met een probleem oplossen, want dan is Laren altijd duurder uit. Nogmaals, de zorg, vergroot en bevordert de mantelzorg. We willen dus echt gewoon graag een heel intensief onderzoek binnen de Verkeersvisie naar onderzoek naar een parkeergarage hertenkamp dan wel bij Singer. Denk eens één stap groter om het dorp

leefbaar te houden. Dan sluiten we mooi met waar we samen zijn, nu niet, dan vandaag. Misschien is dat trouwens wel een mooi voorbeeld van afgelopen week, dat we best nog weleens weer een keer weer in het Brinkhuis kunnen vergaderen. Een onderzoek en verdere ontwikkeling van dat Brinkhuis als hart van Laren. Voorzitter, collega's, dit was onze inbreng. Ik ga met smart luisteren naar de beantwoording en reacties van de overige collega's. Dank u wel.

De voorzitter: Dank, mijnheer Van den Berg. Dank aan de fractie van CDA voor deze innovatieve wijze van het weergeven van de algemene politieke beschouwingen. Ik geef het woord aan de heer Vos van de fractie van Groen Laren. Moet hij uit? Dat zou je wel willen.

De heer Vos: Voorzitter, aanwezig. Als we een PowerPoint al beschouwen als een innovatie, dan gaan we niet de goede kant op volgens mij. Maar dit terzijde.

De voorzitter: Uw tien minuten lopen al, dus ik zou ...

De heer Vos: Dat weet ik. Maar daar heb ik geen moeite mee, mijnheer de voorzitter. Dank u wel voor de aanmoediging. In de voorbereiding naar deze vergadering heb ik toch even de moeite genomen om terug te lezen wat ik vorig jaar achter precies deze microfoon heb mogen zeggen. Dat was eigenlijk wel slim voor mezelf, want als ik één ding heb kunnen opmaken uit mijn eigen woorden, is dat ik gewoon het hele stuk opnieuw kan voorlezen. Het zou aan actualiteit met name op een heel enkel puntje ingeboet hebben. Is dat leuk of is dat erg? Als je Behoud in je naam hebt, dan is dat natuurlijk heel erg fijn. Want het is lekker niet veranderd en voor je idee is alles hetzelfde gebleven. Maar sommige problemen, en mijnheer Van den Berg refereerde daar ook al aan, die schreeuwen om actie. Als ik even terugkijk wat we vorig jaar gezegd hebben, hebben we een paar punten heel nadrukkelijk benoemd. Woningnood, aandacht gevraagd voor de bouw van woningen, meer nadruk op sociale woningbouw in plaats van dure appartementen, het milieu, concrete acties in het dorp om klimaatverandering te helpen stoppen, hij zal niet stoppen, maar wel kunnen helpen stoppen, uiteraard de verkeersdruk, aandacht voor de toenemende drukte en onveilige situaties met betrekking tot het verkeer, armoedebestrijding hebben we het over gehad ten gevolge van toen de snel oplopende energieprijzen, betrouwbaarheid van de financiële stukken en de leesbaarheid van de gemeentestukken. Dat was vorig jaar. Bij die vergadering hebben we ook een paar moties ingediend, maar daar ga ik zo direct in het vervolg van mijn bijdrage, als dat binnen de tien minuten kan, nog iets meer over zeggen. We zijn inmiddels meer dan een jaar verder en nog steeds is Coeswaerd een groot betonnen bak, waar ondanks toezeggingen nog helemaal niets mee gebeurd is. Altijd wel een reden om het niet te doen. En mogelijk en hopelijk en misschien uiteindelijk zal die vijver wel veranderen, maar op toezeggingen van de wethouder, daar kun je niet op rekenen. Coeswaerd is trouwens wel een mooi voorbeeld voor hetgeen wat er in het dorp niet gebeurt. Want wat is er van al die plannen van het college na het aantreden eigenlijk terechtgekomen? Eerst maar even positief. De gevreesde gevolgen ten gevolge van de stijgende energieprijzen, die zijn gelukkig uitgebleven. Het was trouwens geen verdienste van de gemeente, maar hij had maken met de nationale overheid die ingreep. Overigens zullen die gevolgen van de oorlog in Oekraïne en natuurlijk ook in Gaza ongetwijfeld voelbaar blijven. Dat is afschuwelijk, niet in de minste plaats natuurlijk voor de Oekraïners. Overigens heeft de gemeente fijn verdiend aan de opvang van de Oekraïners. Nog harder, mijnheer Spaan? Ik ga mijn uiterste best doen. Ik ga dichterbij de microfoon staan op uw verzoek. De leesbaarheid van de stukken die is vaak wel verbeterd, maar jammer dat het nog niet voor al die vuistdikke rapporten en documenten van een fijne leeswijzer of een samenvatting voorzien zijn. Dat zou toch nog steeds een diepe wens zijn. Dit jaar zijn we gelukkig niet in het gezelschap, of misschien jammer genoeg wel, van de accountant, die vorig jaar nog net voor de streep zijn akkoord kon geven op de stukken. Er is dus wel enige vooruitgang geboekt met betrekking

tot het tijdig aanleveren. Wel weer jammer dat er dan toch nog een post ontbrak in de begroting en weer een erratum toegevoegd moest worden. In de vorige begrotingsvergadering is onze motie M27, motie Groen Laren, Eemnesserweg door een meerderheid van stemmen aangenomen. Voor de volledigheid lees ik nog heel eventjes voor, want ik kan me voorstellen dat niet iedereen hem onthouden heeft. De raad verzoekt het college onderzoek te laten verrichten naar de mogelijkheid genoemd perceel aan de Eemnesserweg voor sociale woningbouw te bestemmen en de raad over de uitkomst hiervan zo spoedig mogelijk te informeren en hier een datum voor te bepalen. Daar hebben we heel weinig meer over vernomen. Tot afgelopen raadsvergadering, toen min of meer gelijklopende moties ingediend en nog niet is aangenomen. Natuurlijk niet verwonderlijk dat de partijen die afgelopen vergaderingen hiertegen waren, ook vorig jaar al hun eigen belangen zwaarder lieten wegen. Liberalen en lokale liberalen zijn expert in het blokkeren van sociale woningbouw. Even hebben ze vergeten dat ze zo bevoorrecht waren om hier naar Laren te mogen verhuizen. Ik wil zeker niet zover gaan als het zeer gewaardeerde raadslid mijnheer Wortel, die helaas niet meer onder ons is, maar die altijd betoogde, Laren voor de Laarders. Ik zou dat niet willen zeggen, maar wel willen zeggen, Laren ook voor de Laarders. Het schijnt dat er een voorstel komt van de coalitie. Die zien wij met zeer veel belangstelling tegemoet. Alles wordt vooruitgeschoven, ook het verkeersplan. Dit moet een soort haarlemmerolie worden voor zo'n beetje alles waar we op het ogenblik in Laren mee te maken hebben. Veiligheid, parkeren, verkeersdrukte, Eemnesserweg, hobbelige stoepen, noem maar op. Bij alles wordt verwezen naar die haarlemmerolie. Dat wondermiddel, om die juist genoemde problemen te tackelen, is de wethouder in de slag met een bureau. Ook dat gaat niet zo snel, maar hopelijk komt er wel voor het einde van deze coalitieperiode een uitgewerkt voorstel. Dan begrijpen wij ook dat het maken van die plannen geld kost. Dat is logisch. Maar die kosten zijn natuurlijk maar een fractie van het bedrag dat straks nodig zal zijn om die plannen ook daadwerkelijk uit te voeren. Daarmee heb ik meteen een teer punt te pakken, want vandaag staat de begroting op de agenda en daar is iets mee. Bij eerste lezing zou je denken, niets aan de hand. Gaat goed met de centen in Laren. 2025 kunnen we met een gerust hart tegemoetzien. Maar we moeten toch ook even een korte kanttekening maken, want het lijkt net of er geen ravijn op ons afkomt. Nog afgezien van dat ravijn, er is dus ook geen cent beschikbaar om die mooie plannen straks uit te gaan voeren. Tenminste, ik heb geen reserveringen kunnen ontdekken in de voorstellen. Gaan we die ook weer door middel van leningen financieren, net als bij het huisvestingsplan voor het onderwijs? Natuurlijk zijn er bij de VNG afspraken gemaakt met betrekking tot ontwikkelingen over de gemeentefinanciën, maar dat ontslaat het college er niet van zich erop voor te bereiden. Laat hiervan binnen de begroting helemaal niets blijken. Volgend jaar weer hetzelfde dilemma, weer niets gebeurd. Een andere motie, vorig jaar, met betrekking tot betaald parkeren, werd vorig jaar verworpen. Maar ik was in Zevenaar, of all places, en zelfs daar hebben ze betaald parkeren. Daar hebben ze doorgekregen dat je gewoon kunt vangen en reguleren van de automobilititeit door mensen te laten betalen voor de gemeenschappelijke voorzieningen voor ons allemaal. Wij begrijpen niet dat dat hier niet kan. Nu moet u natuurlijk niet gaan roepen nu, maar Zevenaar. Gratis geld om mooie plannen te kunnen financieren en tegelijkertijd het dorp veiliger en mooier te maken door middel van langzaam verkeer. Zoals u waarschijnlijk uit mijn verhaal heeft kunnen opmaken, zullen wij deze keer geen moties indienen. Wel een paar vragen. Hoe is het afgelopen met het onderzoek naar de woningbouw aan de Eemnesserweg? Dan de tweede vraag, hoe denkt het college in de nabije toekomst het verwachte verkeersplan te financieren? Steeds meer maatregelen nemen met betrekking tot houtstook. We hebben daar al eerder aandacht voor gevraagd. Welk beleid gaat het college ontwikkelen en welke concrete acties heeft de wethouder in gedachten? Hoe gaat het college maatregelen nemen in verband met financiële ontwikkelingen, tekorten na 2025? Te weinig gedaan, heb ik gezegd aan het begin van mijn verhaal. Als je op zoek bent naar woonruimte, is dat heel beroerd. De verkeersdrukte in het dorp blijft nog steeds gevaarlijke situaties veroorzaken. Fietzers en voetgangers zijn nog steeds vogelvrij. De financiële situatie van het dorp is nog steeds wankel en de toekomst ziet er waarschijnlijk niet rooskleurig uit. De gevolgen van de klimaatverandering zijn onmiskenbaar. Voor onze

kinderen en kleinkinderen moeten we echt vrezen voor nog meer ellende en verdere verslechtering. Tot zover mijn bijdrage. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank, mijnheer Vos, voor de bijdrage namens Groen Laren. Ik geef het woord aan de heer Koldenhof van de fractie van de VVD. Hij zat zo ontspannen appjes te lezen, ik denk, hij heeft het zelf niet eens door.

De heer Koldenhof: Dank u wel, voorzitter. Geachte voorzitter, collega-raadsleden, dames en heren op de publieke tribune en ook de mensen die thuis de moeite nemen om te luisteren. Goedemorgen. Vandaag stellen we de begroting vast voor het laatste volledig jaar in deze bestuursperiode die begon in 2022. Er rest eigenlijk nog één jaar om de zaken die wij bij de coalitiebesprekingen wilden bereiken nog voor elkaar te krijgen. Met de voorliggende stukken constateert de VVD naar tevredenheid dat het college zich hier terdege van bewust is en een aantal speerpunten nog in gang wil zetten of wil bestendigen. Tegelijkertijd wil ik namens de VVD-fractie ook mijn waardering uitspreken over wat al is opgepakt en wordt uitgevoerd natuurlijk. Zoals we afgelopen woensdag bij het bezoek van de commissaris van de Koning gezamenlijk hebben gezien, is Laren een geweldig dorp om op te groeien en ook om de laatste jaren van je leven door te brengen. Onze voorzieningen zijn nog steeds op topniveau, zowel professioneel als gedragen door alle vrijwilligers die ik hierbij graag wil bedanken. Maar de charme van Laren was en is ook dat er voor elke portemonnee woningen beschikbaar waren. Jaren '70-wijken met betaalbare koopwoningen, af en toe een uitbreiding van sociale woningbouw, maken dat het dorp nog enigszins gemêleerd van karakter blijft. Met de nieuwe Woonvisie in de hand en de voorstellen die binnenkort besproken zullen worden, hoopt de VVD dat Laren voor jonge gezinnen, starters en doorstromende ouderen bereikbaar blijft. De VVD maakt zich wel zorgen over de toenemende criminaliteit in het dorp. Na daling tijdens de coronaperiode wordt onze samenleving op meerdere fronten als vanouds bedreigd. De VVD vraagt zich af of de gemeente hier voldoende op is toegerust. Onlangs werd bekend dat de politie voor kleine vergrijpen de deur niet meer uitkomt. De helft van de Nederlanders doet überhaupt geen aangifte meer, omdat het geen vertrouwen heeft dat de politie er iets mee doet. Wat is hierover in Laren met de politie en andere handhavers afgesproken? Wilt u, voorzitter, ook het onderwerp aanpak zware woonoverlast hierbij in de beantwoording betrekken? Want wij denken echt dat een extra inspanning nodig zal zijn. De VVD kijkt uit naar de heel erg langverwachte Verkeersvisie. Zoals de afgelopen begrotingen is er nog geen enkele reservering gemaakt om ook echt niet aan het razende verkeer te doen. Ook verbaast het de VVD dat in de begrotingstekst de fatbike niet eens wordt genoemd, terwijl dat toch ongeveer verkeersprobleem numero uno is geworden, ook al vanwege de veiligheid voor de jonge gebruikers zelf. De VVD is blij met de extra investeringen in de groenvoorzieningen, maar stelt wel de vraag hoe toekomstbestendig de onderliggende financiering zal zijn. Ook omdat er een aanbesteding wordt voorbereid en iedereen inmiddels wel weet dat inschrijvende partijen altijd onder de prijs gaan zitten en na gunning opeens met extra eisen komen. Hoe zeker zijn deze budgetten als wij in januari met elkaar om de tafel gaan zitten om te praten over het ravijnjaar 2026? Met het zicht op dat ravijnjaar vraagt de VVD de wethouder van Financiën hoe hij de financiering van de renovatie van schoolgebouwen voor zich ziet. Bij de technische vragen heeft de VVD al zorgen geuit, althans, dat was de bedoeling, met het stellen van die vragen over de kengetallen in de balans wat betreft de schuldquota en de solvabiliteit. Graag nog een heldere toelichting over hoe haalbaar die plannen eigenlijk zijn. Het sociaal domein blijft de grootste uitgavenpost binnen de begroting. Het blijft de VVD intrigeren hoe weinig handelingsmogelijkheden de gemeenteraad heeft om de kosten te beheersen. Het college wil volgens de begrotingstekst verder werken aan het evenwicht tussen vraag en aanbod. Maar de cynicus in mij vraagt zich af, denkt het college nou werkelijk hier invloed te kunnen uitoefenen? De VVD is hogelijk verbaasd over de slechte ramingen in 2023 en 2024 en de enorme verhogingen voor de samenwerking met de HBEL en Huizen. Het lijkt wel epidemisch, zo slecht als het sociaal domein elke

keer weer financieel wordt onderbouwd. We zijn bijna geneigd om te zeggen, dat doen we gewoon niet. Of kan de wethouder aangeven dat wij deze bedragen gecompenseerd krijgen met hogere inkomsten vanuit het Rijk? Laat het anders maar eens aankomen op slepende procedures, waardoor de regering snapt dat het zo niet langer kan. Kunnen wij in het licht van het ravijnjaar een voorstel van het college verwachten waarin de onderdelen van het brede zorgaanbod worden geschrapt? Zo van, het geld is op, u moet een andere oplossing in uw eigen omgeving gaan zoeken of u moet bijbetalen. In die bredere context bied ik straks een motie aan. Voorzitter, afgelopen voorjaar heeft de VVD zich ervoor ingespannen om de gemeenteraad te laten besluiten om niet verder te gaan met de aparte inzameling van PMD. Op voorhand werden de gemeenteraden door de door de GRD bang gemaakt met enorme kostenstijgingen. Als ik nou naar de tariefsverhoging van volgend jaar kijk, 3,3 procent, wat is er dan van die bangmakerij terechtgekomen? Of krijgen we nog een toetje zoals bij de waterschapsbelastingen? Voorzitter, ik wil nog afronden met een aantal concrete vragen, naast de technische vragen die we afgelopen week al hebben gesteld. Dank overigens voor de beantwoording daarvan. Wat bedoelt het college met de, tussen aanhalingstekens, optie om de dienstverlening van burgerzaken aan huis te gaan leveren? Gaat het college dit wel of niet doen? Een optie is onzes inziens geen tekst voor een begroting. Wat zou het betekenen als wij aan de lijst met Bibob-plechtige branches ook toevoegen particuliere verzorgingsbedrijven zoals nagelstudio's, zonnebanken, nieuwe kappersbedrijven en massagesalons? Zijn wij direct of indirect ook kwetsbaar voor zorgaanbieders? Gelet op de berichtgeving gisteren nog in de krant, dat veel drugscriminelen illegaal, hoe heet het, diploma's kopen en dan in de zorg gaan werken, met alle ernstige gevolgen van dien. Hoeveel geld verwacht het college nodig te hebben voor de verkeersregelaars in het evenementenbeleid en verhaalt de gemeente deze kosten via de vergunningverlening op de organisatoren? Waarom zijn er nog geen indicatieve kosten te bedenken voor de nieuwe meldkamer Midden-Nederland? Zoiets bedenk je toch van tevoren als je een investering gaat doen? Of wordt dit bij de kadernota in gefietst, als het dan niet vergeten wordt? Volgens mij kan direct gestopt worden met het onderzoek naar de pendelbus Singer, want we hebben een ov-oplossing. Welke verplichtingen heeft de gemeente op dat vlak nog? Met het oog op het ravijnjaar, hoe stemt het college de eventuele bezuiniging op het gezamenlijk in de BEL gefinancierde voorzieningen af met Blaricum en Eemnes? Er is afgelopen maandag een motie of een amendement, een motie ingediend door de VVD en D66 in Eemnes om maar te kappen met de financiering van het zwembad. Ik moet mijn grote teleurstelling naar mijn eigen partijgenoten uitspreken dat zij dit ons geflikt hebben. Gelukkig is de motie niet aangenomen, maar daar zal zeker nog een woordje over worden gesproken. Waarom wordt een onderzoek naar door fietsroutes gekapitaliseerd met een krediet in plaats van een eenmalig bedrag? Waarom verwacht het college dat het interessant is voor een woningbouwcorporatie om bij een woningbouwlocatie van slechts negen woningen dan welgeteld drie woningen in exploitatie te nemen? Waarom voerde het college geen actief grondbeleid om meer regie te krijgen op die woningbouwproductie? Welke extra kosten zijn te verwachten voor Laren vanwege de nieuwbouw van de dierenopvang Het Gooische Nest? Nog twee vragen, voorzitter. De VVD verbaast zich over de uitbreiding van de formatie van een cultuurcoördinator. Dit is echt een functie die als eerste sneuvelt bij de bespreking voor over het ravijnjaar. Kan dit niet gewoon door een enthousiaste vrijwilliger worden gedaan? Daarover wil de VVD graag een amendement indienen. Dan nog een vraag over de voorzieningen die inwoners en in de toekomst ook statushouders gratis krijgen van de overheid. De VVD vindt dat altijd eerst aangedrongen moet worden om tweedehands c.q. tweedekansproducten te zoeken. Wat kan het college eraan doen om ervoor te zorgen dat er eerst gekeken wordt naar kringloopspullen, voordat er gloednieuwe spullen worden verstrekt? Ook hierover wil de VVD graag een motie indienen. Dan rond ik af, voorzitter, met de verwachting dat wij ook met u als onze burgemeester een bijzonder jaar tegemoet gaan. Wij hopen dat u van plan bent om uw kandidaat te stellen voor de herbenoeming. De VVD kijkt in elk geval met vertrouwen uit naar de procedure en wenst u hierin heel veel wijsheid en succes. Dank u wel.

De voorzitter: Anders word ik gewoon cultuurcoördinator. Dank voor deze gloedvolle uitsmijter van de fractie van de VVD, de heer Koldenhof. Mooi. Dan geef ik het woord aan de heer Loef van de fractie van Larens Behoud.

De heer Loef: Interessant dat cultuur een vak is wat iedereen gratis kan doen. Dat vooruitlopend op straks. Geacht college, geachte aanwezige luisteraars, voor zover ze er zijn, voor ons ligt ter bespreking de programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2025-2028. Onze fractie heeft met belangstelling kennisgenomen van deze stukken en willen u graag complimenteren met de heldere opzet daarvan. Begrotingen zijn ramingen die tijdens de begrotingsjaren kunnen wijzigen. We hebben begrepen dat het eerste wijzigingsvoorstel in de komende maand naar ons toekomt, wat overigens wel keurig door u op tijd is aangegeven. We willen u inhoudelijk ook graag complimenteren met de wijze waarop u structureel een reëel evenwicht bereikt in de begroting 2025 en de ramingen daarna. Daarmee lijkt de begroting op papier nu sluitend, maar we weten allemaal dat het ravijnjaar 2026 nadert. Deze algemene beschouwingen kunnen dan wel gaan over onze eigen begroting, maar eigenlijk zouden wij al onze bijdragen in eerste instantie moeten richten tot het rijk, alles wat wij nu vertellen. Ik citeer u een antwoord van minister Eppo Bruins van OC&W naar aanleiding van de zorg van de Tweede Kamer over het versmallen van het cultuurbudget. Dat sluit mooi aan op de motie en de vorige spreker. Bruins reageerde schriftelijk naar de Kamer met het volgende antwoord. Gemeenten en provincies hebben zorgen over hun financiën en hoe zij met het geld dat zij vanuit het Rijk krijgen hun taken goed kunnen uitvoeren. Daar ben ik me van bewust. In 2026 is er inderdaad minder geld beschikbaar dan 2025. Dit komt doordat het extra budget in 2022 tot met 2025 voor een groot deel incidenteel is. Daarbij merk ik echter ook op dat dit budget historisch hoog was. De middelen die gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds zijn bestedingsvrij. Gemeenten en provincies voeren hun eigen beleid op cultuur en bepalen daarin hun eigen prioriteiten. Het is dan ook niet aan mij om iets te zeggen over hoeveel budget gemeenten aan cultuur kunnen of moeten uitgeven. Overigens zie ik dat gemeenten en provincies de zorg voor cultuur heel serieus nemen. Ik vind het belangrijk dat we ook vertrouwen hebben in de keuzes die zij maken. Een antwoord. Uit het antwoord lijkt te volgen dat we als gemeente geprofiteerd zouden hebben van incidentele gelden. Onze vraag aan het college is of dat zo is en of er nu sprake is van een andere situatie. U stelt dat er sprake is van een goede en stabiele financiële positie. Onze vraag aan het college is of die goede en stabiele positie ook voor de langere termijn en de toekomst is gewaarborgd. Hoe ziet u in dit kader al onze investeringsplannen? Ik noem er een aantal. Het nieuwe water- en rioleringsprogramma en het wegenbeheerplan, de integrale visie op verkeer, het verlichtingsplan, de begeleiding van de woningbouwopgave, waarvoor geen extra dekking is opgenomen, het groenplan en het integraal huisvestingsplan voor de scholen. Het zijn nogal wat plannen en extra wensen tegen de achtergrond van een lagere Rijksbijdrage. Het inlopen van achterstanden en een hoger wensenpakket van onze burgers. Laten we dat niet vergeten. Minister Bruin stelt dat de bijdrage van het Rijk historisch hoog is, maar naar onze mening komt dat ook omdat er historisch veel taken door het Rijk richting gemeenten worden belegd en dat niet altijd gepaard gaat met de benodigde gelden. Wij denken daarbij niet alleen aan het sociaal domein, dat gelukkig nu op orde lijkt, maar ook aan veel andere taken. Wat betreft het integraal huisvestingsplan voor de scholen zien we dat in 2024 al 1 miljoen in de begroting is opgenomen. Klopt dat, en zo ja, op welke wijze lopen we hier dan vooruit op de besluitvorming door de gemeenteraad? De vraag die hieraan gekoppeld is, is op welke wijze wij als gemeente deze enorme investeringslast de komende decennia gaan dragen. Kan het soberder en doelmatiger? Zo ja, hoe gaan we dat dan aanvliegen, als we daarvoor zouden kiezen? Voor de sport zien we dat de begroting ongeveer gelijk blijft. Echter, de presentatie van de Stichting Binnensportlocaties maakte duidelijk dat ook hier een verduurzamingsaanvraag aankomt voor het zwembad en de Klaas Bout Hal. Onze vraag, klopt het dat deze verduurzamingsvraag niet in de begroting is verwerkt omdat deze sportfaciliteit ook gebruikt wordt door de scholen? Is er dan een mogelijkheid om deze investeringsaanvraag die gaat komen

onder te brengen in het IHP? In bredere zin ziet de fractie van Larens Behoud met zorg de toekomstig tegemoet als het gaat over de sport in Laren. Sporten staat bij onze inwoners hoog op de agenda. Echter, we zien dat de sportverenigingen het moeilijk hebben. Grote uitgaven komen eraan. Daarom is onze vraag op welke wijze het college hierop anticipeert. In ons coalitieakkoord hebben we een belangrijke rol opgenomen voor de Sportraad. Deze zou naar onze mening een onafhankelijk overkoepelende strategie moeten aandragen voor de toekomst van alle sportverenigingen in Laren. Wij nemen als Larens Behoud vast een voorschot daarop. We pleiten met klem voor het zoeken naar, wat ik maar voor de helderheid noem, een Els Blokker voor de sport. Eén of meer mecenasen dus. Sport is belangrijk en grote uitgaven als vernieuwing van velden, bijdragen aan renovaties van clubhuizen en het in stand houden van kleine sportinitiatieven kunnen niet zomaar worden opgehoest door de sportverenigingen. Ze kloppen daar vroeg of laat voor aan bij de gemeente. We leven in een dorp met soms zeer vermogende inwoners. Het is niet alleen een noodzaak, maar ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid dat een te enthousiasmeren mecenaat naast de leden de gemeente en de kleinere sponsors bij gaan dragen aan een gezond sportklimaat. Dat reikt verder dan de topsport, al helpt dat uiteraard de belangstelling voor de breedtesport te stimuleren. Larens Behoud ziet in Singer Laren met de geweldige schenking van mevrouw Els Blokker van een collectie en een extra vleugel ook dat dat werkt. Singer manifesteert zich inmiddels mede hierdoor als een top 10-museum in ons land. Laat dit een voorbeeld zijn voor andere vermogende inwoners, maar dan vooral voor de sport. Wij vragen het college daarom met een voorstel te komen, samen met de Sportraad dit idee uit te werken en komend jaar bij ons terug te komen met een initiatief hiertoe. Dan een vraag over het hoofdstuk Buitenruimte onderhouden. U stelt dat wij eind 2024 als raad een keuze hebben gemaakt over het kwaliteitsniveau van het dagelijks onderhoud, ik meen op pagina 32. Wij verzoeken u aan te geven waar u naar verwijst, want in onze ogen is dat niet het geval en hebben we die discussie nog niet gevoerd. In het eerder vastgestelde groenbeleidsplan wordt een breder kader gesteld voor gebieden, maar geen uitsluitsel gegeven over de precieze kwaliteit van onderhoud. Wij stellen als fractie vast dat nog steeds sprake is van achterstallig, te laat of onvoldoende onderhoud. Van een zo door onze inwoners gewenste verbetering van de situatie is volgens onze fractie nog beslist geen sprake. Onze vraag, is er met betrekking tot het op te stellen bestek ruimte voor extra financiële en personele inzet om klachten op te lossen en achterstanden weg te werken en vast een eerste aanzet te geven tot verbetering van de situatie in 2025, onder meer in de Zevenenbuurt. Wat betreft het thema veiligheid zien we met bezorgdheid dat we van de drie BEL-dorpen de hoogste cijfers hebben als het gaat om onveiligheid, zoals winkeldiefstallen, woninginbraken en geweldsmisdrijven. We zijn blij dat u in de begroting een ophoging heeft opgenomen voor team Veiligheid van de BEL, maar onze vraag, helpt dit ook bij deze indicatoren of zijn daar andere maatregelen voor nodig? Tot slot, we missen bij de toelichting bij deze begroting in zijn algemeenheid aandacht voor de doelmatigheidsvraag, met name of zaken ook goedkoper of minder belastend kunnen voor onze begroting uiteraard. Dat lijkt in tegenspraak met de extra wensen die we als fractie hebben, maar zoals de regiovoorzitter van de TOP tevens burgemeester van Hilversum zei bij zijn bezoek aan de raad jongstleden, het loopt vast. We kunnen niet alles steeds beter blijven doen voor minder of hetzelfde geld. Onze fractie verneemt graag van het college hoe zij hierover denkt. Dan nog een punt ten aanzien van het raadsvoorstel zelf. Onder kort inhoud in het raadsvoorstel wordt gerept over de programmabegroting 2025-2028, maar die is er niet. Er is een programma begroting 2025 en een meerjarenraming 2025-2028. Dat is niet hetzelfde als een programma begroting 2025-2028. Hoe gaan we hiermee om in relatie tot het te nemen besluit? Een procedurele vraag dus. Dat was de bijdrage van onze fractie. We zien uit naar de beantwoording en straks de discussie.

De voorzitter: Dank, mijnheer Loef, van de fractie van Larens Behoud. Dan geef ik het woord aan de heer Spaan van de fractie van Democratisch Laren. Hadden we bijna weer een maatwerkvoorziening gehad.

De heer Spaan: Voorzitter, dank. Graag start ik deze algemene beschouwingen met mijn waardering uit te spreken voor de collega-raadsleden, collegeleden en griffiers die het mij mogelijk maken mee te denken in het bestuurlijke Laren, wat niet altijd eenvoudig is. Ik zit pas sinds kort in de raad en ik wilde het daardoor ook vrij kort houden wat ik hier vertel. Inmiddels kennen jullie mij en onze fractieleden waarschijnlijk, Frederick Fontaine en Paul van der Maas. Laat ik maar met de deur in huis vallen. Nu eens niet veel woorden en zeker geen kritiek. Wel een bijzonder woord voor waardering aan het adres van onze wethouder Jan van Midden en zijn team voor de duidelijke weergave en toelichting van en bij de cijfers voor het jaar 2025. Het komende jaar is volgens de weergave van onze gemeente nog in goede financiële omstandigheden. Alhoewel er een signaal is van voorzichtigheid, staat onze zelfstandige en zeer kleine gemeente er goed voor. Het komende begrotingsjaar en de resterende raadsperiode tot aan de verkiezingen zullen wij meedenken en vooral luisteren naar wat onze inwoners willen en wensen, en niet alleen wat de regelgeving ons allemaal zegt. Waar een wil is, is een weg. Dat betekent dat er vele mogelijkheden zijn zonder de regelgeving geweld aan te doen. Op het gebied van de lange termijn moet ons van het hart dat wij daar de meeste zorg over hebben, maar dat hoor ik eigenlijk van iedereen nu. Zeker vanaf de periode van het zogenaamde ravijnjaar. Daar hebben we het allemaal nu over gehad. Daar zijn we zeker niet gerust op, mede omdat vanaf die periode de zelfstandigheid van een kleine gemeente als Laren echt weleens in het geding zou kunnen komen. Hoe erg is dat? Daar zijn de meningen ook over verdeeld. De centrale overheid gaat namelijk snijden in de Rijksbijdragen aan de gemeenten, 3 procent van de begroting. Dat zal zeker ook voor Laren een punt zijn. Ik heb ook begrepen van onze wethouder dat dit punt natuurlijk allang bij de VNG speelt en ook bij ons al de nodige aandacht heeft. Ik sluit af met onze ambtenaren, collegeleden en mijn raads-collega's veel spirit en vooral goede communicatie en met de nodige inwonersparticipatie toe te wensen. Dat was een mooie korte.

De voorzitter: Dank, mijnheer Spaan, van de fractie van Democratisch Laren. Past u op? Goed. Dan, last best, geef ik het woord aan mevrouw Ellen van Dorst, de voorzitter van de fractie van D66.

Mevrouw Van Dorst: Dank u wel, voorzitter. Geacht college, geachte raadsleden en alle toehoorders, ook thuis. 2024 was een spannend jaar. De onrust in de wereld dit jaar is erger geworden. De zware aanval in het Midden-Oosten, Oekraïne, weer ernstig opgelopen. Ook onze eigen Defensie staat op scherp, zoals ikzelf aan den lijve ook mag ondervinden. De presidentsverkiezingen in de VS geven ook al geen hoopvol beeld. Maar vanmorgen houden we ons met Laren bezig en de begroting voor de volgende jaren. Voor onze fractie was het een pittig jaar, maar we staan voor wat we in het coalitieakkoord hebben afgesproken, duurzaamheid, participatie, maatschappelijke ondersteuning en regionale samenwerking. Gelukkig vinden we daarin de ondersteuning van onze coalitiegenoten. Onze reactie op de meerjarenbegroting is die van een realistisch beeld van de financiën. Het college is transparant en geeft ons geen al te somber beeld voor het komend jaar en vermeldt ook geen vreemde zaken erin. Twee vragen waarvan wij de antwoorden niet duidelijk konden vinden, werden door de wethouder al eerder beantwoord. Daarom zijn wij dan ook verheugd te vernemen dat de algemene reserve en daarmee ook de versterking van onze solvabiliteit de laatste jaren gelukkig verbeterd is. We hopen dat deze positieve lijn zich kan blijven voortzetten, ondanks het ravijnjaar 2026. Met het vooruitzicht op een grote investering van 33 miljoen over tien jaar uitgespreid voor achterstallig onderhoud en verduurzaming van onze schoolgebouwen is dat heel belangrijk. Want D66 vindt het belangrijk dat het brede aanbod aan schoolvormen in Laren, dat een grote aantrekkingskracht op jonge gezinnen heeft, in stand moet blijven. Niet elk kind past in eenzelfde schoolvorm. Natuurlijk zijn we ook benieuwd hoe de gemeente de energietransitie wil aanpakken. Te denken valt aan duurzame investeringen, zoals voor het zwembad, en het Brinkhuis in mindere mate. Wanneer is Laren CO2-neutraal qua eigen publieke organisatie? Dat de OZB qua inkomsten de belangrijkste knop is om aan te draaien, wordt inzichtelijk uitgelegd. Maar het is onverstandig om hier te luchthartig mee om te gaan. Immers, de bestaande bewoners kunnen niets aan

waardeontwikkeling van onroerend goed doen en moeten nu reeds in absolute eurobedragen jaarlijks flink meer OZB betalen. Het is goed om aandacht te blijven besteden aan de absolute opbrengst van de OZB. Dat zal naar verwachting laten zien dat sterke schouders in Laren ook terecht relatief veel bijdragen. Wij zijn er dan ook voor pas als de prijzen van het onroerend goed fors zouden dalen, dat dan pas gesproken zou kunnen worden over een mogelijke tariefsverhoging OZB. Wat vinden we verder nog belangrijk om aan te tippen? We zijn verheugd het overzicht van subsidieaanvragen te hebben ontvangen. Het geeft ons een goede inkijk aan projecten die onze inwoners aan het hart gaan. Ook zijn dit jaar enkele pittige rapporten gepresenteerd. De Woningbouwvisie en Duurzaamheidsvisie, visie op transformatie binnen het sociaal domein, waarin GALA, SPUK et cetera en andere door landelijke overheid opgelegde opdrachten werden meegenomen. Er zijn klankbordgroepen opgezet, zoals het bomenkapbeleid, de bewonersparticipatie en, not at the least, het onderzoek naar mogelijke bouwlocaties. D66 is trots op de kracht van ons dorp en blijft deze ook graag mede ondersteunen. D66 hecht daarnaast ook aan een efficiënt en transparant bestuur waardoor zij zich vooral weer inzetten voor raadsbetrokkenheid in de regio en de Metropoolregio Amsterdam. Ze is blij dat dit jaar daarvoor weer grote stappen zijn gezet met de klankbordgroep Raadsbetrokkenheid binnen de regio. Daarnaast mogen we ook trots zijn op onze griffie die via de commissie Bestuurlijke vernieuwing inwoners mogelijkheid geeft ook een niet-geagendeerd onderwerp in te brengen in onze raad en een vooruit- en terugblik van regiozaken heeft toegevoegd aan de agenda, waardoor wij als raadsleden worden meegenomen in de regio-uitvoering. Wat betreft de woningbouwopdracht is er op dit moment nog erg veel onduidelijkheid, maar worden we graag binnenkort goed geïnformeerd over de plannen van Gooi en omstreken voor wat betreft de Erfgooiers woningen. Daarnaast de plannen Caliskamp en Torenlaan en trekken we het onderzoeken van mogelijk andere bouwlocaties weer vlot. De BEL-organisatie gaat een spannende toekomst tegemoet. Er zijn veel jonge, dynamische personeelsleden aangetrokken en het VIBE-project is gestart. Ik meldde het al in de pitch gister bij de commissaris van de Koning, de BEL-organisatie is onze belangrijkste uitvoeringsorganisatie. Als deze zou omvallen, ben ik bang, zal onze zelfstandigheid ook niet lang duren. Het afstoten van de maatschappelijke en belasting taken naar Huizen vinden wij eigenlijk een teken aan de wand. Zoals net ook al gemeld, het zwembadonderwerp, zoals dat in de begrotingsvergadering van Eemnes werd behandeld, heeft ons ook geschrokken. Wij doen dan ook graag een oproep aan het college om met haar collega hierover toch na te gaan hoe de afspraken goed zijn gemaakt en dat deze niet zo op deze manier veranderd kunnen worden. Als laatste zou ik toch graag nog een oproep aan het college ook willen doen voor wat betreft de opvang van jeugd in ons dorp. Ondanks al jaren lobbyen om voor deze uiterst moeilijk bereikbare groep lukt het ons niet een veilig onderkomen te verschaffen, waardoor ook zij zich in ons dorp op hun plaats voelen. Ook voor de schoolgaande kinderen van college De Brink en het ISK die zich in ons dorp ophouden, zouden we graag een fijne opvangplek gunnen. We zien wel dat in de bibliotheek een steeds grotere groep een plek heeft gevonden om rustig te kunnen studeren. Een mooie ontwikkeling die we graag zouden uitbreiden. Het is wel erg jammer dat we ook hebben moeten vernemen dat de Jeugdraad is gestopt, want onze hoop was daar zeker op gevestigd. Ik sluit hier graag af, onze algemene beschouwingen, met een compliment aan het college. Ik ben blij voor wat ze dit jaar allemaal heeft kunnen waarmaken. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank aan mevrouw Van Dorst van de fractie van D66. Dat was dan de laatste algemene politieke beschouwing van een fractie. Dan komen wij nu tot de pauze. Die was gepland om 10.45 uur, maar u heeft lekker punten gesproken allemaal, dus we kunnen eerder beginnen. Dan stel ik voor, het is nu 10.30 uur, 10.33 uur, de vergadering te schorsen tot 11.00 uur. Leden van de gemeenteraad, leden van het college, iedereen op de tribune, de schorsing is voorbij. Wij komen bij de, hij staat er al, we komen bij de eerste termijn van het college. Ik geef daarvoor als eerste in reactie op de algemene beschouwingen het woord aan de wethouder van Financiën, de heer Jan van Midden.

De heer Van Midden: Dank u wel, mijnheer de burgemeester. Ik sta er al, omdat u mij gevraagd heeft het kort te houden en geen hoorcollege te geven, dus ik probeer hier zo goed mogelijk mijn tijd te besteden. Allereerst, bedankt voor alle beschouwingen die door de verschillende partijen gemaakt zijn. Ik zal van mijn kant even ingaan op het algemene beeld van de begroting en wat specifieke dingen, vragen die daarin gesteld zijn. Dan zullen mijn collega-wethouders de verder specifieke vragen beantwoorden en ook de burgemeester voor die onderdelen die tot zijn verantwoordelijkheid behoren. Allereerst, wat hebben we gedaan met de begroting? Als we even kijken naar de reacties van de verschillende fracties, dan is anticiperen daar toch een beetje een buzzwoord, wat ik steeds terug zie komen. Wat we gedaan hebben, is gewoon met de begroting zelf hebben wij het VNG-advies gevolgd. Dat betekent dat het VNG gezegd heeft van, laat als gemeenten voor 2025 heel expliciet zien wat voor gat er ontstaat op het moment dat die algemene uitkering wegvalt. Althans, minder wordt. Naar ons was het ruim 1 miljoen. Ga dus niet in je begroting allerlei bezuinigingsmaatregelen opnemen, want dan wordt het onzuiver. Dan is uiteindelijk ook in discussie met de landelijke politiek onze positie wat lastiger. Laat heel helder zien wat er precies gebeurt. Dat hebben we gedaan. Dus in die zin zijn we ook heel transparant. Ook voor u, u ziet precies wat de effecten zijn. De provincie heeft onze begroting bekeken. Die hebben daar vorige week vragen over gesteld. Die vragen hebben we keurig beantwoord en de provincie is ook akkoord met de manier waarop wij dat op dit moment gedaan hebben. Dat betekent niet dat we niet anticiperen. We hebben al eerder in de auditcommissie het daarover gehad en gezegd van, waar kunnen we eventueel, als de nood aan de man is, dingen bezuinigen? Dan hebben we al een eerste indicatie bekeken vanuit bezuinigingen die voor het college gedaan zijn. We zien nu ook de maatregelen die Eemnes aan het nemen is, want die moet in 2025 al bezuinigen. Dat is een document van 111 pagina's maar liefst, wat voor ons ook inspiratie oplevert. We hebben nu ook afgesproken dat we in het auditcomité in januari de dingen zullen doorspreken, de opties zullen doorspreken en van daaruit met voorstellen naar de raad zullen komen, maar ook onze inwoners daarbij zullen betrekken. Inmiddels zijn wij al, en gaan we voor de komende maanden ook ambtelijk dat voorbereiden. Dus in die zin zijn wij wel degelijk aan het anticiperen. Wat ook belangrijk is om te zeggen als we kijken naar de begroting en ook alle ambities die we hebben, dan was de eerste ambitie om onze basis op orde te krijgen. Want terechtgesteld is door een aantal fracties, we hadden een geweldige achterstand bijvoorbeeld op het gebied van wegenbeheer en groen. Daar hebben we nu de eerste inspanningen geleverd. We hebben een nieuw wegenbeheerplan met de investeringen die erbij horen. We hebben een nieuw groenbeleidsplan, we hebben een nieuw rioleringsplan. Sterker nog, we hebben ook nog een nieuw speeltuinplan, waarbij we de bestaande speeltuintjes opknappen. Dat zijn allemaal dingen van de basis op orde. Die staan allemaal keurig ook verwerkt in de begroting. Je ziet uiteindelijk dat als het gaat om de dagelijkse exploitatie, dat er allemaal niet zulke spectaculaire bedragen zijn. Maar we doen ze wel om uiteindelijk gewoon te zorgen dat die basis op orde is. Van daaruit gaan we kijken naar onze visies die uiteindelijk een langetermijneffect hebben. Daar waren we ook aan toe. We noemden al voorbeelden als de Woningvisie, Verkeersvisie en dat soort dingen. Allemaal visies met langetermijneffect die een lange schaduw vooruit werpen en waar wij uiteindelijk ook heel erg sturend zullen moeten zijn binnen de bestaande begroting. Wat bedoel ik daarmee? Als we bijvoorbeeld met het verkeersplan aan de slag gaan, dan zullen we moeten kijken van, welke plannen willen we uiteindelijk voor de lange termijn uitwerken? En hoe kunnen wij binnen de begroting, zoals we nu voor het wegenbeheersplan hebben vastgesteld, uiteindelijk die plannen realiseren? Dat is uiteindelijk wat we daarin doen. Alleen dat vergt soms geduld. Daar hebben we toch wat tijd voor nodig, hebben we ook denk ik het goede gesprek met u als raad voor nodig. Als u kijkt naar het lijstje van ambities, in die zin complimenten voor de presentatie van het CDA, Erwin is inmiddels weg maar Cor die zit op de tribune als vertegenwoordigster. Een groot deel van de ambities die we moeten realiseren, staat op het lijstje zoals Erwin dat gepresenteerd heeft. Dus dat is gewoon heel goed gedaan. Voor wat betreft de inkomstenkant gaan wij, en dat is ook terecht opgemerkt door een aantal fracties, ook kijken hoe we daar wat meer inkomsten kunnen genereren. Er werd al precariobelasting genoemd, maar ze zijn er wel meer opties om

te kijken hoe we extra inkomsten kunnen genereren. We hebben een stagiaire werk laten doen. Die heeft een rapport geproduceerd met allerlei aanbevelingen voor het genereren van extra inkomsten, zonder dat we de OZB hoeven te verhogen. Dat rapport gaan we binnenkort bespreken aan onze economische tafel en met de uitkomsten ervan zullen we ook naar u toe komen. Dat is veelbelovend, wat mij betreft. Er zijn ook wat opmerkingen gemaakt over de BEL-organisatie. Ik wil niet op alle individuele opmerking ingaan, maar ik denk toch dat het goed is om één ding heel goed te beseffen, als we kijken naar de BEL-organisatie en vooral de kosten daarvan. Uiteindelijk is de BEL-organisatie onze uitvoeringsorganisatie, onze ambtenarenorganisatie. Zij doen uiteindelijk het werk voor ons als raad en college. Als we even in financieel perspectief kijken, de begroting van de BEL is grosso modo 27 miljoen. Bijna 20 miljoen is personeelskosten. We hebben op dit moment te maken met flinke cao-stijgingen en ook de prijsindex, is gelukkig wat laag geworden, maar als je bijvoorbeeld alleen al de cao-stijging neemt voor 5 procent, dat werkt al door met 1 miljoen aan kosten in totaal, die dan weer over de gemeentes verdeeld moet worden. Met ons aandeel van 35,25 procent geloof ik, zit je al op na drieënhalve ton tot vijf ton, alleen al aan autonome stijgingen. Heb je nog niet eens wat gedaan. Dus je ziet uiteindelijk dat die impact heel groot is. Tegelijkertijd loopt een aantal organisatiewijzigingen, waarbij we uiteindelijk die organisatie ook efficiënter en doelgerichter willen inrichten. Dat erbij opgeteld betekent dat we al heel snel op behoorlijke bedragen zitten, waar we eigenlijk uiteindelijk niet zo gek veel aan kunnen doen, want we willen per slot van rekening ons personeel ook goed betalen. Voor wat betreft de verdere mogelijke bezuinigingen, gesprekken met de andere gemeentes. Wat ik al zei, Eemnes die heeft al een bezuinigingsplan gedaan. Wij proberen ook zoveel mogelijk met de drie gemeenten daarop te trekken. Ook vanuit het motto, samen uit, samen thuis. Bovendien ook wat we zien, is dat heel veel bezuinigingen impact hebben op de BEL-organisatie. Om dat ook efficiënt te kunnen doen, moeten we gewoon gezamenlijk met zijn drieën uiteindelijk met onze plannen komen, waar uiteindelijk de BEL-organisatie op een hele goede manier mee om kan gaan, om het uiteindelijk ook effectief te laten zijn. Dus daar zullen we echt samen uittrekken. Dat zwembad, we kunnen daar chagrijnig over zijn, ik kan me het sentiment voorstellen. De motie is overigens wel aangenomen en betekent dat Eemnes met ons in gesprek gaat. Ik begreep dat hij aangenomen is.

De heer ...: Per interruptie, de motie is niet aangenomen. Ik ben wel benieuwd wat u eigenlijk vindt van de reactie van het college in dat geval.

De heer Van Midden: Van het college van Eemnes?

De voorzitter: Stop. Het is nog altijd de gewone raadsvergadering, dus wel graag via de voorzitter. Een interruptie vragen. Dank u.

De heer Van Midden: Kijk, volgens mij is ... Kijk, we moeten toch met zijn drieën in gesprek. We hebben de presentatie van het zwembad gehad. Een van de grootste uitdaging is een nieuwe energiecentrale volgend jaar. We hebben gezien wat een beetje de bandbreedte is van de kosten van 1,2 miljoen tot 7 miljoen. Afhankelijk van de oplossing en onze eigen duurzaamheidsambitie komt daar een bepaald bedrag uit. We zullen toch binnen het bestaande contract daarover met elkaar in overleg moeten gaan, dus dat gaat sowieso wel gebeuren. Dit was even in zijn algemeenheid. Dan even de specifieke onderdelen die mij aangaan. De sport. Ik ben blij dat sport in ieder geval uitgebreid aandacht krijgt binnen de algemene beschouwingen bij deze raad. Dat is in het verleden wel anders geweest, kan ik vertellen als sportbestuurder. Dus in die zin ben ik al heel blij. Als we kijken naar de investering in de sport, er zijn natuurlijk onder het vorige college heel veel investeringen gedaan, onder andere een clubhuis van SV Laren, omdat daar op dat moment ook de middelen aanwezig zijn. Dat potje is nu uitgenut. Dat is niet meer. Wij zijn nu met de sportverenigingen in gesprek en hebben de verenigingen gevraagd van, maak voor jullie vereniging een tienjaarsplanning van alle investeringen

die jullie moeten doen. Dat gaan we bij elkaar doen en dan gaan we uiteindelijk met elkaar in gesprek van, wat betekent die investering voor de verenigingen? In hoeverre kunnen ze daar zelf mee aan de slag? In hoeverre hebben ze daar verder nog ondersteuning nodig van of de gemeente of bijvoorbeeld een waarborgfonds van de sport, als het gaat om in het doen van investeringen in dat soort zaken. Dus dat gesprek gaat gevoerd worden. Dus in die zin anticiperen we op alle ontwikkelingen. Je ziet ook dat een heleboel verenigingen nu al over de komende jaren vervangingsinvesteringen moeten doen, nieuwe kunstgrasvelden en dat soort dingen. We willen daar gewoon een goede planning op doen. Tegelijkertijd is ook onze ambitie om binnen de BEL uniformiteit in de ondersteuning van de verenigingen te krijgen. Die verschilt nog per gemeente, waardoor wij in ieder geval ambitie hebben om dat wat meer gelijk te trekken. Daarnaast zijn we met de Vereniging Sport en Gemeente van de VNG in gesprek in regioverband om te kijken hoe we veel meer gezamenlijk kunnen optrekken met sport, bijvoorbeeld ook als het gaat om relatief kleine verenigingen die uiteindelijk voor de lange termijn geen bestaansrecht rechten hebben, om te kijken van, hoe kan je regionaal daarin samenwerken? Er is een bepaalde sport genoemd die heel klein is in een bepaalde plaats, terwijl een kilometer verderop fietsen de vereniging wel groot is. Dan zeg je van, waarom zou je die vereniging dan niet samenvoegen? Een soortgelijke discussie zal hier ook kunnen ontstaan. Dus daar zijn we echt goed mee aan de slag. U zult vragen wanneer. De vergadering is 6 maart. Maar de verenigingen ... Of de wethouders hebben gevraagd dat eerder te doen in verband met de bezuinigingen, op ... zijnde bezuinigingen van het kabinet om daar ook tijdig mee aan de slag te gaan. Het zwembad heb ik al even over gezegd. Er zijn ook wat opmerkingen gemaakt over het groen en het groenbeleidsplan. De opmerking was terecht van de heer Loef dat hij zegt van, er wordt gesproken over kwaliteitsprogramma, dat het al gerealiseerd zou zijn. Dat is het niet. Dat klopt. Dat is volgende week donderdag, de 14^e, gaan we met elkaar daarover spreken. Maar of anticiperen gesproken, denk ik van, laten we vast anticiperen op het feit dat we het al gedaan hebben. Als we kijken waar we nu staan met het groenbeleidsplan of met groen, we hebben het groenbeleidsplan vastgesteld. Dat is eigenlijk strategisch tactisch beleid op basis waarvan we het groen gaan uitvoeren van, welke thema's vinden we belangrijk, hoe gaan we het doen? Vervolgens gaan we dat operationeel uitvoeren. Dat doen we binnen het reguliere werk voor een groot deel. Want of we nou een biodivers plantje planten of een niet-biodivers plantje, de hoeveelheid inspanning blijft ongeveer gelijk. We zien dat we voor de projecten die we gedefinieerd hebben in het groenbeleidsplan, dat die al in begroting op dit moment al meegenomen zijn. Wat we nu aan het doen zijn, is de kwaliteitsdiscussie voeren. Dat doen we volgende week. Op basis daarvan gaan we het komend jaar de hele aanbesteding voorbereiden. De bedoeling is dat we uiteindelijk per 1-1-2026 met de nieuwe aanbestedingspartners binnen de budgetten die op dat moment vastgesteld zijn uiteindelijk het groenbeleid zullen gaan uitvoeren. Voor komend jaar vragen we een extra bedrag, dat heeft u ook teruggezien in de begroting, om het groen weer op orde te krijgen. Want wij betalen nog steeds de tol van de bezuinigingen zoals onder het vorige college ingevoerd zijn. ik zie inderdaad heel veel klachten over sommige stukken van het groen in Laren. Dat klopt ook wel. Aan de andere kant zie ik nu grosso modo im Großen und Ganzen, om namens de heer Grunwald te zeggen, dat het op zich redelijk in orde is, maar nog niet helemaal. Dan heb ik volgens mij mijn dingen gehad. Mijnheer de voorzitter, ben ik misschien iets vergeten dat u te binnenschiet? Dat kan dan nog in de tweede termijn aan de orde komen. Dan wilde ik graag het woord geven aan een van mijn collega's, mijnheer de voorzitter, als dat ...

De voorzitter: Zal ik dat voor u doen?

De heer Van Midden: Graag.

De voorzitter: Dank aan de heer Van Midden. Het woord is aan wethouder Rood.

De heer Rood: Dank u, voorzitter. Daar sta je dan weer. Een tijdje geleden. Dank voor alle vragen. Houdt ons scherp. Altijd goed. Ik ga ze per fractie even langs, voor zover ze tot mijn portefeuille horen natuurlijk. Dan kom ik als eerst terecht bij Liberaal Laren. De vragen waren grotendeels financieel dus beantwoord, maar één vraag betrof het project Ons Laren, 100.000 euro. Dat is een speerpunt in deze coalitie. Dus we kunnen wel of niet aan intensieve participatie met de inwoners doen. Als we het niet doen, scheelt dat geld. Als we het wel doen, hebben we een goed bestuur, waarin ook het beleid wat je maakt een grotere kans heeft om goed te landen in het dorp. Dus wij zijn als college daar gewoon een voorstander van. Vandaar dat het in de begroting terecht is gekomen. Dan ga ik naar het CDA, nu niet meer aanwezig, maar misschien luisteren ze terug. De vraag, waar staan we met digitale dienstverlening, welke uitgaven zijn daarvoor? Met die digitale dienstverlening liggen we eigenlijk op koers. Er zijn gemeentes veel verder mee, maar wij voldoen in ieder geval aan wat er van ons verwacht wordt, want daar wordt op toegezien van hogerhand. Het is wel zo dat er sommige formulieren nog steeds analoog zijn die dan een paar keer per jaar gebruikt worden en ook die moeten allemaal digitaal worden, want uiteindelijk is er niks meer analoog met pen en papier. Maar de grote zaken die veel voorkomen, zijn allemaal al digitaal te doen. De kosten voor de Verkeersvisie. De visie zelf kost natuurlijk wat geld. Het is allang begroot en uitgegeven, maar de uitvoering daarvan heeft de heer Van Midden ook al van aangegeven, nemen wij mee met ... Dat staat allemaal in het wegenbeheersplan. Dus bijvoorbeeld aanpak Naarderstraat, aanpak en Eemnesserweg, die staan keurig in de jaarschijven begroot. Daarin moet wat we verzinnen in de Verkeersvisie ook tot uitdrukking komen. Hoe breed is het fietspad en dergelijke. Het parkeerprobleem vroeg het CDA niet voor het eerst aandacht voor. Terecht zegt de heer Van den Berg dat we daar aandacht voor moeten hebben in de komende raadsperiode. Ik ben het daar mee eens, want dat er deze periode een parkeergarage komt, die kans acht ik nihil. Maar wat een belangrijke discussie is, wat is de kostendrager van een parkeergarage? Je kunt daar voor bovenop bouwen. De heer Vos, loop ik even vooruit, die suggereert betaald parkeren. Daar ben ik persoonlijk, maar het gaat niet om mijn opvattingen, geen voorstander van. Maar een andere kostendrager is ook denkbaar. Dus die discussie die zullen we in de aanloop naar de verkiezingen zeker hebben. Er is natuurlijk voldoende aandacht voor parkeren in de Verkeersvisie die terecht wordt aangehaald als het wondermiddel voor alles. Inlopen sociale woningbouw voor de Laarder. U heeft in de behandeling van het voorstel in de commissie met woningbouwlocaties gevraagd, schets nou eens even die pipeline. Dat hele tabelletje, daar ga ik graag naar verwijzen, want dat komt met een of twee weken naar u toe voor de commissie van R&I. Dan kunt u daar goed zien dat we de afgelopen tijd, maar dat heeft u ook al aangegeven, te weinig sociaal en betaalbaar hebben gebouwd en dat daar een inhaalslag nodig en ook mogelijk is. Dus die informatie die komt spoedig naar u toe. Het Brinkhuis, daar zegt u, wat verwachten wij nog meer van een Brinkhuis? Er zit een stijgende lijn in. U heeft de presentatie mee kunnen krijgen deze week. Wij kijken goed naar alle beschikbare middelen die er zijn en hoe we die kunnen inzetten ten bate van het Brinkhuis. Bijvoorbeeld het recent geopende bibliotheekspreekuur waar mensen digitaal geholpen kunnen worden die digitaal misschien minder vaardig zijn of niet uit bepaalde contacten met de overheid komen. Dan kunnen ze gewoon binnenlopen. We hebben daar ook leefstijlpunten en al die dingen, dus het Brinkhuis ontwikkelt zich steeds verder door. Er was ook een vraag over die middelen, die beantwoord ik dan maar meteen, van de minister, van minister Bruins. Die benutten wij steeds waarvoor ze bedoeld zijn. Daarmee wordt het Brinkhuis verder versterkt, of de functies in het Brinkhuis. Deels is dat bibliotheek, deels is dat sociaal-cultureel werk. Dan even doorbladerend, kom ik bij de fractie van Groen Laren. De Coeswaerd, u weet, wij hebben dat even over de schermen heen getild, maar dat gaat gewoon in uitvoering. Dus daar kunt u mij vol in vertrouwen. Dat gaat gewoon in januari beginnen en alles is helder en duidelijk en staat in de draaiboekjes. De motie Eemnesserweg. Kijk, ik volg de raad. Dus als er een motie ligt, ga eens kijken wat daar kan, dan ben ik daarmee bezig gegaan. We hebben dat keurig natuurlijk ook verwerkt in een voorstel aan de raad. Als de raad dan zegt, over dat voorstel gaan we niet stemmen, dan heb ik in ieder geval mijn klus gedaan. Daarna volg ik natuurlijk gewoon weer de initiatiefvoorstellen zoals die uit de raad

komen, want dat is mijn rol. Als u geïnteresseerd bent in de resultaten van wat we daar hebben onderzocht wat daar mogelijk zou zijn, dan wil ik u dat best sturen. Misschien kunnen we dat noteren, dan kan ik het ook niet vergeten. Dan kunt u daar eens naar kijken. Maar dat is dan wel een achterhoedegevecht. Hopelijk voor het einde van de coalitie periode een verkeersplan. Ik mik op het einde van het jaar, maar dat zal een concept zijn. Ik weet niet of dat al naar de raad kan. Dat is even afstemmen met Blaricum, want we doen het samen met Blaricum. Anders is het begin volgend jaar, ligt er bij u een concept wat we kunnen bespreken. Dat is al beantwoord. De fatbike werd niet genoemd. Ik ben bij de fractie van de VVD beland. Die Verkeersvisie, geen reserveringen. Dat heeft de heer Van Midden keurig beantwoord. De fatbike wordt niet genoemd. Ik denk dat de breedte van fietspaden wel dringend nodig wordt, het verbreden van fietspaden, omdat er verschillende snelheden op komen. Ook kruisingen, dus bij kruisingen vereisen de aandacht en zou voorrang voor fietsers soms aangewezen zijn. Waarom voert het college geen actief grondbeleid? Ik ben blij met die suggestie. Ik heb daar onlangs ook een gesprek over gehad met mijn collega grondzaken, de heer Jan van Midden. Dus wij omarmen dat graag, dus we gaan ermee aan de slag. Dan de fractie van Larens Behoud. Ik heb het al even gehad over Brinkhuis en de bibliotheek en die middelen van minister Bruins. Ook bijvoorbeeld het werk van Stichting Reindert, is daar een voorbeeld van. Dus de algemene lijn is dat wij zo goed mogelijk de middelen die beschikbaar komen besteden aan waar ze voor bestemd zijn in deze zaken. Dan heb ik nog een vraag van de fractie van D66. Dat ging niet alleen over de verduurzaming van het zwembad, maar ook over de verduurzaming van het Brinkhuis. Daar is wel complicerend dat we geen eigenaar zijn. We voeren pittige gesprekken met de eigenaar om te zorgen dat daar niet alleen conform binnenklimaat, maar ook besparing hand in hand kunnen gaan. Tot zover mijn beantwoording, voorzitter.

De voorzitter: Dank aan wethouder Rood. We gaan door naar wethouder De Groot.

De heer De Groot: Dank, voorzitter. Dank voor de vragen. Ik begin met Liberaal Laren, de vraag over de afvalstoffenheffing. We zien dat in Laren de samenstelling van de gezinnen anders is en dat geeft een ander beeld in de afvalstoffenheffing. Dus ik kan daar meer gedetailleerd nog op antwoorden, maar dat moet dan schriftelijk. Maar in ieder geval zit dat in de samenstelling van de gezinnen, dat maakt dat deze heffing iets anders is in Blaricum dan in Laren. Dus als je x-aantal tweepersoonsgezinnen hebt en je hebt een aantal eenpersoonsgezinnen, dat wordt allemaal op een bepaalde manier verrekend en dat leidt tot een bepaald sommetje.

De voorzitter: Vervolgt u uw betoog.

De heer De Groot: Goed. CDA, ik begin met de opmerking over integraler denken over een toekomstbestendig Laren. We hebben in ieder geval een Centrumvisie, die is al eerder vastgesteld. We krijgen een Verkeersvisie eroverheen. U zal zien hoe die invloed op elkaar hebben. Maar het betekent wel dat we met elkaar kijken hoe we zo integraal mogelijk kunnen denken. Ik denk juist in een gemeente als Laren is dat uitstekend mogelijk. Dan zullen we ook steeds ambiëren. Ik merk ook aan de samenwerking met mijn collega's dat we met elkaar samenwerken in plaats van dat we verkokerd werken. Dat moet ook zorgen voor die integraliteit die we allemaal een zeer warm hart toedragen. Het integraal huisvestingsplan. Ik had gehoopt dat mijnheer Van Midden daar een antwoord op zou geven. Gaat voorname over de financiering. Misschien dat hij dat in tweede termijn nog doet. Ga ik van uit. Dan wat algemene vragen over vergrijzing, over mantelzorg en dat soort dingen. We doen veel aan stimuleren van mantelzorg. Vergrijzing is een ingewikkeld ding in Laren, omdat we ook ... En deels vertekend omdat we veel zorginstellingen hebben. Dus daar zitten ook mensen met een regionale functie, er zitten veel mensen van buiten in. Dus we zijn misschien wel minder vergrijsd dan we denken. Maar blijft staan dat we met de gevolgen rekening mee te houden hebben en dat we ook bezig zijn

om die zorg beter te doen om mensen fitter te houden. Daar gebeurt deels met sport en met andere dingen om die vergrijzing zo goed mogelijk op te vangen. De vraag, de jeugdzorg neemt toe. Neemt toe, dat klopt wel. We proberen juist met de praktijkondersteuner de huisartsen zoveel mogelijk van die vraag op te vangen. We zien in Huizen dat dat een groot succes is. Er moet zelfs uitbreiding van capaciteit. Betekent ook dat veel vragen heel direct snel opgelost worden. Dat scheelt ook weer wachtlijsten. Daarmee hopen we ook dat we meer grip krijgen op de kosten. Daarnaast vinden wij dat er ook wel een normalisatie mag plaatsvinden. Dat is ook een van de onderdelen van onze aanpak op het gebied van Integraal Zorgakkoord, zoals we dat in de regio ambiëren en daarmee ook dat niet elk probleempje door de overheid moet worden opgelost. Dat is denk ik ook wel een belangrijk principe in dezen. CDA had ook nog iets, een opmerking over de leegstand. Dat is met name over winkels, maar de leegstand an sich is onder de norm die makelaars gezond achten. Maar het blijft staan dat er een paar panden die gevoelig liggen in Laren te lang leegstaan. We proberen met ons beleid in samenspraak met Bijzonder Laren, met de makelaars, met de Rode Loper, het Rode Loper-project, dus vanaf Singer, proberen we zoveel mogelijk mensen het dorp in te krijgen door een aantrekkelijke Naarderstraat, zodra we de die gaan aanpakken, om leegstand zo beperkt mogelijk te houden. Ik denk dat dat de belangrijkste instrumenten zijn. Verder is het toch wel degelijk ook een marktkwestie. Groen Laren. Houtstook. Ik heb daar al een paar keer met collega Grunwald over gesproken. Wij doen veel aan voorlichting, daar gaan we uitbreiden. Er is ook een app ontwikkeld waarop je snel kunt zien of het code rood is voor wat betreft houtstook. Die gaan we ook promoten binnenkort, dus ik wil daar op die manier zoveel mogelijk aan doen binnen de mogelijkheden die we als gemeente hebben. VVD, sociaal domein, over de ramingen. Ik deel niet helemaal dat beeld. Als we kijken naar de laatste jaarrekening, zien we dat het sociaal domein binnen de begroting is gebleven. We zien ook wel dat we misschien de prognose beter mee moeten nemen naar de begroting toe, waardoor we wat actueler op de ontwikkelingen zitten. Dat is ook een ontwikkeling die we ingezet hebben. Dus we hopen daarmee ook uitslagen in de verschillende onderdelen van het sociaal domein, in de begroting van het sociaal domein en de bestedingen zo goed mogelijk onder controle te houden. Ook dit jaar verwachten we misschien een klein tekort op het sociaal domein. Dus dat betekent dus dat we denk ik toch steeds meer controle krijgen, maar daar blijft het niet bij. We zijn aan het kijken om die kosten beter te beheersen. U heeft een presentatie gehad van de heer Robin Blom van Huizen over zijn aanpak om te proberen zoveel mogelijk die indicatiestelling naar de gemeentes toe te trekken, om daarmee ook zo goed mogelijk door te verwijzen, ook naar partijen waar we mee contracteren. Dus ook om door u gesignaleerde frauduleuze partijen uit te kunnen sluiten. We contracteren ook regionaal met minder partijen, dus met al deze maatregelen gaan we proberen die kosten nog verder in de hand te houden en ook alleen te verlenen als echt nodig is. Dan het Gooische Nest. Het Gooische Nest levert een kostenverhoging op. Ik schat in van een mille of twintig ten opzichte van de huidige situatie met Soest, waar we nu de dienst ondergebracht hebben. Dat zou nu van ongeveer 25K naar 45K gaan voor Laren doorberekend, met de kanttekening dat ook in Soest er geïnvesteerd moet gaan worden en dat, als we Soest zouden kunnen blijven, wat niet het geval is, dat ook daar de kosten omhoog zouden gaan. Dus ik denk al met al dat we blij mogen zijn met de manier waarop dat Gooische Nest gerealiseerd wordt en een hoogwaardige voorziening hier in het Gooi komt, waarbij we op een goede manier aan dierenwelzijn kunnen werken. Volgens mij waren dat de vragen. Mocht ik er een vergeten ... Larens Behoud geen vragen op mijn gebied, maar wel D66. Oproep voor opvang jeugd in Laren. Wij verlenen subsidie aan Dynamic Arts. Wij hebben een Cruyff Court bij de voetbal gerealiseerd. Wij zijn in contact geweest met de Jeugdraad, die veel meer gepleit hebben voor een skatebaan, die over Singer moeilijk te realiseren is, maar waar door collega Van Midden wel degelijk naar gekeken wordt, wat kunnen we dan in BEL-verband eventueel nog doen? Op die manier proberen we in ieder geval datgene wat we weten van deze doelgroep zoveel mogelijk te faciliteren binnen onze beperkte grenzen die we hebben. U gaf zelf al aan, het is een notoir moeilijk bereikbare groep. Dus als er geen actieve vraag naar voren komt, is het ook voor ons heel moeilijk om daarop te reageren. We hebben wel gezien dat vanuit Brinkhuis wel steeds gekeken wordt van,

wat kunnen we doen, en daarop te anticiperen. Zijn we blij mee. Mochten daar ontwikkelingen zijn, dan denken we ook dat daarvandaan ook wel daarop gereageerd gaat worden. Dat tot zover. Dank u wel.

De voorzitter: Dank aan de heer De Groot. Dan zijn er ook nog een aantal vragen gesteld over portefeuilles die binnen mijn portefeuille vallen. Allereerst zijn er een aantal vragen gesteld over de veiligheid, met name vanuit de VVD-fractie is er aandacht voor gevraagd en ook Liberaal Laren vraagt daar aandacht voor. Allereerst ben ik verheugd u te melden dat wij de ov-capaciteit fors hebben uitgebreid van 3 fte naar 6 fte. Kijk, dat zijn onze boa's, overal blauw. Heerlijk. Ik zet het liefst op elke straathoek een camera. Mag helaas niet van de privacyofficer. Ik ben blij dat ik u dat kan mededelen. Ik kan u ook ... Ik ben ook blij dat we kunnen vertellen dat een aantal mensen ook al aan de slag zijn. Het is natuurlijk wel vervelend dat ik u moet stellen dat het nodig is. Dan denkt u misschien. wij zijn toch drie overzichtelijke kleine gemeenten? Dat kan wel zo zijn. Op het oppervlakte van Laren gebeurt wel ontzettend veel. Ik zeg vaak dat wij een stad in een klein velletje zijn. Maar dat betekent dus ook dat we de dynamiek meekrijgen die ook vaak in een wat grotere gemeente plaatsvindt. Wij hebben op een heel klein oppervlak heel erg veel geld en heel veel bedrijfsmatige activiteiten. Dat neemt ook nieuwe vormen van criminaliteit met zich mee, waar we heel scherp op moeten zijn. Daarom ben ik ook heel blij dat een van de nieuwe mensen die we hebben aangenomen iemand die afkomstig is van het RIEC, expertisecentrum voor ondermijning en aanpak nieuwe vormen van criminaliteit. Dat is een medewerker die vandaar met die specialisatie meekomt en hier fulltime aan de slag is. Ik begrijp ook uit de inbreng van de VVD-fractie dat u zich zorgen maakt om de criminaliteitsontwikkeling. Dat doe ik ook. Ik kan u melden dat de criminaliteitscijfers voor 2024 over dezelfde periode, vergeleken met 2023, met 13 procent zijn gezakt. Dat is goed nieuws. Tegelijkertijd moeten we dat ook een beetje relativeren, want een paar incidenten kunnen al voor een forse stijging zorgen. Bijvoorbeeld het aantal woninginbraken is gestegen, maar dat zijn er in absolute aantallen drie. Dan ga ik meteen dan naar een fors hoger percentage. Het aantal auto-inbraken is heel fors gedaald. Daar zijn wij ook heel opvallend in. Maar ook daar zie je weer vaak dat auto-inbraken worden veroorzaakt door vaak een bende vanuit Oost-Europa die zich dan als een soort volk neerdaalt in een specifieke wijk en dan even op zondagochtend alle Tesla's ontdoet van de elektrische spiegels. Dan heb je alweer meteen een flinke puist te pakken. Die hoos of die golf is ons dit jaar bespaard gebleven. Wij zijn heel scherp op fysieke vormen van criminaliteit. Woninginbraken, high impact crimes, auto-inbraken, winkeldiefstal, daar werken we ook nauw in samen. Wij hebben het geluk dat we nog steeds over twee wijkagenten beschikken. Remko Wessels, u allemaal bekend, gaat met pensioen, maar we hebben een nieuwe wijkagent erbij gekregen. Die werken heel nauw samen met onze boa's, die fors op orde zijn. Ook onze buurtpreventieverenigingen, en we hebben een fors aantal buurtpreventieverenigingen in onze gemeente, mogen we heel trots op zijn. Lig ik ergens wakker van als portefeuillehouder Openbare orde en veiligheid? Jazeker, ik lig echt wakker van ondermijning. Want ik maak me hele grote zorgen om grote sommen geld die in bedrijfsmatige constructies worden witgewassen. Aan die activiteit ontsnappen wij in Laren niet. U weet ook dat ik verschillende voorbeelden in het recente verleden daar met u over gedeeld heb. Vandaar dat wij iemand hebben aangetrokken met specifieke expertise op dat vlak. U kunt dus ook in 2025 nieuw beleid rondom aanpak ondermijning, verscherping en uitbreiding van onze Bibob-reikwijdte te verwachten. Dus ik ben heel blij dat daar ook aandacht voor is gevraagd. Er is ook een reden waarom de fysieke criminaliteit daalt. Enerzijds omdat wij fors inzetten op preventie, omdat wij goed contact hebben met onze inwoners als bijvoorbeeld de donkere dagen aankomen op het beveiligen van het eigen huis, op een goede samenwerking agenten, boa's, gemeente buurtpreventieverenigingen. Maar er is ook een andere reden waarom fysieke criminaliteit daalt. Dat komt omdat de klassieke boef tegenwoordig op het internet zit en onze inwoners oplicht op veel makkelijker wijze, hoeven ze niet meer een ladder tegen de gevel aan te zetten, maar gewoon vanaf een pc of via de telefoon, whatsappfraude, bankpasfraude, emailfraude plegen. Dat gaat met hele grote sommen tegelijkertijd. Ik schrik niet als een inwoner ineens weer 50.000 euro lichter is gemaakt aan de hand

van een paar appjes. Dus wij zetten ook komend jaar weer stevig in op het verhogen van de weerbaarheid van onze inwoners wat betreft digitale criminaliteit. Ik ga heel graag heel snel weer met u in gesprek en presenteer ook graag op welke wijze wij die veiligheid willen vergroten. Het is iets waar heel Nederland niet aan ontsnapt. Terecht overigens, dank, voor de opmerkzaamheid van de fractie van Liberaal Laren. Er staat inderdaad uitbreiding van de boa-capaciteit, maar dat is OOV. U heeft me meteen de gelegenheid gegeven om dat toe te lichten. Er werd ook nog aandacht gevraagd voor de aanpak ernstige Woonoverlast. Heb je altijd, wat is ernstige woonoverlast? Iemand in een wijk die zich echt niet kan gedragen met ernstige geluidshinder, fysieke hinder, getreiter waar langdurig een straat last van kan hebben, daar zetten wij dan in op gebied van buurtbemiddeling, iemand die aan mediation doet. In het ergste geval maak ik ook gebruik van de Wet aanpak woonoverlast en kan ik ook iemand een persoonlijke aanwijzing geven. Ik heb dat in het recente verleden weleens gedaan in samenwerking met de woningbouw. Maar dan weet u wat wij verstaan onder de aanpak Ernstige woonoverlast. Dan is er nog een vraag gesteld over de dienstverlening. De heer Rood heeft al iets verteld over de digitale dienstverlening. Via de vernieuwde website zijn ook een aantal digitale producten beter ontsloten, zeggen we dan netjes in ambtelijke taal. Maar eigenlijk zeggen we daarmee, we weten welke pagina's het meest gezocht worden en maken die dan ook beter zichtbaar als daar een digitaal product achter schuilgaat. Misschien nog wel leuk om te vermelden dat de best bezochte pagina van de gemeente Laren, in tegenstelling tot alle andere gemeentepagina's, de pagina is over de evenementenkalender. We gaan het komend jaar ook nog meer werken aan het bezorgen van producten aan huis. Weet, daar hebben wij al ervaringen mee. Mensen die in een verpleeghuis wonen en inwoner zijn van Laren en de behoefte hebben bijvoorbeeld aan een nieuw paspoort, die kunnen wij inmiddels ook gewoon aan huis persoonlijk een paspoort bezorgen. We gaan er in de toekomst nog meer gebruik van maken om te kijken of wij andere mensen die niet meer naar ons toe kunnen komen, maar wel behoefte hebben aan een product dat wij leveren, dat we dat gewoon ook aan huis doen. Steeds meer producten zijn ook gewoon via de website beschikbaar. Dan de cultuurcoördinator. Hij is in meerdere inbrengen voorbijgekomen. Het voorstel behoeft een klein beetje toelichting. U heeft in het verleden en beleidsplan Cultuur vastgesteld. Daar staan ook een aantal acties in. Die hebben wij in 2023 met de cultuuraanbieders in het dorp geëvalueerd. Grosso modo komt ons beleidsplan Cultuur erop neer, 90 procent van wat wij in Laren doen aan cultuur, doen onze inwoners helemaal zelf, met vrijwilligers, met particuliere organisaties die zichzelf uitstekend kunnen bedruipen. Dat draait gewoon goed. Die hebben eigenlijk helemaal geen bemoeienis van de gemeenten nodig. Maar wij hebben ook als gemeente tegen elkaar gezegd, wij hebben ook inwonersgroepen die we niet goed bereiken. Daar moeten we veel meer op inzetten. Wij hebben die beleidsnotitie geëvalueerd met alle aanbieders van cultuur en ook met de inwoners. Die hebben eigenlijk tegen ons gezegd, prima, wij doen heel veel zelf, maar als je het hebt over bijzondere aandachtsgroep, ga dan niet doen aan wijk- en doelgroepenbeleid. Geef nou eens wat focus op onze kinderen, want op de scholen in Laren wordt gewoon te weinig aan cultuuronderwijs gedaan. Ik kan het helemaal bevestigen, ik denk u ook weleens, als je in de klas komt en je vraagt, wat voor sport doe je, dan gaan alle vingers omhoog. Als je vraagt, speelt er nog iemand een muziekinstrument, dan blijft het heel erg stil en dan rolt er zo'n struikje in je beeld voorbij. De scholen erkennen dat ook, maar die zeggen ook, wij hebben gewoon al onze tijd nodig voor het geven van onderwijs voor rekenen, voor taal, aardrijkskunde, geschiedenis. Daar hebben we onze handen vol aan. Wij krijgen subsidie via cultuureducatie met kwaliteit. Dat kunnen we alleen besteden aan het verhogen van de kennis van onze docenten en het maken van de aanpak, maar onze docenten hebben die uren ergens anders voor nodig. Wij zouden zo graag gewoon panklaar aanbod in onze school naar binnen willen schuiven. Dus ik heb met alle directeuren van de scholen, basisscholen, in Laren gesproken en die willen heel graag samenwerken in één cultuuraanbod. Lo and behold, eigenlijk was de uitkomst kunnen we niet met één cultuuraanbod voor onze scholen als resultaat van onderhandeling tussen cultuuraanbieders, Singer, Beeld en Geluid, ... en zijn club een mooi cyclisch onderwijsprogramma voor een periode van een jaar of vier maken, wat dan voor alle scholen gelijk is en wat we als een laatste naar binnen

schuiven? Wij hebben als college gezegd, die handschoen pakken we graag op. Wij hebben u daar ook over geïnformeerd met de raadsinformatiebrief einde van 2023. Onze verwachting is dat als we dan extra inzet moeten plegen op cultuur, dat we dat met acht uur in de week, ondergebracht bij een organisatie in het dorp, heel goed kunnen doen. Ik verwacht dat daar een kostenplaatje aanhangt van niet meer dan 21.000 euro. Dus het bedrag van 100.000 euro, dat moet ik corrigeren, dat is een stuk lager. Dat stond ook in ... Dat was ook onderdeel van de kadernota die u voor de zomer heeft vastgesteld. Die hebben we meegenomen, maar bij omissie is dat bedrag niet in de begroting opgenomen. Ik wil dat heel graag meenemen in de eerste begrotingswijziging, als u die ambitie hier nog overeind houdt, maar dat is dan de toelichting achter dat besluit. Ik heb ook ... De VVD kwam nog met een suggestie, kunnen we dat niet vanuit vrijwilligersinzet compenseren? Het probleem is juist, wij doen heel erg veel met vrijwilligers, daar mogen we heel erg dankbaar voor zijn. Maar precies op dit puntje hebben onze organisaties en onze scholen behoefte aan even wat professionele expertise voor een overzichtelijke periode om zo'n onderwijsprogramma met zo'n aanbod te maken. Maar u gaat er zelf over. Als u zegt, we hebben daar geen behoefte aan, ik zie de besluitvorming tegemoet. Volgens mij waren dat de vragen die gesteld zijn op mijn portefeuilles. Dan hebben wij geprobeerd in de eerste termijn zoveel mogelijk van uw vragen te beantwoorden, zonder een heel uitgebreid verhaal daarbij te houden, om ook het vooral uw dag te laten zijn. Ik kijk even naar de zijde van de gemeenteraad of u zegt van, wij kunnen meteen al reageren, of zegt u van, we willen eventjes schorsen om de beantwoording op ons in te laten werken of kunnen we gewoon in één keer door? Ik zie iedereen ... De heer Koldenhof, ordevoorstel? De heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Graag. Ik reageer op uw ordevoorstel om wel of niet even te schorsen. Mag dat heel even kort?

De voorzitter: Wat is uw suggestie?

De heer Koldenhof: Eén minuut, twee minuten.

De voorzitter: Eén minuut. Twee minuten. Dan maken we er vijf van, want ik weet uit ervaring dat ze allemaal gaan plassen of een sigaret gaan doen. Dus om 11.55 uur gaan we weer door. Ik zie dat iedereen weer op zijn plek zit. Ik geef als eerste het woord aan mevrouw Timmerman. Doen wij dit gewoon vanachter de tafel? Ik kijk even rond. Welk voorbeeld gaat u geven, mevrouw Timmerman? U blijft lekker zitten. U blijft lekker zitten? Mooi.

Mevrouw Timmerman: Ik blijf zitten. Dank u wel. Gaat een beetje sneller dan de stoelendans. In eerste instantie even, dank voor de antwoorden van de portefeuillehouders. Mijnheer Van Midden, portefeuillehouder Financiën, u heeft laten zien, gezegd van, wij hebben met deze begroting willen laten zien waar de gaten straks vallen. Dat begrijp ik. De persberichten waren iets anders. Dat was nogal juichend van, Wir schaffen das. U zegt ook, we anticiperen wel en we zijn het aan het voorbereiden. Maar met deze begroting gaat u anticiperen na het vaststellen van deze begroting. Daar ging eigenlijk ook ons verhaal over. U gaat nu gewoon verder met alles wat u al van plan was, ongeacht wat er in 2026 in de zwarte wolken die boven ons hoofd hangen, ook voor wat betreft de leningen en dergelijke voor de jaren daarop die nodig zijn om ons hoofd boven water te houden, na vaststellen. U voert zelfs twee nieuwe initiatieven op, onder het mom, dat stond in de kadernota of, dat hebben we afgesproken in het coalitieakkoord. Ik kan me niet voorstellen dat dit college zo met oogkleppen op loopt. Je gaat toch niet ... Ik wilde eigenlijk vragen aan de wethouder van, hoe was u dat van plan? We gaan deze begroting vaststellen met van alles en nog wat erin waar je eigenlijk al een jaar geleden op had kunnen bezuinigen, dus het had er nooit in terecht mogen komen. Dan gaan we in november deze begroting vaststellen en dan gaan we in januari weer een aantal dingen eruit

halen en openbreken. Ik vind het echt van de gekke. Dan, mijnheer Rood, nog even, u heeft het ook, mijnheer Van Midden, over de loonstijgingen waar we geen grip op hebben en dat alles zoveel duurder wordt. Dat ben ik volledig met u eens. Maar daarom moeten we naar onze uitgaven kijken waar we wel grip op hebben, en dat gebeurt nu te weinig. Dat was eigenlijk onze boodschap. Dan een van die twee die eigenlijk die burgerparticipatie van 100.000 euro per jaar extra structureel. U zegt, wij willen graag participeren met de ... We willen graag dat de bevolking mee participeert. Wie kan er nu tegen inwonersparticipatie zijn? Wij in ieder geval niet. Maar dat doen we natuurlijk al heel lang. Dit is extra 100.000 euro, structureel. Wilt u dat ... Dan vraag ik me ook weer af, hoe wilt u dat nu gaan doen? Dat nu opstarten, zo'n heel nieuw systeem, en dan in januari weer eruit gooien? Hetzelfde geldt eigenlijk, want het is een nieuw initiatief, het komt er extra bij, hetzelfde geldt eigenlijk ook voor die cultuurcoach. Wilt u nu iemand aanstellen en dan in januari weer ontslaan, of in februari of in maart? Ik vind het ... Ik kan daar echt geen chocola van maken. Ik heb nog geen antwoord gekregen over het ontbreken van het boekwerk waar we precies wat aan uitgeven. Niet alleen in 2025, maar ook in 2026, 2027 en 2028 en ook wat we de voorgaande jaren hebben uitgegeven, om een helder beeld te krijgen en openheid naar onze bevolking en de raad toe, want het is ook een sturingselement. Wij hebben een controlerende taak als raad op het college. Dat maakt u ons op deze manier eigenlijk onmogelijk, omdat het alleen maar om algemeenheden gaat. Uw antwoord was, we hebben het boek naar de provincie gestuurd. Ik weet niet of dat dat ontbrekende boek was, of alleen maar deze ene. Daar hebben we geen klachten gehoord. Maar u heeft ook nog andere verantwoordelijkheden en dat zijn de verantwoordelijkheden ook naar de burgers toe. Open overheid. Iedereen heeft het erover, maar het moet ook in de praktijk gebracht worden. Dan tot slot, veiligheid. De drie boa's worden er zes. Ik kan alleen maar zeggen dat wij daar zeer verheugd over zijn en daar hebben we graag geld voor over, voor de veiligheid van onze inwoners. Dank u wel.

De voorzitter: Dank, mevrouw Timmerman. Ik geef ... Het CDA is afwezig. Ik geef het woord aan de heer Vos.

De heer Vos: Dank u wel, voorzitter. Dank aan de wethouders en ook aan u om zo veel vragen te beantwoorden. Volgens mij kunnen we daar wel wat mee. Er moet mij even één dingetje van het hart. Ik heb begrepen dat D66 heel hard gevochten heeft voor onze zelfstandigheid. Ik kan me dat niet herinneren. Dus misschien dat iemand mijn geheugen kan opfrissen. Ik heb een andere perceptie van de waarheid. Even reagerend op een aantal vragen die ik gesteld heb. Mijnheer Van Midden geeft aan dat, met name als het gaat over de plannen en dergelijke, dat het allemaal een langetermijneffect heeft. Ik hoop dat hij dan doelt op het feit dat het over een langere tijdsperiode gaat en niet op de tijd dat we er nog op moeten wachten. Want dat is een klein beetje de tendens op het ogenblik. Er wordt gesproken ... Heel stellig werd gezegd door mijnheer Van Midden, geen OZB. Oké. Dat is een statement. Dat leidt onmiddellijk tot een vervolgvraag. Maar waarom niet? Als we dan praten over het samenvoegen van de sportverenigingen, volgens mij zijn sportverenigingen hartstikke autonoom. Ik kan morgen wel zeggen de jeu de boules-verenigingen van Laren en Eemnes die gaan samen de ballen hooghouden, dat zou hartstikke leuk zijn, maar volgens mij gaat de wethouder daar helemaal niet over. Dus ik begrijp de gedachte, ik begrijp ook dat daar misschien dan kosten bespaard kunnen worden. Want dat is wel heel belangrijk kennelijk. Maar hoe gaat dan de wethouder die verenigingen dan verleiden om dat te gaan doen? Want volgens mij zijn die clubs allemaal zelfstandig en hebben ze heel eigenwijze leden en die maken zelf volgens mij wel uit wat ze willen doen. Als ze subsidie nodig hebben, dan hebben we misschien wat invloed, maar voor de rest, ik weet het niet. Er wordt gesproken over de parkeergarage. Het CDA. Bij afwezigheid van mijn collega, mijnheer Van den Berg, we hebben het een aantal malen groepen, laten we daar in godsnaam nou eens gaan nadenken over een parkeergarage. Dan mag de op de Hein Keverweg, het mag onder het hertenkamp, maar het is volgens mij wel een hele mooie oplossing. Wel een kanttekening, en dat heeft een beetje te maken met onze vorige motie, als je gaat praten over parkeergarage en ik zie de mensen rechts van mij, letterlijk en figuurlijk, dat als je over parkeergarage gaat praten, dan kun je er niet aan

ontkomen om ook over betaald parkeren na te gaan denken. Dus ik wil dat toch al als een leuke overweging meegeven. Dan naar aanleiding van antwoorden van wethouder Rood. Er komt een tabelletje. Dat is mooi. Een tabelletje met de huizen die allemaal de eerste paal al, de eerste steen al hebben gezien. Wij hebben gevraagd naar het onderzoek. Nou, zei mijnheer Rood, die kan ik u leveren als u dat wilt. Natuurlijk wil ik dat. Als daar een onderzoek is geweest, dan wil ik dat heel graag zien. Want daar hadden we om gevraagd. Maar wat dan wel een beetje wonderlijk is, is, waarom is dat dan niet eerder gedeeld met ons? Want daar hadden we om gevraagd, en ik niet alleen. Er wordt nu gewoon gezegd, natuurlijk kunt u dat krijgen. Maar wel een beetje gek, vind ik eerlijk gezegd. Dus waarom hebben we dat niet eerder gekregen? Dan heeft mijnheer De Groot, wethouder, iets verteld over PND-afval. Ik heb er geen jota daarvan begrepen, maar dat zal wel met mijn denkraam te maken hebben. Misschien zou hij dat mij dat toch nog een keertje proberen het iets te maken, want ik snap het niet. Als het dan gaat over de leegstand in de winkels, en dat was ook een opmerking naar aanleiding van de wethouder, er staan volgens mij niet zo heel ... Er staan wel flink wat panden leeg, volgens mij op inderdaad hele opmerkelijke plekken, grote panden. Maar als dan de maatregel een Rode Loper als enige middel is, dat lijkt mij wat mager, eerlijk gezegd. Ten slotte aan mijnheer de voorzitter, uw portefeuille, het CDA heeft er een opmerking over gemaakt, femicide. Ik was wel een beetje verrast omdat te zien staan op de site. Speelt dat in ons dorp? En als dat zo is, hoe groot is dat probleem? Daar wilde ik mijn tweede termijn mee afsluiten, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van Dorst, als interruptie. Een verhelderende vraag.

Mevrouw Van Dorst: Maar in tweede termijn wel. Dus ik wilde heel veel terugkomen op de opmerking van de heer Vos over D66. Ik denk, ik ga toch nog even de ... Soms word ... Ik ben altijd vrij kort van mijn teksten. U bent er altijd wat breder in. Maar ik heb precies gezegd, we zijn trots op de kracht van het dorp. Meer niet. Deze blijven wij ondersteunen. Dus dat wil ik wel even rechtzetten. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Loef.

De heer Loef: Voorzitter, procedureel even. Volgens mij zijn de beschouwingen gewoon de beschouwingen en gaan we nu drie termijnen in. Dus even aan u de vraag over de orde. Klopt het dat dit in de eerste termijn kan? Want dan wordt het een lastige.

De voorzitter: Ik beschouw de algemene politieke beschouwingen als de eerste termijn. Dan hebben we nu drie termijnen tot onze beschikking, maar met uw permissie vind ik dat we elkaar best wel kunnen interrumpen nu, want er moet wel een beetje scherpte worden aangebracht. Maar laat de interrupties wel een verhelderende vraag zijn, want u komt allemaal nog ruim aan bod. Verlenging van de spreektijd, daar zijn interrupties niet voor bedoeld. Mooi. De heer Vos nog.

De heer Vos: Vergunt u mij ons reageren op de opmerking van mevrouw Van Dorst?

De voorzitter: Zeker. Gaat uw gang.

De heer Vos: In mijn perceptie heeft D66 zich voor de vorige verkiezingen buitengewoon duidelijk uitgesproken voor een fusie. Als dat opnieuw ter sprake komt, dan kunt u van mening veranderd zijn. Dat hoop ik ook van harte. Maar u moet niet schermen met het feit dat u zich met uw partij heeft hardgemaakt voor onze zelfstandigheid. Dat is bezijden de waarheid.

De voorzitter: Mevrouw Van Dorst nog een reactie, want dit is een open uitnodiging.

Mevrouw Van Dorst: Daar ben ik mij niet van bewust en hoor ik heel graag nader.

De voorzitter: Goed. We komen vanzelf bij uw betoog. Dat was de heer Vos. Dan kom ik bij de fractie van de VVD, de heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Dank u, voorzitter. Dank voor alle beantwoording, maar allereerst ook dank aan de collega's voor hun eigen inbreng namens hun partij. Dus ik wil daar nog een paar woorden aan wijden om te reageren op wat er hier en daar gezegd is. Wat betreft de opmerkingen van Liberaal Laren, snap ik absoluut wel dat het een beetje gek voorkomt als wij nu een begroting vaststellen waar we doen alsof er niks aan de hand is terwijl een jaar later wij moeten gaan bezuinigen en waar we dan in januari over praten. Ik begrijp dat gevoel en ik ben het daar voor een deel ook wel mee eens. Alleen volgen wij vanuit VVD wel het advies van de VNG dat we zelf hebben gekregen toen we daar op bezoek waren. Namelijk, houd u er in 2025 nou nog even geen rekening mee en dient u gewoon een complete, weliswaar uiteraard sluitende begroting in. Maar kijk dan vanaf januari naar hoe wij met elkaar dat jaar '26, en overigens, volgens mij gaat het niet alleen over '26 maar gaat het over de jaren daarna uiteraard ook, hoe we dat probleem het hoofd kunnen bieden. Tegelijkertijd dan ook een reactie daarover op de beantwoording door de wethouder. Volgens mij gaat er iets gek gebeuren namelijk, we gaan bij de commissie Audit en Risk ombouwen tot een commissie Financiën lijkt het wel. Maar ik zou willen voorstellen om de voorstellen die hij doet om te kunnen bezuinigen gewoon in een reguliere commissie te bespreken, daar is naar mijn mening de commissie Audit en Risk niet voor. Dus eigenlijk is het nog zelfs zo dat de wethouder er zelf niet eens over gaat waar we het bespreken maar dat is nog altijd aan de raad. Dus, maar goed, dit is even een corrigerende tik maar wel even om goed te beseffen dat zo'n commissie Audit en Risk hier niet voor is. Dan kijken we, zit ik even te, ja, ik vind het altijd niet zo chique om te reageren op de presentatie van een partij die zelf niet meer aanwezig is. Dus dat is eigenlijk jammer want ik had er wel een mening over. Laat ik het zo zeggen, dat ik niet zoveel kan met een hele tirade over wat er allemaal niet deugt. En uiteindelijk één inhoudelijk punt van dat tienpuntenplan van het CDA, namelijk punt zes, dat is met al die visies en dergelijke. Ja, en dat doen we al dus dat is precies wat we doen. En de andere negen punten vond ik eigenlijk onder de maat voor een programma van het CDA. Met daarbij de waarschuwing aan mijnheer Van den Berg, je kunt ook te vroeg pieken. Als laatste dan de uitsmijter, dat hij bij de presentatie afrondde met een foto van de Brink met de oude vijver. Ik zou zeker nog even kijken naar de redactie voor hij het tienpuntenplan straks bij de verkiezingen zal presenteren, dat die wel de nieuwe foto van de nieuwe vijver zal meenemen. Goed, dat was het CDA. Dan Groen Laren. Ja, ik vind het eigenlijk jammer maar ik begrijp, ik bedoel wat ook het sentiment is bij de heer Vos over, ja, ik ga hetzelfde verhaal houden als vorig jaar want er is allemaal niet zoveel veranderd. Ja, dan vind ik het lastig om te reageren want dan verwijst ik naar mijn reactie op zijn inbreng van vorig jaar en dan zeg ik er verder niks over. Want het enige wat ik eigenlijk ook nog niet zo goed begrijp. U klaagt vooral ook over een aantal moties die niet zijn aangenomen maar het staat u natuurlijk vrij om die moties opnieuw in te dienen. Dat doet u niet. Dan denk ik, ja, dan vind ik uw bijdrage eigenlijk helaas niet zo sterk om uiteindelijk toch gezamenlijk met alle partijen hier een goede begroting vast te stellen. Dan de reactie op een inbreng van de heer Loef van Laren Behoud over sport en cultuur. Ik ben het met hem eens dat ook ik vind dat de Sportraad hier niet uit de verf is gekomen tot nu toe. Ik vind ook wel dat de wethouder zich hierop moet beraden of dit over de samenstelling van de sport gaat, met alle respect voor de mensen die hier zich vrijwillig voor inzetten. Daar gaat het me niet om maar of dit de goede mensen zijn om onafhankelijk aan de raad en u als college te kunnen adviseren over dit onderdeel. Want iedereen is een vertegenwoordiger van een sportvereniging en dan zit je vaak al toch te praten over je eigen belang. Of bijna iedereen, laat ik het zo zeggen, of heeft een geschiedenis, laat ik het zo zeggen dus ik vind dat jammer en ik zou toch adviseren om daar nog eens even opnieuw naar te kijken. Als de heer Loef een beroep doet op '...' in het dorp zoals dat in de cultuur over het algemeen nooit of vrijwel nooit een probleem is

in heel Nederland ongeveer, is dat bij sport misschien wat anders. Ja, dat kan zo zijn. Dat zou fantastisch zijn als iemand zich oproept of opwerpt om geld te steken in de ontwikkeling van kinderen en sport of juist ouderen en sport. Maar ik vind dit wel iets, het is een taak voor de samenleving zelf. Dit is niet iets wat wij als gemeenteraad zeg maar moeten opleggen. Wellicht kan de aansporing helpen om de wethouder om eens te kijken in zijn netwerk in de regio om daar wat aan te doen. Dan ga ik naar nog even de beantwoording van de leden van het college. Wij ontwikkelen inderdaad heel veel visies. Ik denk ook wel dat we deze bestuursperiode moeten beschouwen als een moment waarin vooral de visies zijn ontwikkeld en dat we met die visies in de volgende periode vooral tot de uitvoering over kunnen gaan. Dat is nou eenmaal een volgtijdelijk proces waar we niet zoveel aan kunnen doen. Je kan ook zeggen, jammer dat er in de vorige bestuursperiodes nog niet voldoende visies waren ontwikkeld. Aan de andere kant, een visie moet af en toe ook weer opnieuw uitgevonden worden. Wat wel erg vervelend is, is dat de uitvoering van die visies gaat starten in een ravijnjaar. Daar maak ik me wel zorgen over want het is wel fijn dat we dat allemaal bedenken en waar we allemaal naartoe willen maar dan moet er op dat moment wel geld zijn. En ook vorig jaar hebben wij al eerder aangegeven dat we ons wel zorgen maken over visies waar geen geld bij zit, al zou je maar toch daarop anticiperen. Op dat anticipatiegedrag hebben we ook toen bij het college aangegeven, met name ten aanzien van de verkeersvisie, we kunnen enorm ellenlang wachten op een verkeersvisie maar je kan natuurlijk ook gewoon starten met wat concrete experimenten. Ook met het oog op dat er dan nu nog geld voor is en dat is helaas niet uit de verf komen. Dan is er nog een concrete vraag. De wethouder Financiën spreekt over een rapport of een voorstel waarin onderzocht is wat de extra inkomsten voor de gemeente zouden kunnen zijn. De vraag is even concreet, wanneer krijgen we dat rapport en of hij dat dan wil aanbieden aan de raad zodat we dat in de commissie Financiën kunnen bespreken? En dan ook nog, ik dicht het college absoluut professionaliteit toe maar we moeten echt in regionaal verband oppassen voor een iets te gezellig en naïef gedrag. Als ik hoor hoe dus Eemnes nu of Blaricum met dat bizarre bouwproject bij Tergooi, gewoon zijn eigen gang gaat. Ik zei het net nog tegen mijn collega, dat bouwproject lijkt op een soort verzameling van Maya-tempels of zo, hoe dat er gaat uitzien bij Tergooi? Ik maak me daar zorgen over en ik vraag me af of wij niet wat meer met de vuist op tafel kunnen slaan om dit gezamenlijk op te pakken? Dit is niet iets van één gemeente aan de hoek. Ik bedoel, ja, het is hetzelfde is dat we al onze kerncentrales aan de rand van het land gaan zetten zodat de burens er vooral last van hebben. Ik bedoel, dat soort gevoel roept het bij mij op. Dan vond ik de opmerking van mijnheer Rood van verkeer in dit geval wel grappig over de fatbike. Want al jaren wordt erover geklaagd, gewoon meer asfalt, maar we gaan voor de fatbike dus meer asfalt aanleggen. Dat was het gevoel dat het bij mij opriep als u zegt, ik wil bredere fietspaden. Dus we gaan vooral de snelheid stimuleren door bredere fietspaden maar we gaan niet iets doen aan de verkeersveiligheid als zodanig en te voorkomen dat gewoon minder hard wordt gefietst, zou ik eigenlijk zeggen. Dan heb ik nog een opmerking ten aanzien van vragen die eerder zijn gesteld aan de heer De Groot over de jeugdzorg. We hebben daar weinig grip op, ik realiseer me dat ook. Ik heb ook ter voorbereiding op de begrotingsbehandeling gevraagd, moeten wij niet een amendement of een motie indienen over jeugdzorg? En met name het, nou, ik durf het woord misbruik nog niet formeel te noemen maar ik heb toch een sterk vermoeden dat bijvoorbeeld bij scheidingen, waar ik onlangs vragen over heb gesteld, ouders zeg maar hun vechtscheiding via de jeugdzorg afwentelen op de maatschappij in plaats dat ze gewoon zelf voor de kosten opdraaien. Maar ik heb, ik zal het presidium een verzoek doen om hierover in januari nader met elkaar in de commissie te spreken voordat ik daar verder op de inhoud zal ingaan. Dan opmerkelijk de opmerking over de extra kosten voor het Gooische Nest. Ik had al zo'n vermoeden. Maar waar staat het dat wij dat extra gaan ... Staat dat in de begroting? En dat hebben we in ieder geval, wij hebben het in ieder geval niet kunnen vinden. En als het opeens 20 duizend extra kost, dan wil ik wel even weten waar dat dan vandaan komt. Tot slot, burgemeester, als portefeuillehouder Veiligheid. Ja, wij ondersteunen uiteraard ook die uitbreiding van de capaciteit voor openbare orde en veiligheid. Ik heb ook afgelopen woensdag kennis kunnen maken met een medewerker ondermijning. Erg leuk, interessant. Wat ik

nog niet heb gehoord, en of u dat kunt beantwoorden weet ik niet, maar wat is het aangiftegedrag in Laren? Dat heeft u nog niet beantwoord. Is het inderdaad zo dat ook hier mensen eigenlijk de moeite niet nemen omdat ze denken dat het toch niet zinvol is? Dan nog, ja, wij ondersteunen uiteraard het plan, al hebben we nog geen plan gezien maar u komt nog met een voorstel wat betreft ondermijning en uitbreiding van de reikwijdte, om het maar even zo te zeggen. Ik neem aan dat u dat bedoelt. En dan ook met betrekking tot de weerbaarheidsvergroting voor inwoners zelf. Een vraag die ik volgens mij niet helemaal, of ik heb het antwoord niet goed gehoord maar mijn vraag was, wie betaalt straks die veiligheidsmedewerkers bij evenementen? Misschien heb ik hem gemist maar ik heb volgens mij het antwoord nog niet gekregen. En tot slot de cultuurcoördinator. Ja, kijk, ik denk dat scholen, laat ik zo zeggen, de kinderen inmiddels wel behoorlijk actief zijn op het culturele vlak. Dat kinderen dan wel thuis, dan wel op de school, ik hoor het zelfs van vaders met jonge kinderen hier aanwezig dat in dit geval ook echt op scholen best veel aan cultuur wordt gedaan. En daar ben ik ook helemaal niet tegen, dat vind ik zelfs hartstikke leuk en hartstikke goed. Maar ik vraag mij af of wij voor alles ook nog weer een coördinator moeten aanstellen? Als scholen het dan belangrijk vinden dan zou ik zeggen, nou, we hebben hier zes scholen, leg dan zelf allemaal 10 duizend bij elkaar en dan kan je gewoon iets leuks doen als dat allemaal meer gecoördineerd moet worden. Dus wat dat betreft vraag ik mij af of zo'n cultuurcoördinator nodig is? Temeer ook omdat mevrouw Timmerman haalde mij de woorden uit de mond namelijk, het is een financiering incidenteel voor twee jaar. Nou, voordat zo iemand is aangetrokken en ingewerkt dan zijn we een half jaar, drie kwart jaar verder. Dan hebben we nog anderhalf jaar uitvoering en dan is het alweer klaar. Ik vind dit niet, ja, hier moet je volgens mij niet aan beginnen. Temeer ook omdat ik in mijn betoog in het amendement heb aangegeven dat wij ook weer moeten nadenken over bezuinigingen. Ja, en dan wat mij betreft gaat die dan bovenaan de lijst dus daar kunnen we beter maar niet aan beginnen. Dan had ik voor zover, voorzitter, even een punt van de orde, twee moties dus ingediend. Wilt u daar nog ... Is er behoefte aan om toelichting of doen we dat zo meteen bij een volgende ronde? Dan hebben we twee moties ingediend. Namelijk één om ook wat aan duurzaamheid te doen maar ook om hier onze verbazing uit te spreken over dat mensen eigenlijk toch wel heel gemakkelijk nieuwe spullen kunnen krijgen en vanuit duurzaamheid vind ik dat eigenlijk al niet verantwoord. Maar ook vragen wij ons af hoe kritisch hier nou serieus naar wordt of hoe kritisch hiernaar wordt gekeken, naar degene die die toekenningen doen en wat voor een beleid daarachter is? Dus vandaar dat onze oproep is, kijk bij alles wat je geeft aan de gemeente nou eerst eens even gewoon, kan het goedkoper en kan het bijvoorbeeld in de vorm van tweedehandse zaken? Ik noem maar een voorbeeld van een traplift die toch ettelijke duizenden euro's kost en vervolgens drie weken later komt iemand te vallen en kan die traplift nooit meer gebruiken, maar dat ding zit er wel op kosten van de maatschappij. Nou, dat is de achterliggende gedachte bij die motie. En dan hebben wij nog een motie, aangezien dat nog wat naar onze mening kan, is in gesprek te gaan met de woningbouwcorporatie over erfpacht. Wij maken ons echt zorgen over ook na de nogal sussende bewoordingen van de beantwoording van de technische vragen over de kosten die gepaard gaan die wij moeten opbrengen als er een exploitatietekort ontstaat. Voor de goede orde, wij willen ook dat er wordt gebouwd en ook dat er sociaal woningbouw moet komen dus daar heeft het niets mee te maken. Maar wel met de financiering en de risico's voor de gemeente zelf dus dat is de reden waarom wij die tweede motie over de erfpacht hebben ingediend of bij deze indienen. Dank u.

De voorzitter: Dank, mijnheer Koldenhof. Het woord is aan de heer Loef.

De heer Loef: Ja, dank u, voorzitter. En dank aan het college voor de beantwoording van de vragen van de verschillende fracties in de eerste ronde. Ingaande op de inbreng van de andere fracties valt me inderdaad de toon op van het CDA. En ik ga daar gewoon wel iets over zeggen want het feit dat je hier iets vernieuwends presenteert om vervolgens de deur uit te gaan en niet te wachten op het debat en de antwoorden, dat is ook

een vernieuwende actie. En die kennen we ook uit de landelijke politiek bij een bepaalde partij en als dat de toon is die het CDA hier neerzet, dan vind ik dat er toch nog wel een debatje over mag worden gevoerd. Dus ik neem dit graag mee naar het presidium om daar eens verder over te spreken. Ik ben blij dat de andere partijen er wel zitten.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Vos.

De heer Vos: Ja, nee, dan moet ik het toch echt even voor mijnheer Van den Berg opnemen. Kijk, er zijn een hele hoop mensen die volgens mij gewoon volop de tijd hebben. En als mijnheer Van den Berg moet werken, ik vind het een beetje vreemd om iemand de les te lezen die niet aanwezig is. Ik heb daar wat moeite mee want ik acht de heer Van den Berg hoog, dat doe ik ook met u. En ik denk dat als we daar commentaar op elkaar hebben, dat dat in ieder geval in het volle gezicht moet zijn en niet zo achteraf. Ik had u attenter ingeschat.

De voorzitter: De heer Loef.

De heer Loef: Dat mag, mijnheer Vos, maar ik doe het gewoon in de openbaarheid en niet achteraf dus in die zin is de heer Van den Berg er dus ook.

De heer Vos: Nou zegt u het zelf.

De heer Loef: Ja, ik zeg hier dat ik dus inderdaad vind dat dat niet kan. Deze vergadering weet je al heel lang dat het is dus ja, dat is wat anders. Maar goed, om op uw inbreng terug te komen, mijnheer Vos. U had het met name over parkeren en parkeerbeleid. En u komt weer met een garage en met betaald parkeren omdat het ook goed zou zijn voor de inwoners. Ik ga hier niet een hele parkeerdiscussie oprakelen maar we weten dat betaald parkeren misschien in eerste instantie iets oplost, A, heel veel kost, maar vervolgens ook allerlei ellende met zich meebrengt. En ik verwijs alleen maar naar gemeente Hilversum waar iedereen in rep en roer is over vergunningsstelsels, parkeerduur, opbrengstkosten, et cetera. Dus wat dat betreft houden wij het dorp graag ook voor de inwoners en kan volgens mij prima met de bestaande zone goed geparkeerd worden. Ook al hebben we inderdaad veel auto's hier en dat is een andere discussie denk ik. Ik ga graag in op de beantwoording van de vragen van het college. En misschien is het nog wel goed om iets op te merken, ik weet niet welke fractie het zei, over de BEL-organisatie want ik wil daar wel een lans voor breken. We hebben als fractie inmiddels een aantal bijeenkomsten gehad op allerlei gebied en daar zijn tegenwoordig ook medewerkers van de BEL Combinatie bij. Dat is heel iets anders dan een aantal jaren geleden toen het leek dat de BEL-organisatie echt achter gesloten deuren werkte en er niet gecommuniceerd werd met raadsleden. Wij hebben de ervaring dat we zien dat er veel jongere medewerkers zijn die allemaal klaarstaan om echt vol de schouders eronder te zetten. Dat is ook heel duidelijk door u als college uitgelegd, het is een organisatie in transitie maar ik zie het ook als een organisatie in opbouw. Dus ik wil hier ook een lans breken voor het verdergaan met die opbouw en ik ben ook blij dat in de begroting daar geld voor is opgenomen. Dus vanuit onze kant investeren we graag in de verdere toekomst van wat heel belangrijk is, omdat ook al die extra taken er bij de gemeente liggen, waar ik in eerste termijn het over had. Ik heb nog wel een paar vragen die naar mijn mening niet beantwoord zijn en dat ging eigenlijk over de inkomsten. In de begroting staat dat het bedrag van die 22 miljoen rijksuitgaven, dat staat op pagina 5, dat is zo'n één overzicht, dat is dus één totaal plaatje. Ik ben eigenlijk heel benieuwd of daar nou een trend in zit en wat die trend nou is en hoeveel procent dat minder wordt. Misschien kan de wethouder daar toch een iets duidelijker antwoord op geven? Want ik zie die verder in de meerjarenraming niet echt terugkomen. Is dat dan een korting van 10 procent of hoe moeten we dat zien? Welk bedrag gaan wij straks missen en voor welk bedrag moeten wij nu precies bezuinigen? Ik snap

dat u dat niet wil meenemen in deze ramingen of begrotingen maar ik zou het toch graag horen waar u dan denkt dat wij ongeveer aan moeten denken? En dat we dat dan ook doen via een Auditcommissie, ik ben het eens met de heer Koldenhof dat we dat gewoon moeten doen in de commissie. Waarbij het natuurlijk wel interessant is, ben ik ook heel benieuwd, waar onze inwoners naar kijken? En dat brengt ons eigenlijk op nog iets anders wat niet in de eerste termijn genoemd is, dat is hoe we deze begroting behandelen? Want het is heel fijn dat we onze Vincent altijd op de publieke tribune hebben hier maar ik had ook heel graag bij de vorige ronde insprekers gehad die ons zouden kunnen meegeven waar wij als raad extra of minder aandacht aan zouden moeten of kunnen besteden. Dus dat is misschien iets om aan de voorkant nog beter te regelen en daar gaan we graag ook in het presidium op een andere plek over in discussie. U heeft het gehad over de waarborg op lange termijn, daar heeft u het één en ander over gezegd, hoe gaan we om met? Een vraag over dat Integraal Huisvestingsplan en de sport. Met name de binnensportlocatie, had ik nog niet concreet beantwoord gezien. Ik zou graag horen of het een logische suggestie is om de verduurzamingsopgave voor de binnensportlocaties mee te nemen in het IHP? Want dan is ook de financiering binnen het IHP geregeld en hoeven we niet apart een krediet voor verduurzaming van het zwembad en de sporthal neer te leggen. Hoeft u die niet neer te leggen want dan past die meteen in dat plaatje en dat lijkt ons een goede optie. Verder de Sportraad, collega Koldenhof zei het al, ik hoorde hem niet in uw beantwoording en naar ons idee zou met name de Sportraad degene moeten zijn, de organisatie moeten zijn of de adviseurs moeten zijn die de integrale visie op de sport met ons delen. En ik hoor eigenlijk de wethouder zeggen van, ja, ik maak een rondje, een behoeferondje langs de sportverenigingen, daar komen een aantal wensen uit. Die wensen gaan we dan weer met u bespreken en dan wordt gekeken hoe we die gaan financieren. En dat is nou precies waar onze fractie zo bang voor is, want dan komt de rekening weer in de volgende meerjarenbegroting raming bij ons terecht. Onze insteek is eigenlijk een andere. Wij zeggen van, wij weten dat die behoeften eraan komen, we weten dat die velden vervangen moeten worden, dat er meer vragen zijn. Wij zouden graag zien dat er iemand is die zegt van, ja, ik ga voor de sport, dat zou een '...' kunnen zijn. Het is niet zo dat u die moet gaan zoeken maar ik zou willen en wensen dat de sfeer hier zou moeten zijn van, ja, wij zien dat we dat zelf niet kunnen, wat zou het mooi zijn als, en laten we eens kijken of er iemand is die ... En als dat gevoel bij ons allen leeft, dan ga ik ook nog even naar de burgemeester en de integriteit. Want we zien dat bij de sport vaak het geld naar boven komt, maar dat niet altijd de juiste investeerders zijn. Ik zou willen dat dat een integere '...' is. Volgens mij zitten ze hier gewoon in het dorp, ze hebben hun geld verdiend, ze houden van een partijtje hockey, voetbal, noem het maar op. En ik denk dat hij of zij hier gewoon is maar wij moeten met elkaar wel uitstralen dat we die ook graag zien als een welkom iemand om de sport ook echt een warm hart toe te dragen. En dat zouden we met elkaar denk ik moeten uitstralen. Verder nog de vraag over de precieze besluitvorming. Ik heb daar nog geen antwoord op gekregen. Ik kijk even nog naar de burgemeester. Hoe gaan we nu een voorstel vaststellen wat rept over begroting versus meerjarenraming en waar een correctie eigenlijk denk ik zou moeten plaatsvinden? Dus even de vraag nog daarover. Verder viel ons op in de beantwoording van de wethouder De Groot over de HBEL, dat het allemaal zorgvuldig werkt en dat de wachtlijsten korter worden maar tegelijkertijd moeten er ook meer mensen worden aangenomen. Dus de vraag is, hoe rijmt u het aannemen van meer mensen terwijl de HBEL goed draait en het eigenlijk efficiënt gaat worden? Misschien kunt u daar nog iets over zeggen? Nou, dan even ten aanzien van de cultuur. Ja, cultuur is eigenlijk altijd kind van de rekening. Ik vind het een beetje jammer dat de VVD dit hier uitpikt, zeker na de beantwoording van onze voorzitter in zijn rol als portefeuillehouder cultuur die ons duidelijk heeft uitgelegd waar dit toe dient. Ik denk dat het goed is dat we er wel breder naar kijken, maar dan kunnen we ook kijken naar de sport- en beweegcoaches. Er zijn er acht in dit dorp die dezelfde functie hebben, de makelaarsfunctie hebben als de ene cultuurcoördinator. Ik zou heel graag dan ook de rapportage zien wat die sport- en beweegcoördinatoren effectief te werk stellen omdat we daar denk ik veel meer geld aan uitgeven. En ik vind het heel naar om in een discussie sport of cultuur te moeten belanden, volgens mij zijn we allemaal voor en-

en. Maar laten we die doelmatigheidsdiscussie op een ander moment met elkaar voeren dus die motie die zullen wij niet steunen. De motie tweedehands, uiteraard duurzaamheid, heel belangrijk. Grote ergernis hebben we gehad toen we zagen dat de Oekraïners verhuisden naar Blaricum, dat alles in een container verdween en vervolgens er compleet nieuwe besteklades en waterkokers en banken, et cetera, werden neergezet. Overigens op kosten van het Rijk, maar niet vanuit een duurzaamheidsgedachte. Dus die motie zullen we van harte ondersteunen, ik denk dat dat een logische en niet meer dan prima motie is. Maar ik kijk even naar de kant van het college hoe ze daar instaan? Dat was hem. O ja, en als laatste was er de motie van u over de grondexploitatie. Wij zijn het in principe met de VVD eens dat we het liefst zien dat deze woningen op erfpacht worden gebouwd want wij denken dat het verstandig is om je grondpositie te houden. Wij denken ook dat het mogelijk is, we denken dat het ook verstandig is om dat te doen maar we vragen graag de wethouder hoe het daar nu daadwerkelijk mee staat? Ik kan me ook nog voorstellen dat als deze ontwikkelaar volkshuisvester het niet wil, of er niet een andere volkshuisvester is die wel volgens het erfpachtmodel bereid is om zeven woningen te bouwen op die locatie? Dus ik ga nog niet zeggen of we hem steunen. Ik vind namelijk de motie vrij dwingend van, u moet dit doen en anders niet. Nou, wij vinden eigenlijk dat de motie daar iets genuanceerder in zou moeten zijn. Als u zegt van, nou, wij gaan heel hard aan de slag om te kijken of er een andere aanbieder is die dat wel kan, dan denk ik dat we de strekking begrijpen van wat we hier met elkaar bedoelen. Hou de grondpositie en bouw in ieder geval wel. Dat was het even in deze termijn. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Dank, mijnheer Loef. Dan kom ik bij de heer Spaan.

De heer Spaan: Ja, even over de opmerking van Bart Vos over eigenlijk de zelfstandigheid van de gemeente want ik zat natuurlijk ook eerst bij D66. Wij hebben natuurlijk altijd gehoopt dat Laren zelfstandig zou kunnen blijven maar de toekomst, en dat zie je ook in heel Nederland wel, zou gevaar kunnen opleveren ervoor. Dat zei ik ook al in mijn stuk. Dus het is niet zo dat wij per se hebben gezegd, we willen zelfstandig. Nee, wij vermoeden dat het die kant opgaat. En ik denk dat jullie dat allemaal misschien eigenlijk wel een beetje begrijpen.

De voorzitter: Ik niet hoor.

De heer Spaan: Nee, nee, maar dat het zou kunnen. En dat kunnen we misschien pas over tien jaar zeggen. Nee, oké, dus het is niet zo zwart-wit hoor, zo ligt het niet. Het Craibosch hoorde ik hier over de gezamenlijke aanpak. Ja, kan dat nog, vraag ik me af? Het is natuurlijk best een Craidorpje wordt het, het is inderdaad best een heftige ontwikkeling daar. Ik heb de tekeningen gezien en het is pittig. Maar ik weet niet of dat nog kan in dit stadium dus, en of het juridisch ook kan? Dan nog de verkeersvisie, ik heb daar ooit in gezeten. En toen waren de fietspaden eigenlijk was een beetje de opgave. Om dat weer te gaan aanpakken, nou, ik denk niet dat dat ... Ik denk dat we beter de bikes, de fatbikes kunnen aanpakken. En die fietspaden weer alles opnieuw te doen, als we het al over besparingen hebben en ik denk dat we beter kunnen kijken of we geld kunnen besparen en niet dat soort dingen gaan uithalen. Want het is tien jaar geleden misschien geweest dat we het hebben aangepakt en dat is best rigoureuus geweest in het dorp dus graag niet zomaar weer kosten gaan maken als het niet nodig is. Dat was even mijn deel. Dank u wel.

De voorzitter: Dat was hem, mijnheer Spaan? Oké, dank u. Dank, dank. Dan kom ik bij mevrouw Van Dorst. Ik ben even afgeleid door de fractie van Larens Behoud die ...

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Een derde termijn.

De voorzitter: Ja, ja. Nee, ja, ik zou zetels lekker op een plek laten hoor. Ja, heel goed. Mevrouw Van Dorst.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Dank u wel, voorzitter. Even over die fietspaden op het laatst waar mijn collega het over had. Ik denk dat we twee dingen door elkaar halen. Het is vanuit de MRA en de regio dat men onderzoekt voor inderdaad, ja, hoe noemt men dat, een soort HOV voor fietspaden door de hele regio. Dat is iets anders en dat is iets wat nog vooruitgeschoven wordt waar wel ideeën over zijn, waar reuring over is, noem maar op. Ik heb zelfs gehoord dat Blaricum al voorstelt om gezamenlijk fietspad uit te gaan zoeken via de Noolseweg. Dat zijn allemaal voorbarige activiteiten. Wij wachten op de regio, zij zouden daar het voortouw in nemen. Terugkomend op wat er vanmorgen gezegd is. Eén vraag had ik gesteld en dat is een hele brede, hoe is het met het CO₂-neutraal van onze eigen gebouwen, is daar een plan over? Dat vond ik best een belangrijke vraag waar ik geen antwoord op had gekregen. Ik hoor wat aan de linkerkant, ik krijg straks het antwoord. Ik wilde een paar kleine dingen alleen aantrekken en dat is inderdaad twee dingen. Het Gooische Nest, 20 duizend voor Laren meer. Dat is voor het eerst dat ik dat hoor. En ook dat bij Soest ook een extra investering gedaan gaat worden, daar zou ik graag wat meer informatie over hebben, is mij onbekend. Het andere wat mij onbekend is maar mij heel erg verheugt, dat is het onderzoek naar een skatebaan. Daar zou ik zeker willen vragen om daar wat meer aandacht aan te besteden, want dat zou inderdaad een mooie plek zijn voor de jongeren die we dan wel kunnen aanbieden. Wat de moties betreft, de coördinator cultuur. De uitleg van onze voorzitter vind ik inderdaad heel plausibel. Ik begrijp, 25 duizend of 35 duizend is een groot bedrag, maar ik vind het wel de moeite waard. Cultuur is iets wat op scholen zeker meegegeven kan worden, belangrijk is voor de algehele algemene vorming van kinderen maar ook dat kinderen uit alle culturen hier tegelijkertijd in meegenomen worden. De motie over tweedehands. Ja, beslist. Rolstoelen, liften, zeker belangrijk om daarnaar te kijken. De motie erfpacht diaconiehuizen. Ja, we hebben er ook al over gevraagd. Wij zijn daar ook achter. Het idee een andere aanbieder valt hieronder, want dat is natuurlijk de onderliggende gedachte hier. Want wij weten dat Gooi en Vechtstreek tegen erfpacht is, maar we zouden daar toch graag een oplossing in zien. Dit is, sorry, ik zeg steeds het verkeerde, Gooi en Omstreken. Wat had ik nog meer? Nee, dit zijn dan een beetje mijn vragen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank, mevrouw Van Dorst. Dat was dan de eerste termijn van de zijde van de raad. Ik kijk naar het college, volgens mij hoeven we niet te schorsen hè? Nee hoor, nee. Dan geef ik als eerst het woord aan de heer Van Midden.

De heer Van Midden: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik zal allereerst ingaan op de vragen zoals ze Liberaal Laren gesteld zijn. Met name ook als het gaat om het anticiperen op eventuele bezuinigingen na vaststelling van de begroting. Ja, dat klopt inderdaad. Maar wat de heer Koldenhof bijvoorbeeld terecht aangeeft, is dat we voor nu zeg maar het VNG-advies overgenomen hebben. Wat ik nu gedaan heb met de begroting, en dat heb ik geprobeerd uit te leggen in mijn inleiding en ik zal het proberen dat nog op een misschien heldere manier te doen en pakken we even het thema zelfstandigheid mee. Kijk, wij willen als gemeente tot in lengte van jaren zelfstandig zijn. Dat doen wij langs drie lijnen. Dat doen we één, door de basis op orde te hebben, twee, door dicht bij onze inwoners te staan, drie, door flexibel en innovatief te zijn. Nou, één als het gaat om basis op orde hebben, dat zien we terug in de begroting. Daar staan eigenlijk alleen maar dingen in waarmee we de basis op orde hebben, wegenbeheer, riolering, groenbeleidsplan en dat soort zaken en verder niet. Daar ligt op dit moment de focus op dus het lijkt me lastig dat die uiteindelijk weer voorwerp van bezuiniging gaan worden. Tweede thema is dicht bij onze inwoners. Ja, dat is eigenlijk onze levenslijn. Wij maken gebruik van onze inwoners als het gaat om alle, nou ja, bestuurlijke zaken. We staan op de schouders bestuurlijk van onze inwoners aan de ene kant en we maken ook gebruik van de kennis van onze inwoners om uiteindelijk verder te komen. Nou, om die levenslijn zeg maar in stand te houden vergt een

investering van een ton om via ons Laren gewoon goed contact met onze inwoners te hebben. Met een belangrijk instrument wat we daar willen inzetten is de participatie-infrastructuur. Dus dat is eigenlijk de reden waarom dit opgenomen is en ik begrijp het gevoel van mevrouw Timmermans maar het kan best wel eens zijn dat we, als we dit eruit halen, dat we wel eens penny wise, pound foolish kunnen zijn. Want uiteindelijk zijn de opbrengsten veel hoger dan de investering die we doen. Als laatste, en daar, althans, als het gaat om de wel of niet meenemen in de begroting, de enige echte hele grote investering die op dit moment op ons afkomt en die natuurlijk meer is dan de basis op orde is de investering in de scholen, het Integraal Huisvestingsplan van de scholen. Daar hebben we vandaag geen besluitvorming over. We laten uiteindelijk als het gaat ook om de investeringsplanning voor 2025 hier buiten beschouwing. Maar wij willen wel laten zien wat de impact is van dit besluit vooruitlopend op de verdere discussie en besluitvorming. Nou, dan zie je uiteindelijk dat het een hele grote impact heeft op ook onze financiële situatie, zowel balanstechisch, solvabiliteit en de schuldquote en uiteindelijk ook eerder male exploitatie. Alleen dat is iets waarvan we denk ik met zijn allen eerst goed het gesprek moeten voeren van, kijk, is dit een maatschappelijke investering die we moeten gaan doen? Dus dat is het enige wat ik echt zeg maar, wat wij er heel expliciet buiten gelaten hebben. En de rest gaat dan binnen de visies die we uitontwikkeld hebben hopelijk binnen de vaststelde begrotingen voor de andere onderwerpen, wegenbeheersplan, vastgesteld worden. Wat u terecht zegt, ja, uiteindelijk willen we wat uitgaven betreft heel nadrukkelijk kijken naar de dingen waar we echt grip op hebben dus in die zin volg ik meteen uw aanbeveling. U heeft nog geen antwoord op een boekwerk. Ja, ik wil niet minister Faber uithangen, maar u heeft drie keer een antwoord gekregen op de vraag waarom u geen boekwerk heeft. Ik heb ook nadrukkelijk gezegd van, dat er geen boekwerk is betekent niet dat die informatie er niet is. Dus als u zegt in de bestudering van die begroting van, goh, ik heb toch behoefte aan wat extra uitvoeringsinformatie om een goed beeld te krijgen van bepaalde dingen of bepaalde programma's, dan is die informatie beschikbaar. Dat heb ik in de Auditcommissie al aangegeven, heb ik in de commissie aangegeven en dat geef ik ook nu weer aan. Groen Laren vraagt zich af over de plannen met langetermijneffect. Nou ja, dat staat eigenlijk in de begroting. En vraagt zich ook af waarom er geen OZB-verhoging als optie overwogen wordt? Ja, eigenlijk heel simpel, dat hebben we ook in het collegeakkoord zo afgesproken dat we voor nu de OZB niet verhogen. Dus in die zin is dat een conditie waar we op dit moment van uit moeten gaan. Als het gaat om sportverenigingen, wij kunnen geen sportvereniging dwingen om samen te gaan dus in die zin moet het echt vanuit de sportvereniging komen. Wat we wel doen is in onze gesprekken gewoon een goede challenge hebben op het lange termijn voortbestaan van de vereniging. Op het moment dat daar toch wel twijfels over bestaan om te kijken van, joh, welke oplossingen zijn er voorhanden om, nou ja, voor lange termijn uiteindelijk ook het voortbestaan te borgen? Maar we zullen zeker niemand dwingen. Wat de opmerking van de VVD betreft.

De voorzitter: Ho, interruptie van mijnheer Vos.

De heer Vos: Ja, graag. Dank u wel, voorzitter. Ja, mijn vraag was eigenlijk over die sportverenigingen, daar wilde ik op inhaken. Heeft u een idee hoe u die verenigingen nou wil verleiden om dat te gaan doen? Want je kan ze niet dwingen, ze zijn zelfstandig, ze zijn autonoom. Maar ik kan me wel voorstellen dat u als wethouder misschien een idee heeft, hoe kan ik nou die onwillige honden toch met een lekker botje verleiden om te gaan praten? Dat was eigenlijk een beetje als ik hem plat maak de achtergrond van mijn vraag.

De heer Van Midden: Ja, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Ja hoor, deze uitspraak even als, om verenigingen nou onwillige honden te noemen, dat is toch een beetje ongepast. Ik begrijp wat u bedoelt.

De heer Van Midden: Ja, nou ja, op het moment ...

De voorzitter: Het was een hele creatieve metafoor. Ja, maar we doen hem ...

De heer Van Midden: Ja, mijnheer de voorzitter, ik ben blij dat u het zegt want ik heb helemaal niet te maken met onwillige honden in dat opzicht. Sterker nog, ik op dit moment ook geen concrete casus waar dat speelt, laat staan dat ik weet welk instrument ik in kan zetten om mensen te stimuleren een bepaalde kant op te bewegen. Dan zit ik, even kijken, heb ik alle vragen van Groen Laren behandeld. Ja, de VVD, ja, terechte opmerkingen dat de bezuinigingen in de commissie besproken worden. In die zin heb ik me misschien niet wat, misschien wat onzorgvuldig uitgedrukt. Maar in de Auditcommissie willen we die bezuinigingsvoorstellen voorbereiden om ze uiteindelijk in de commissie en uiteindelijk in de raadsvergadering te bespreken en vast te stellen. Dus in die zin doen we wat u uiteindelijk wenst. U geeft aan dat u vindt dat de Sportraad niet uit de verf komt. Hetzelfde hoor ik van Liberaal of Larens Behoud. Ik denk het wel, de Sportraad komt wel degelijk uit de verf. Overigens is het zo dat de Sportraad op dit moment bestaat uit mensen die niet gebonden zijn aan verenigingen. Weliswaar een verenigingsverleden hebben en misschien op sommige momenten wat eenzijdig verenigingsleven. Maar we hebben juist nadrukkelijk de nieuwe Sportraad losgekoppeld van de verenigingen om daar wat meer onafhankelijkheid in te krijgen. We hebben, volgens mij is dat vorig jaar in december geweest, een presentatie gehad van de Sportraad over de nieuwe visie op sport en bewegen. We zijn nu samen met de Sportraad gaan we dat inkleuren. Dat is nog een beetje zoeken van, hoe zien we elkaars rol, wat doet de Sportraad, wat doet het college en de ambtelijke organisatie? Maar we zijn wel degelijk met elkaar in gesprek. Dan meteen even door te gaan over het '...', zoals mijnheer Loef voorstaat. Bijvoorbeeld een van de onderdelen van onze gesprekken is te kijken van, hoe kunnen we inderdaad particulier geld in een soort fonds gaan verzamelen om te gaan investeren in sport? Daar hebben we al een eerste verkenning mee gedaan met iemand van de Sportraad die daar specifieke expertise over heeft of daaruit kijken hoe we verder kunnen gaan. En het is inderdaad mijn ambitie om daar komend jaar wel flinke stappen in te nemen, ik wil dat zeker doen. Als ik me goed kan herinneren of vaag kan herinneren hebben we ook zoiets opgemerkt in het collegeakkoord maar ik weet het niet meer zeker eerlijk gezegd zo uit mijn hoofd. Wat had ik nog meer? O ja, financieren voor extra inkomsten. Laat ik het zo even aan collega De Groot want dat is een economisch onderwerp. Het waken voor naïef gedrag in de BEL. Het focust dan met name op Tergooi dus dat laat ik ook even bij mijn collega. Laren Behoud, dank voor het breken van een lans voor de BEL-organisatie. Het is mij uit het hart gegrepen. Voor wat betreft de inkomsten, u vraagt zich af welk bedrag wij missen en verwijst naar pagina 5. Volgens mij staat het op pagina 9, maar wij missen in 2026 1,1 miljoen aan algemene uitkering, in 2027 7 ton en 2028 3 ton. Dat is even het verhaal. Voor wat betreft, en die vraag '...', de financiering van het onderwijsprogramma want die vraag had u ook gesteld. Wat ik al zei, de financiering is fors, dat is 33 miljoen. Die zullen wij klassiek financieren dus dat betekent dat we gewoon gaan lenen per school bij de Bank Nederlandse Gemeenten met een bepaald rentepercentage. Dat hebben we al opgenomen in de begroting van, stelt nu als we het ritme volgen van een plan zoals we nu '...' in concept lag, wat betekent dat uiteindelijk voor de begroting? Nou, dan zien we dat de totale investering, het IHP, tot extra kapitaallasten in 2027 leidt van 201 duizend en 2028 518 duizend. Daarna gaat het ook nog doorstijgen. Wij hebben ook even bekeken van, joh, en wat betekent het nou als we het programma niet doen? Dus wat scheelt er dan aan lasten? Nou, dan wordt het structurele saldo van de begroting van 2025 en 2026 veranderen niet omdat de investeringen nog niet in de kapitaallasten vallen. Maar in 2027 wordt die 648 duizend, 685 duizend moet ik zeggen en 2028 rond de 2 ton. Dus daar zie je uiteindelijk dat uiteindelijk zeg maar het begrotingsresultaat aanmerkelijk gunstiger wordt als we dat programma niet doen. Wat heel belangrijk is te zeggen, en dat bleek ook uit dat gesprek, met name uit het gesprek met de commissaris van de Koning in Noord-Holland. Dat de toezichthouder niet alleen kijkt naar de echte financiële impact van een dergelijk initiatief in termen van solvabiliteit en netto schuldquote, maar ook kijkt naar de maatschappelijke impact van, joh, ben je uiteindelijk in staat om belangrijke maatschappelijke doelstellingen te realiseren? En daarin kan het best wel eens zijn dat

die financiële impact iets op de achtergrond verdwijnt ten faveure van de maatschappelijke impact om die schoolgebouwen, die investering in de schoolgebouwen te kunnen doen. Maar dat is ook de discussie die we uiteindelijk met u als raad willen gaan voeren op het moment dat we verder zijn met de voorstellen. Dan zal ik ook nog even ingaan op de verduurzaming eigen gebouwen, daar zijn we inderdaad druk mee bezig. Zoveel eigen gebouwen hebben we trouwens niet om te verduurzamen. Maar een van de belangrijkste daarin is de brandweerkazerne, dat is eigenlijk de grootste. Daar zijn de plannen van gemaakt, die komen binnenkort in het college en daarna zullen ze in de commissie en de raad komen. Mijnheer de voorzitter, volgens mij waren dat de vragen die voor mijn rekening kwamen.

De voorzitter: Dank, mijnheer Van Midden. De heer Rood alstublieft.

De heer Rood: Dank u, voorzitter. Ik zal ingaan op nog resterende nieuwe vragen en moties voor zover ze bij mij horen. Ik begin met de fractie van Liberaal Laren. Mevrouw Timmerman die zei, ja, wat gaat u nou doen? U gaat 100 duizend euro uittrekken voor die participatie en dan gaat u in januari weer beslissen om het af te schaffen. Dat is denk ik nadrukkelijk niet de bedoeling, dus wij begroten dat voor niet structureel om ook te blijven uitgeven. Ik kan natuurlijk niet voorschotten nemen op allerlei beraadslagen in de toekomst en de raad gaat over het geld. Maar het is niet zo dat wij voorstellen om iets heel kort te begroten om het daarna weer uit de begroting te halen. Twee zinnen later heeft u het bijvoorbeeld over veiligheid. Dan zegt u, wat fantastisch dat daar structureel geld bijkomt. Zo kunt u het verhaal over participatie natuurlijk ook benaderen. Wat uw opvatting daarover is, is weer een andere discussie maar technisch zit het natuurlijk zo in elkaar dat wij aangeven waar we prioriteit bij leggen en participatie is daar een onderdeel van. Dan ga ik naar de fractie van Groen Laren. U vroeg, ja, waarom heeft u dat dan niet eerder gedeeld die informatie over wat je zou kunnen maken aan de Eemnesserweg. Ik moet daar nog wel iets over gaan produceren. Eigenlijk een beetje om in uw nieuwsgierigheid en informatiebehoefte te voorzien. Dat doen we met alle liefde, maar er ligt niet iets wat ik nu zou kunnen sturen. Er zijn alleen ideeën uit een informeel rondje marktpartij gekomen van prefab-aannemers. Ik ga u dat met alle liefde sturen, moeten we nog wel even compleet krijgen en een mooi briefje erop. Waarom we dat niet eerder gedeeld hebben is omdat het er gewoon nog niet is dus daar heeft u ...

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Vos.

De heer Vos: Nou, maar nou ben ik u even kwijt hoor eerlijk gezegd. Ik begrijp er helemaal geen klap van want ik vraag u, goh, er is ons onderzoek toegezegd. Zegt u, ja, en als u die wil, en dan moet u anders maar even terugluisteren, als u die graag wil ontvangen dan stuur ik die met alle liefde. Ik heb hier volgens mij voldoende getuigen die mij kunnen bevestigen. En nu komt u met een mededeling, ja, maar ik heb niks. Nou, heeft u het nou wel of heeft u het nou niet? Dat is toch een beetje een ... U moet mij echt eventjes, of u zegt, ik heb me in eerste instantie vergist, dat kan. Of u zegt ... Ik ben u kwijt dus ik zou graag van u willen horen wat u in eerste instantie heeft gezegd.

De heer Rood: Ja, ik zal u exact vertellen wat er gebeurd is en dan begrijpt u het misschien.

De voorzitter: De heer Vos of de heer Rood, ja.

De heer Rood: Ja, dank u. U heeft met de meerderheid in de raad gevraagd, kijk nou eens wat er op korte termijn mogelijk zou zijn op het veldje aan de Eemnesserweg. Toen ...

De heer Koldenhof: Interruptie.

De voorzitter: De heer Koldenhof.

De heer Rood: Ja, dat is ...

De heer Koldenhof: Dank u, voorzitter. Ik vraag mij af of er nou al sprake is van een meerderheid?

De heer Rood: Daar was toen sprake van een meerderheid.

De voorzitter: Ja.

De heer Rood: Sorry.

De voorzitter: De heer Koldenhof, wat was de vraag?

De heer Koldenhof: Waar haalt de wethouder het vandaan dat hier al een meerderheid voor is?

De voorzitter: De heer Rood.

De heer Rood: Er lag een eerdere motie al van een tijd terug. En later is bij ik dacht de behandeling van de Kadernota aangegeven, goh, hoe staat het ermee, zou u, ik dacht, ik meen dat het de fractie van het CDA was die die vraag stelde, zou u daar wat vaart mee kunnen maken? Toen heb ik in mijn beantwoording gezegd, dat trek ik me aan, ik ga daarmee aan de slag. Wat ik nu net zojuist probeerde aan te geven is dat wij dus daar acties op hebben ondernomen en dat is in gesprek gaan met een aantal conceptaanbieders, ik meen vier. Als je kijkt naar dit oppervlak, geluid, et cetera, wat zou daar dan mogelijk zijn? Dat is nog niet verzameld of in een rapportje vevat. En dat laatste probeerde ik duidelijk te maken dus dat moeten we dan even doen. Dan gaat dat naar u toe en dan weet u wat er, hoe daartegen wordt aangekeken. Ik heb in mijn eerste termijn daarbij aangegeven dat het wellicht ook enigszins een achterhoedegevecht aan het worden is. Maar de raad geeft mij opdrachten en kaders mee en daarbinnen probeer ik te bewegen. Als de kaders veranderen, ja, dan verandert natuurlijk ook de opdracht. Dus dat is wat ik probeerde aan te geven.

De voorzitter: De heer Vos nog.

De heer Vos: Ja, maar nee, nee, nee, nu dreigen we in een moeras te verzuipen en mijn vraag was eigenlijk veel simpeler. Ik vroeg, we hebben toen der tijd, en even naar mijnheer Koldenhof, dat was tijdens de begrotingsvergadering vorig jaar waar die motie een meerderheid haalde. Dus dat is niet de herhaalde motie van enkele weken geleden. Toen is er een meerderheid geweest die heeft gevraagd, wilt u onderzoek gaan doen? Mijn vraag was aan het begin van deze bijdrage, waar is dat rapportje en hoe is het met het onderzoek? Toen sprak u de heldere woorden, dat is er en als ik u daar een plezier mee doe dan komt dat. Maar dat blijkt er dus niet te zijn. Ja, dan is dat een beetje een gekke toezegging om iets mij te gaan beloven wat er nog niet is. Dus daar zit het. En ik begrijp alle dingen daaromheen, maar ik ga even sec terug naar dat u iets belooft wat er niet is en dat is gek.

De voorzitter: De heer Rood kan niet delen met de raad wat er niet is. Dus ik denk dat de heer Rood nu gewoon eens even heel helder moet zijn wat hij, want hij heeft inderdaad een toezegging gedaan in zijn eerste termijn dat hij iets kan delen met de raad, u moet nu even vertellen wat u kan delen.

De heer Rood: Wij moeten even samenvoegen waar die marktpartijen mee gekomen zijn, er even goed een nietje doorheen slaan zeg maar en dat kan dan naar de raad wat mij betreft. Er is geen enkele reden om dat

niet naar de raad te sturen. We moeten het wel nog even doen. Dus het is niet zo dat ik al op een rapportje zit of zo, dat wou ik aangeven.

De voorzitter: De heer Spaan.

De heer Spaan: Ik wil even voor de duidelijkheid of voor mezelf, we hebben twee plannen op de Eemnesserweg, één die bij het sportveld ligt en één van de diaconie. Misschien is het wel goed om al door, ook om het straks terug te vinden over welk plan dit gaat. Er spelen twee Eemnesserweg.

De voorzitter: Heel goed. Dank, mijnheer Spaan. De heer Rood.

De heer Rood: Dit ging over het veldje bij hockey.

De voorzitter: En zo is het. Vervolgt u uw betoog.

De heer Rood: Ja. Dus ik kom niet terug op die toezegging in eerste termijn, dat gaan we gewoon netjes in orde maken. De VVD, we constateerden dat er eigenlijk weinig experimenten zijn geweest die je vooruitlopend op het vaststellen van een verkeersvisie zou kunnen doen. Dat onderschrijf ik wel. We hebben natuurlijk wel sinds een jaar ongeveer, iets langer al, de rijrichting, je mag niet meer vanaf de De Rijt richting Brink rijden. Dat experiment kent u. Er is nu of wordt nu geëvalueerd en dat lijkt allemaal goed om het definitief zo in te richten, maar daarover wordt u nog geïnformeerd natuurlijk. Maar heel veel andere experimenten zou ik nu ook zo niet weten. Ja, als dat ook een experiment is maar de blauwe zone vier uur bij Singer om het parkeerprobleem op te lossen. Dat is ook al in gang gezet voordat ik aantrad maar dat bevalt ook goed. Dan had u het over, dan had de heer Koldenhof het over fatbikes en meer asfalt. Nou, als het over fietsers gaat, kunnen wij het vast heel goed vinden over meer asfalt. Maar u zegt, wordt het daar niet onveiliger van en gaan we niet snelheid accommoderen? Maar juist als je constateert dat er verschillende snelheden ontstaan door accu's en batterijen en motortjes in het fietsen, heb je breedte nodig om die beide snelwegen langs elkaar goed te kunnen afwikkelen. Een ander probleem met de veiligheid van fatbikes zijn de kruisingen natuurlijk. En daar moet je, zal je goed moeten kijken, hoe gaan we om met voorrang, doorrijden, enzovoort? Dan pak ik meteen even door de vraag waar D66 een opmerking over maakte over de doorfietsroutes. Dat is een voorbeeld waarvan je eigenlijk gaat faciliteren dat meer mensen voor langere afstanden met de fiets gaan, bijvoorbeeld ook forenzen. Daar is inderdaad de provincie in nauwe samenspraak met de regio en de regiowethouders druk mee. We doen daar ook serieus geld bij, als daar goede plannen liggen. We zullen in die verkeersvisie dus moeten aangeven hoe we daarmee om willen gaan. Die verkeersvisie die maken we samen met de gemeente Blaricum. Dat komt goed uit want je wil natuurlijk voorkomen dat de doorfietsroute van Laren niet aansluit op die van Blaricum bijvoorbeeld. Overigens is uw opmerking over Noolseweg wel een beetje prematuur en ga ik daar niet een krulletje bij zetten. Dan de motie van de VVD. Ten eerste de motie over nieuwe materialen. Als het over statushouders gaat waar de motie op ingaat, dan is het zo dat er een landelijke beleidsregel is dat er een beperkt bedrag beschikbaar is gebaseerd op een lijstje van Nibud voor de inrichting van een huis. U moet zich voorstellen, mensen komen misschien uit een asielzoekerscentrum en hebben geen witgoed, geen bank, geen tafel, geen bed, geen matras. Het Nibud heeft berekend dat als je dat dan heel zuinig doet, dat dat tussen de zeven- en achtduizend euro voor een alleenstaande zou betekenen. Daar zit al in de uitkering, dat is geen uitkering maar een lening voor de statushouders, een korting op vanwege tweedehands- en actieprijzen. Dus die korting is 40 procent, dus best aanzienlijk, en dan blijft er iets in de orde van grootte van 4400 of 4500 euro over. Dus daar is gewoon rekening mee gehouden. Het is ook een lening en uw stelling dat dat niet kan worden geïnd of geïncasseerd, daar heb ik geen onderbouwing van. Want dit soort terugbetalingen worden gewoon eigenlijk ingehouden op

een bijstandsuitkering als de statushouder in kwestie geen werk heeft. Dus in die zin zou ik die motie eigenlijk willen ontraden. De andere motie gaat over de grondexploitatie Eemnesserweg. Dat is de Eemnesserweg aan het begin dichtbij het dorp waar de kwekerij was. Ik moet ten eerste rechtzetten dat daar 1 miljoen, dat bedrag kan ik niet thuisbrengen. Ik kan niet uit de grex citeren want die is geheim, maar dat is het zeer zeker niet en ook niet iets in die orde van grootte. Dus dat ten eerste. Ten tweede vraagt u, maak daar nou erfpacht van. Dat betekent eigenlijk dat er een streep gaat door die ontwikkeling. In die zin moet ik die motie echt met klem ontraden. U heeft daar eerder op aangedrongen, ik heb dat gesprek ook echt gevoerd. Maar u moet zich even voorstellen dat Gooi en Omstreken in allerlei grotere gemeenten om ons heen projecten van honderden woningen ontwikkelt die ongeveer even veel tijd en aandacht vergen als een projectje van zeven of acht woningen in Laren. Eenvoudig omdat je hele tijd die onderhandeling met de gemeente moet doen, je moet omwonenden betrekken, je moet al dat soort werkzaamheden, die heb je bij elk project, hoe klein ook. Zij hebben mij gewoon te kennen gegeven, wij doen niet aan erfpacht. Past niet in onze systemen, wij doen er niet aan, willen daar eigenlijk niet over nadenken. Dus als wij helemaal terug moeten naar vakje één en ik denk dat we ook de illusie moeten relativeren dat er een woningbouwcorporatie bereid zou zijn om in een projectie van zeven of acht woningen in Laren te gaan investeren waar ze verder geen positie hebben. Dus ik wil u echt met klem ontraden deze motie of niet in behandeling te nemen of daar niet in mee te gaan. Ik kan hem eigenlijk ook niet goed uitvoeren.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Loef.

De heer Loef: Ja, ik heb eigenlijk een aanvullende vraag. De wethouder zegt dat die zich niet kan voorstellen dat er een andere partij is die niet op erfpacht acht woningen zou willen bouwen in de sociale sector. Ik ben heel benieuwd waar u dat op baseert? En ik zou even los van wel of niet de motie steunen eigenlijk u willen vragen om ons als raad nader daarover te informeren? Omdat ik denk dat het gevoel is bij andere partijen en ook bij de onze partij dat die mogelijk wel er zijn. Staat even los van de procedure rond hoe het nu loopt met de huidige initiatiefnemer, maar ik zou het wel fijn vinden om die exercitie hier terug te zien. En misschien wel een gesprek met een andere corporatie die dat wel of niet kan en welke redenen daar dan wel of niet voor zijn.

De heer Rood: Een andere corporatie. Het moet sowieso een woningbouwcorporatie zijn in de praktijk. In theorie niet, qua regelgeving niet maar in de praktijk moet je huisvestingsvergunningen aanvragen, daar moet je iets voor geregeld hebben. Je moet meedoen aan het woningverdeelstelsel WoningNet dus in de praktijk zijn het altijd eigenlijk woningcorporaties waarmee wij praten voor sociale huur. Dat gezegd hebbend zijn er een aantal woningcorporaties die kunnen investeren in deze woningmarktregio. Dat zijn ze ook niet allemaal maar de Alliantie mag bijvoorbeeld ook investeren in Laren. Ik wil dat best nagaan want de Alliantie die gaat straks bijvoorbeeld op Crailo ook op Larens grondgebied sociale huurwoningen investeren. Maar dit doet natuurlijk wel iets met de relatie die we hebben met Gooi en Omstreken. Daar wil ik wel dan voorzichtig mee omgaan met uw welnemen. De bedenking die ik daarbij wel heb is dat ik dus een gesprek moet hebben ook over erfpacht dan meteen, waar de Alliantie ook misschien niet voor staat te trappen maar dat zal ik nagaan, en over een heel klein aantal woningen. Ik noem nu wat er in aangrenzende gemeenten gebeurt. Ik vind het eerlijk gezegd al echt fijn en ik ben echt blij dat Gooi en Omstreken meedenkt met onze kleinere aantallen dus daar ben ik wel tevreden over.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Van Dorst.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Ik hoor u zeggen, de Gooi en Omstreken, dat is voor ons een hele belangrijke partner. Sorry, het heeft niks met de begroting te maken, maar als ik kijk naar de erfgooierswoningen, we

zitten al jaar te wachten op Gooi en Omstreken. Wij horen niks, daar wordt weinig in bewogen. Dus wat dat betreft is het echt geen slecht idee om inderdaad een andere woningbouwvereniging, om daar in ieder geval contacten mee te maken. Dat wou ik even interrumpen.

De voorzitter: De heer Rood.

De heer Rood: We hebben in de, waar u nu aan refereert, Erfgooiersbuurt, ik hoef eigenlijk helemaal niet geheimzinnig over te doen, hebben wij de afgelopen maanden gewerkt aan het herstel van vertrouwen tussen de buurt zeg maar en Gooi en Omstreken. Dat was best een precair proces, daar zit goede voortgang in. Ik heb eerderdaags weer een nieuw gesprek met alle partijen en daarna kunnen we dus die stappen vooruit maken. Dat heeft wel even wat tijd gekost en misschien ook meer dan ik had gehoopt. Want ik had eigenlijk gehoopt dat we daar in september al veel, waar we zijn waar we eigenlijk nu zijn, maar zo is het dan gelopen. En ja, dat zijn processen waarin zorgvuldigheid natuurlijk ook wel een vereiste is. Ik ben blij dat we daar binnenkort met hopelijk goed nieuws over naar u toe kunnen komen.

De voorzitter: U heeft twee interrupties van de heer Loef en de heer Spaan. Ik zag daar nog één reactie.

De heer Loef: Dat begrijpen we heel goed dat het gaat om een erkende woningbouwcorporatie. Ik ben ook blij met de toezegging die ik hier hoor van de wethouder dat die graag met een andere corporatie in gesprek wil. Wij zijn niet bang voor dat u zegt dat de relatie met Gooi en Omstreken onder druk zou staan. Want het gaat gewoon over een algemeen principe, zijn er woningbouwcorporaties in de regio die op erfpacht willen bouwen? Even los van het aantal woningen wat mij betreft. Komt u daarmee terug, dan weten wij in ieder geval meer over waarom wel of niet. Dat staat los van dit project wat misschien al loopt of zeker zal lopen en waar een relatie mee is. Maar ik zou heel graag die vergelijking zien. En als er straks een aanbieder is die zegt, wij doen dat wel. Want u kunt mij niet wijsmaken dat een corporatie zegt, past niet in ons systeem, doen we niet. Ik bedoel, dat wekt bij mij wrevel op omdat ik vind dat een corporatie ook moet uitleggen en meebewegen waarom ze dat wel of niet doen. Dus ik ben niet tevreden met het antwoord, via u, van de corporatie. Ik hoor graag naar aanleiding van de toezegging welke corporaties eventueel wel in zo'n erfpachtconstructie op enige manier zouden kunnen willen meegaan en waarom wel of niet?

De voorzitter: De heer Spaan nog.

De heer Spaan: Ja, ik zou ook willen vragen over onder andere de erfgooierswoningen, dat speelt al vrij lang, om ons misschien iets beter te informeren? Dat we iets beter op de hoogte zijn. Ik hoor ook om mij heen, we horen niks meer, wat gebeurt er nou? Is het nou weer afgewezen? En ik wist toevallig ook van de woningbouw dat jullie er flink mee bezig zijn. Maar misschien toch beter informeren, dat geeft iets meer rust.

De voorzitter: De heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Ja, dank u, voorzitter. Ik interrumpeer ook met het idee, dan hebben we waarschijnlijk zometeen niet nog een nieuwe ronde.

De voorzitter: Ja, graag.

De heer Koldenhof: Ja, want dat is eigenlijk een beetje de twijfel die ik had om een aantal punten. Maar dan deze wil ik niet laten gaan omdat het hier lijkt alsof de wethouder vanuit de kleine positie van een kleine gemeente Laren zijnde bang is om tegen kartelorganisaties als een woningbouwcorporatie op te treden. Want

dat gevoel krijg ik, dat u wegloopt voor de confrontatie. En ik geloof zeker dat u een gesprek hebt gevoerd, ongetwijfeld. Maar nee, doen we niet. O, nou, dan doen we het niet. En dat is het symbool van deze motie en daarom wil ik hem nog een keer beklemtonen hoe belangrijk het is dat deze wel wordt aangenomen. Zodat u daarmee heel duidelijk, en niet alleen u, maar de woningbouwcorporaties deze opdracht heel goed begrijpen.

De voorzitter: De heer Rood. En in het licht van de tijd mag ik u vragen wat puntiger, krokantere beantwoording te gaan geven?

De heer Rood: Ja, er zijn wel fracties die er weer dossiers bijhalen waardoor er weer nieuwe vragen uit voortkomen. Beter informeren. Ik vind wel, we moeten eerst met de inwoners en de woningcorporatie en in de driehoek, gemeente spreken en daar definitieve resultaten uit hebben voordat u het hier hoort want anders dan doen we dingen niet in de goede volgorde. Zodra er daar witte rook uit enige kerk komt dan hoort u dat direct. Dat is logisch. Dan over de handreiking eigenlijk die ik toch wel beluister van de fractie van Laren Behoud en misschien kan de VVD-fractie daar ook in meegaan. Kijk, dit is een heel klein project dus dat blijf ... Ik wil elke confrontatie aan en wij liggen regelmatig zwaar in de clinch met elkaar, gaat op een zakelijke, stevige manier. Dat kan best maar het is wel zo, als ik op pad gestuurd wordt met een heel dwingend kader om hier op dit project erfpacht te realiseren, dat er dan eigenlijk misschien gewoon geen overeenstemming zal zijn. Dat is wel heel erg zonde van hoever we nu zijn in het proces. En dan gaat de teller over deze coalitieperiode opgeleverde huurwoningen naar acht en dat is best niet heel veel. Dus ik zou eigenlijk de handreiking die u deed willen omarmen. Dat we gewoon eens gaan kijken naar, is erfpacht een systeem waar in de breedte beter naar gekeken kan worden door woningbouwcorporaties, wat zou kunnen werken? En als we dat de komende tijd gaan doen en bespreken met bijvoorbeeld Gooi en Omstreken en de Alliantie, dan kan ik veel meer met deze uitspraak dan dat ik keihard met gestrekt been erin moet over zeven woningen op de Eemnesserweg.

De voorzitter: Duidelijk. En we moeten nu echt even tempo gaan maken, mijnheer Rood, alstublieft.

De heer Rood: Ja, nee, maar ik sla even een aantal dingen over, dat helpt ook. Ja, ik heb eigenlijk de vragen voor nu voldoende beantwoord denk ik.

De voorzitter: Dat is goed. De heer De Groot.

De heer De Groot: Dank u, voorzitter. Kort dat rapport over de verdienmogelijkheden, economische verdienmogelijkheden in Laren, wordt binnenkort in het college besproken. Dus dat zal zijn route vinden naar commissie waar ik dat heel graag met u bespreek. Basisbeginsel van het evenementenbeleid wat onlangs aangenomen is, is dat de organisator de kosten draagt die samenhangen met het organiseren van het evenement. Dus dat was volgens mij ook een vraag van de VVD dus waarvan akte. Het Gooische Nest. Het Gooische Nest wordt gefinancierd eigenlijk met een soort omslagstelsel van de kosten die berekend worden naar het aantal inwoners. Daar komt een bepaald bedrag uit, dat bedrag is in de begroting opgenomen en dat komt wat hoger uit dan we op dit moment in Soest betalen. Ik heb de kanttekening richting D66 gemaakt dat Soest ook voor herinvesteringen staat, ook niet meer up to date is, ook moet zorgen dat ze aan nieuwe moderne welzijnseisen moeten voldoen. Dus stel dat we de keuze hadden gehad om bij Soest te blijven, dan waren die kosten misschien iets later net zo hoog geworden.

De heer Koldenhof: Bij interruptie.

De voorzitter: De heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Dank u, voorzitter. U weet mooi om het antwoord heen te fietsen met uw beantwoording maar ik wil gewoon weten, wat kost het meer? Dat heeft u wel gezegd maar staat het in de begroting?

De voorzitter: De heer De Groot.

De heer De Groot: Ja, het staat in de begroting en ik heb ... Het zit in het programma verwerkt dierenwelzijn en daar vindt u het in terug.

De voorzitter: Ik zie dat de heer Koldenhof helemaal tevreden is met '...'.

Mevrouw ...: Ja, en er staat zelfs in de begroting dat de gemeente de kosten draagt hiervoor. Het staat er letterlijk in. Ik ben even opzoek waar het nu precies staat, maar ik heb het wel gelezen.

De voorzitter: Ja, nou, duidelijk. Mijnheer De Groot, gaat u verder.

De heer De Groot: De vraag over, ja, gebruik, misbruik vanwege echtscheidingen. Deze opmerking, ja, we zien dat inderdaad gebeuren. Het gaat ons zeer aan het hart. Ik denk dat als we kijken naar zeg maar de rode draad van het betoog van de VVD is profijtbeginsel en gebruik c.q. misbruik van voorzieningen. We zien dat we daar op bepaalde onderdelen via de wet weinig mogelijkheden hebben om bijvoorbeeld een profijtbeginsel goed door te voeren. Huishoudelijke hulp lukt deels, maar andere dingen zijn dan weer per wet uitdrukkelijk verboden om dat te doen. Dus, maar waar dat mogelijk is, willen we dat doen en graag daar ook in de commissie een keertje op terugkomen. Ambtenaren die daarover gaan, die willen graag met u dat gesprek aangaan. Dan Larens Behoud over het aantal ambtenaren bij Huizen wat uitbreidt. Ja, dat is conform de plannen om meer in eigen beheer te gaan doen om zo externe kosten te besparen. Dat betekent dus ook dat we dat moeten gaan zien in de toekomst. Dat vraagt kritisch ook van ons, zullen we zeker hebben, en ook van uw raad. Dus dat zie ik ook als een persoonlijke opdracht om daar fors op te letten. Dank u wel.

De heer Koldenhof: Interruptie.

De voorzitter: De heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Ik mis een antwoord dat wel door de wethouder die gaat over statushouders is gegeven over mijn ingediende motie, maar niet de wethouder duurzaamheid die er misschien wel anders over denkt.

De voorzitter: De wethouder duurzaamheid die er anders over denkt.

De heer De Groot: Nou, ik heb goed geluisterd naar mijn collega en u ook uiteraard. En juist er is voorzien in die regeling dat er veel tweedehands spullen gekocht worden. Nou, dus de vraag is, en we spreken met één mond natuurlijk dus ik vind dat daar dan voldoende ook in voorzien is. Ik zie niet de mogelijkheid om daar meer aan te doen dan op dit moment gebeurt.

De voorzitter: Dan nog de heer Vos in interruptie. O, sorry, excuus. Mijnheer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Maar als ik even in debat mag met de wethouder?

De voorzitter: Ja, gaat uw gang.

De heer Koldenhof: Dan zou er ook niks in de weg staan om de motie aan te nemen omdat het voor een deel gebeurt. En dan is het deel dat in de motie staat waar wij waarde aan hechten, dat u ons daarover rapporteert. Want die toevoeging zit ook in de opdracht van deze motie, dat u dat dan ook eens aantoon dat dat zo is. Tegelijkertijd ook reagerend op de eerdere ontrading, als dat een woord is, van de wethouder over statushouders. Dat dat weliswaar met korting allemaal gekocht kan worden en dat het een lening is. Maar u weet net zo goed dat wij ook hier of ook landelijk bij wijze van spreken kwijtscheldingsbeleid hebben dus als dan hier de lening is, dan is op een ander vlak in dezelfde portemonnee van de statushouder wel kans op een kwijtschelding, waardoor we het alsnog weer betalen. Dus het is niet zozeer dat ik nou elke statushouders hier op de schandpaal wil zetten, helemaal niet. Ik wil ze gewoon bewust laten worden van het feit dat we hier ook met gebruikte spullen nog een heel eind kunnen komen. Dus ik begrijp niet eerlijk gezegd, voorzitter, waarom het college deze motie ontraadt?

De voorzitter: De heer De Groot.

De heer De Groot: Ja, ik denk dat mijn collega onduidelijk advies heeft gegeven. U vraagt mij op het gebied van duurzaamheid, dan zeg ik, volgens mij is de regeling zo ingericht dat daar gestimuleerd wordt om gebruik te maken van tweedehands goederen.

De heer Koldenhof: Weet u ...

De voorzitter: Ja, de heer Koldenhof, laatste keer nu. Gaat uw gang.

De heer Koldenhof: Ja. Maar er zijn gewoon concrete, mevrouw Van Dorst heeft nog een concreet voorbeeld gegeven ook over wat er allemaal weggegooid wordt als we drie straten verderop gaan wonen. Ik bedoel, daar gaat het natuurlijk ook om, dat is de essentie of de kern van de motie. Het gaat mij niet om die ene persoon aan te wijzen van, jij doet iets niet goed, maar het gaat mij erom om een breder bewustzijn te creëren. En ik snap echt niet dat een wethouder duurzaamheid daar niet voor is.

De voorzitter: De heer De Groot.

De heer De Groot: Ja, u snapt best dat ik wat dat betreft, het gaat over de algemene teneur van deze motie en of de regeling voorziet in zeg maar tweedehands goederen en zeg maar het bevorderen van het recyclen of hergebruik van zaken. Dat gaat ons zeker aan het hart, is onderdeel van het beleid en gaan we ook de komende jaren met verve tegemoet.

De voorzitter: Ik denk dat u voor uw oordeelsvorming dit even voldoende is. Ja. De heer Vos nog.

De heer Vos: Ja, even naar mijnheer De Groot. Ik had nog twee vragen openstaan. Ik was in de veronderstelling dat u het woord ging geven aan de voorzitter in het kader van zijn vragen, maar mijn vragen staan nog open.

De voorzitter: Gaat uw gang, wat waren die vragen ook alweer? Dan gaan we de wethouder een beetje helpen.

De heer Vos: Dat waren twee dingen. U deed een mededeling over het afval naar aanleiding van de vraag. Ik heb er niets van begrepen. Eén.

De voorzitter: Uw microfoon even bij uw mond.

De heer Vos: Neem me niet kwalijk. Ik had de vraag over afval of die werd gesteld, u ging een antwoord geven, ik heb er niets van begrepen. Dus ik zou graag een herkansing hebben met betrekking tot mijn kleine denkraam dat ik het wel begrijp. En u had iets over de leegstand, daar zou u een rode loper hebben als bestrijdingsmiddel tegen de leegstand. Heeft u nog meer ideeën of concrete acties die u onderneemt om de leegstand te bestrijden? Dat waren mijn twee vragen.

De voorzitter: Afval, leegstand. En mevrouw Timmerman voegt er waarschijnlijk iets aan toe.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Dank u wel, voorzitter. Ja, ook even over die afvalstoffenheffing. Wij hebben ook niets van het verhaal eigenlijk begrepen. En u heeft gezegd, desnoods zet ik het op papier, dus daar wachten wij graag op. Dan over dat cijfermatige boekwerk toch nog een keertje terugkomen. De wethouder heeft gezegd, ja, maar die informatie is er wel. Ja, ik zou bijna zeggen dan, dank je de donder want anders ben je stuurloos. Maar het punt is dat het niet zichtbaar is en niet uit de BEL komt en wij zouden het graag zichtbaar hebben voor iedereen. Iedereen heeft het over de open overheid, maar de echte getallen blijven onzichtbaar en daar gaat het ons om.

De voorzitter: Dit is eigenlijk wat ik, ik moet ook nog aan het woord komen maar we pakken hem gewoon even zo meteen mee, mevrouw Timmerman. De heer De Groot, nog even over afval en leegstand.

De heer De Groot: Ik zal het letterlijke antwoord zoals ik het antwoord gekregen heb voorlezen. Bij Laren worden iets meer kosten toegerekend dan bij Blaricum. Dit verschil zit in toerekening van de overheid en de afvalstoffenheffing, ongeveer 50 K. Laren heeft meer eenpersoonshuishoudens dan Blaricum, ongeveer 450 huishoudens meer. Daartegenover staat dat ze 450 minder meerpersoonshuishoudens hebben dan Blaricum. Het tarief van eenpersoonshuishoudens is een stuk lager dan meerpersoonshuishoudens dus om de totale kosten te dekken moet het lage tarief bij Laren hoger zijn dan in Blaricum. Dat is het antwoord. We gaan het u ook graag schriftelijk doen toekomen.

De voorzitter: En dan de leegstand.

De heer De Groot: Ja, de leegstand. Kijk, in principe, de markt, en zeker dit soort markten is door de overheid notoir moeilijk te beïnvloeden. Ik denk dat we dat gegeven zullen moeten aanvaarden. Dat wat we wel kunnen doen is proberen een aangenaam klimaat voor investeringen te creëren. Dat doen we door een mooi centrum te hebben, door te investeren in groen en groenonderhoud. Dat doen we ook om te proberen stromen toeristen die naar Singer komen, ook te doen bewegen om te gaan kopen in Laren. Dat is de bedoeling om de Naarderstraat aangener te maken en daarmee ook bezoekers van het Singer te verleiden om in Laren te kopen. Hoe meer mensen er kopen, des te meer winkels komen er. Dat is mijn antwoord op uw vragen.

De voorzitter: Dank, mijnheer De Groot. Heeft u een interruptie op de heer De Groot, mevrouw Timmerman?

Mevrouw Timmerman-Hamers: Nogmaals, wij zien graag de zaak op schrift gesteld.

De voorzitter: Die komt uw kant op.

De heer Mol: Dan zijn er nog een aantal vragen aan mij gesteld. De heer Vos vraagt nog even aandacht voor de aandacht die de heer Van den Berg heeft gevraagd voor femicide. Ja, ik moet u daar echt het antwoord op schuldig blijven want ik kan niet praten voor de heer Van den Berg. Maar in de meest letterlijke zin is femicide vrouwenmoord en er zijn ook andere interpretaties voor het woord femicide mogelijk. Ik ben altijd erg

terughoudend in, nou, laten we zeggen, in Laren is femicide geen ding, ik denk dat we dat allemaal wel snappen. Maar en tegelijkertijd moeten we terughoudend zijn in het feit dat onderdrukking of discriminatie van bepaalde groepen hier niet plaatsvindt of dat je er aandacht voor moet vragen dat bepaalde groepen wat meer voor het voetlicht worden gebracht. Dat hebben we ook gezien in onze aanzet tot een inclusiviteitsbeleid. Hebben we toch ook met veel jongeren gesproken en bleek dat het toch nog best wel wat sprake is van discriminatie in de samenleving. Dat als enige reactie. We zullen toch de heer Van den Berg een keer moeten vragen waarom hij daar specifiek hier aandacht voor heeft gevraagd. Dan kom ik bij de heer Koldenhof, die heeft nog aandacht gevraagd voor aangiftegedrag. Nou, over het algemeen zit het, als we het hebben over fysieke criminaliteit, de aangiftebereidheid in Laren wel goed. Als we het hebben over andere vormen van criminaliteit, met name cyber en digitaal, is dat laag en dat is overal laag. Dat komt omdat mensen het of niet goed weten hoe ze dat moeten doen of ze halen hun schouders op of het meest voorkomende is schaamte. Wij voeren actief campagne om mensen te vertellen hoe ze aangifte kunnen doen en dat ze altijd aangifte moeten doen. Ook onze fysieke wijkagenten weten hoe je daarmee moet omgaan. Volgens mij heeft u of iemand anders ook nog aandacht gevraagd over zorgfraude. En dat is ...

De heer Grunwald: Die heb ik aan het begin gesteld in mijn eerste termijn.

De voorzitter: Zorgfraude is iets veel breder dan dat mensen fraude plegen met een declaratie. Zorgfraude is iets heel ernstigs. Zorgfraude gaat om bestaande criminelen die met vervalste diploma's of neporganisaties kwetsbare mensen misbruiken of zelfs mishandelen. Dat is echt een groot opkomend probleem. Dat speelt zich in het hele gebied af, in heel midden Nederland. Dat is ook in de criminaliteitsmonitor teruggekomen en daar werken we integraal in samen om dat aan te pakken. Daar hebben we ook onze zorgpartners voor nodig, hoe kan het in godsnaam dat je niet goed controleert op vervalste diploma's? Maar dat is heel terecht dat u hier aandacht voor vraagt. Ik stel voor dat we ook in onze veiligheidspresentatie voor het komend jaar daar wat aandacht aan besteden want het is echt heel ernstig. Nou, de heer De Groot heeft een tipje van de sluier opgelicht over hoe we omgaan met kosten voor veiligheid bij evenementen. Ik kan u echt geruststellen, onze vrijwilligersorganisaties en ook de commerciële doen heel veel om de veiligheid op hun evenementen te garanderen en die nemen die kosten bijna allemaal voor eigen rekening. Als je ziet wat er aan EHBO, private beveiliging, schoonmaken, vrijwilligersinzet, ook vrijwillige verkeersregelaars wordt mogelijk gemaakt en dat dragen ze allemaal zelf. In de precario en in de kosten voor de vergunning nemen we natuurlijk ook een aantal kosten mee. Ja, en als er een evenement is, dan rijden de boa's ook een extra rondje, daar ben ik heel erg blij mee. Ik ben ook heel erg blij mee dat wij een dorp hebben waar vrijwilligersorganisaties heel veel organiseren. Dan stel ik voor dat wij een, we kunnen of een fysiek amendement maken of ik stel gewoon voor dat ik een mondeling amendement doe namens u allen dat het eerste besluit onjuist is, dat er niet moet staan meerjarenraming 2025-2028 maar dat moet zijn meerjarenraming 2026-2028. Dat doe ik dan mondeling bij de besluitvorming. Dan wordt de handeling aangepast en is het aangepast, dat scheelt u tikwerk. Fantastische griffier. Dan nog even over de cultuurcoördinator. Het doel is niet het aanstellen van een cultuurcoördinator. Wij hebben de bestaande nota cultuurbeleid geëvalueerd. Zoals ik al zei, wij doen niet zo heel veel extra's als gemeente aan cultuur op beleidsniveau. Wij hebben in twee rondes met aanbieders en met scholen bij elkaar gezeten omdat juist die behoefte voor kinderen werd uitgesproken. Wat ze willen bereiken is meer cultuuraanbod op de school aanbod gericht. En ja, het kan zijn dat u een buurman heeft op een school waar ze al wat doen maar in de breedte hebben die scholen die behoefte uitgesproken. Onze cultuuraanbieders willen heel graag de weg vinden naar onze kinderen. Ons doel is daar een schakel tussen te vormen. Dat willen we middels een onderwijsprogramma doen met concreet cultuuraanbod, zoveel mogelijk van lokaal en regionale aanbieders. Daar hebben we gewoon uren voor nodig om dat mogelijk te maken. We schatten in dat dat voor acht of iets meer uren per week kan. Ik snap heel goed waar uw motie vandaan komt. En ik snap ook de

beweegreden van uw fractie en die van Liberaal Laren om te zeggen, nou, met alle bezuinigen die voor ons liggen, dan is dit nou het allerbelangrijkste wat we moeten doen? Als dit de uitkomst is van een evaluatie met aanbieders en scholen, vind ik dat een hele kleine vraag van hun kant. En ik wil eigenlijk ook nog wel de handreiking naar u doen om te kijken of we het kunnen oplossen zonder extra uitgaven door middel van een begrotingswijziging. Maar ik laat het verder aan u maar ik ga gewoon proberen het hierin te wiebelen want ik vind dat we op het gebied van cultuur moeten kijken of we tegemoetkomen aan deze evaluatie als het zo'n kleine vraag is. Wat mij betreft zijn dan alle vragen zo beantwoord.

De voorzitter: Ik kijk even rond naar de fracties of we kunnen overgaan tot besluitvorming. De heer Koldenhof?

De heer Koldenhof: Ja, voorzitter, u doet nogal een toezegging aan het eind. Dat u zegt dat u het wel wil bekijken of u het gewoon binnen de begroting kunt oplossen. Want niet, die cultuurcoördinator die gaat, die zit nu niet in de begroting.

De voorzitter: Nee.

De heer Koldenhof: Dus u heeft zelf rondgestuurd dat wij nog een begrotingswijziging moeten vaststellen. Dat kan dan niet nu, maar dat moet dan eind van de maand of volgende maand. Maar dat hoeft dan niet als die gelden daarvoor niet beschikbaar zijn. En u zegt net toe dat u wel wil kijken of u het binnen de bestaande begroting kunt oplossen. Ja, dan vind ik het prima, dan kijkt u maar of u dat binnen de begroting gaat oplossen. Dus wat wilt u dan? Ja, dan moet ik, stelt u mij voor de keuze. Nou, dient u het amendement maar in want ik los het toch wel op of dient u het amendement niet in want ik los het toch wel op.

De voorzitter: Ik snap heel goed dat u deze interruptie pleegt en ik snap heel goed ook dat u het politiek wil maken. Ik zie ook dat ik als neutrale burgemeester met de portefeuille cultuur goed moet nadenken over de noden die deze gemeente heeft, maar ook verzoeken die vanuit de samenleving tot ons komen. Ik weet niet of ik het zonder begrotingswijziging kan oplossen, maar ik ga mijn stinkende best doen aan alle potjes te rammelen of we het op een andere manier kunnen doen. Maar ik weet niet of het lukt en dat is wat ik heb gezegd, verder is de oordeelsvorming en de besluitvorming echt aan u. Ik kijk nog even rond.

De heer Koldenhof: Dan wil ik een korte schorsing, voorzitter, want dan wil ik even mij beraden over wat ik nu met het amendement ga doen.

De voorzitter: Mevrouw Timmerman.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Ja, voorzitter, ik heb goed naar uw verhaal geluisterd maar er staat op pagina 49 letterlijk, dan staat het er misschien verkeerd, het aanstellen van een cultuurcoördinator. I rest my case.

De voorzitter: Ja, maar zeker, wij hebben ook een cultuurcoördinator nodig om een onderwijsprogramma te maken met onze lokale cultuuraanbieders. Maar ja, ik heb gezegd wat ik u te bieden heb. Ik heb u ook aangegeven dat ik een inspanningsverplichting bereid ben te doen. Verder, kijk, als u hier besluit met een amendement dit niet mogelijk te maken, dan is ook de cultuurcoördinator weg. En dan ga ik ook niet meer mijn best doen of ik het op een andere manier mogelijk kan maken.

De heer Koldenhof: Voorzitter, toch, het is een beetje waar wat u zegt maar ook niet helemaal. Want u bent als college bevoegd om binnen het programma waar dit onder valt zelf tot invulling te besluiten hoe u dat geld

besteedt, want daarvoor bent u uitvoerend bestuur. Dus als u zegt, binnen dat programma en die begroting vind ik wel 21 duizend euro, of waar gaat het over, om dat te doen. Nou, dat vind ik prima, dan moet u dat vooral doen. Dan blijft die cultuurcoördinator gewoon staan, maar dan is het voorstel voor een begrotingswijziging volgende maand niet nodig.

De voorzitter: Ja, u heeft gelijk. Maar ik bekleed mijn ambt, probeer ik zorgvuldig te bekleden. Dus als u hier een uitspraak doet en u dient een amendement in, daar stemt u over. En ik zou vinden dat ik vanuit mijn neutrale ambt onzorgvuldig zou hebben gehandeld als ik niet u had meegegeven dat ik dan echt mijn best ga doen of ik op een andere manier kan financieren. Want als u een amendement aanneemt en ik zeg niks, ik ga ineens roepen, nou, ik ga toch doen want ik heb een ander potje gevonden, vind ik dat naar u niet netjes.

Mevrouw ...: Voorzitter?

De heer Koldenhof: Ik ga u helpen, als het mag.

De voorzitter: De heer Koldenhof.

Mevrouw ...: Oké, wou ik ook doen. Mogen wij?

De heer Koldenhof: Nee, maar mag ik, want misschien zijn we er dan uit. Ik snap ook uw penibele positie waar u zelf een beroep op doet als onafhankelijk voorzitter en ook burgemeester met een politieke portefeuille, dat is altijd een beetje lastig. Dus ik wil graag mijn pleidooi verleggen naar de wethouder financiën. Dan hoeft u daar verder geen uitspraak over te doen maar dan wil ik vragen aan de wethouder financiën of hij mogelijkheden ziet om binnen het programma cultuur of hoe het ook heet, dan die cultuurcoördinator wat mij betreft wel aan te stellen maar dat de financiële situatie oplost binnen zijn programma, binnen het genoemde programma.

De voorzitter: Het woord is aan de heer Van Midden.

De heer Van Midden: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Zoals de heer Koldenhof constateert is het inderdaad aan het college om binnen de programmabegroting een oplossing te zoeken. Dus ik pak dat op en ik ga met het college kijken naar een oplossing binnen de programmabegroting.

De heer Koldenhof: Binnen het programma. Dan als, ik lees hier, voorzitter, als ik mag overigens. Excuus.

De voorzitter: De heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Als ik mag, dan lees ik hieruit de toezegging dat het wordt gezocht binnen het programma. Dan trek ik bij deze het amendement in.

De voorzitter: Ik heb begrepen dat dat het geval is. Ja. Duidelijk. Nou, dan gaan we over tot besluitvorming wat mij betreft. Ik kijk nog even rond, kunnen we overgaan tot besluitvorming? Dat is het geval. We hadden een amendement en dat is ingetrokken. Overigens met als resultaat goede beraadslaging, toch? Dat is één. Dan ga ik over, dan brengen we eerst in stemming het hoofdvorstel. En dat is ... Ja, maar dat ... Maar ik doe een mondeling amendement op de besluitvorming en dat luidt, de programmabegroting voor 2025 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2026-2028. Dat is het door de raadsvoorzitter namens u allen geamendeerde besluit dus die kunnen we als zodanig als ingediend beschouwen. De in de begroting geraamde opbrengsten uitgangspunt te laten zijn voor de nog vast te stellen tarieven voor leges en belastingen en de

kredieten jaarschijf 2025 in de investeringsplanning 2025-2028 met uitzondering van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs vast te stellen. Welke fracties steunen dit voorstel? Dat is de fractie, dat is het hoofdvoorstel over de begroting, hiermee wordt de begroting vastgesteld.

De heer ...: Ik ben het helemaal kwijt. Sorry. Hebben we nou een tweede of derde termijn? Maar waar zijn we, we gaan nu naar de, we gaan erover stemmen allemaal al?

De voorzitter: Wij gaan over tot besluitvorming. Ik heb niemand meer gehoord met vingers in de lucht, ik heb rondgevraagd. Oké. Ik vat hem nog een keer samen. Wie steunt de begroting en de meerjarenraming?

De heer Vos: Ik wil graag een stemverklaring zo dadelijk.

De voorzitter: Dat mag. Dat moet u eerst doen, mijnheer Vos. Gaat uw gang.

De heer Vos: Ja?

De voorzitter: Ja.

De heer Vos: Wij steunen wel het voorstel maar met een hele ernstige aantekening dat we toch wel missen wat er de jaren daarna gaat gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Timmerman.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Stemverklaring. Aangezien de cijfermatig specificatie ontbreekt en de wethouder na langdurig aandringen nog steeds niet van plan is om daarmee naar buiten te komen, kunnen wij niet voor deze begroting stemmen.

De voorzitter: Oké. Mijnheer De Jong.

De heer De Jong: Voor mij geldt inderdaad ook hetzelfde omdat wij gewoon de zaken niet goed hebben kunnen bestuderen, geen controlerende functie hebben kunnen uitoefenen en eigenlijk deze vergadering een zeer ondemocratisch proces vinden, kan ik dat ook niet steunen. Hoe erg wij dat ook vinden.

De voorzitter: Dank voor deze stemverklaring. Dan breng ik nogmaals in stemming het hoofdvoorstel, het geamendeerde hoofdvoorstel om de programmabegroting voor 2025 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming voor de jaren 2026 tot met 2028 en daarbij dus ook de beslisvoorstellen 2 en 3. Kunnen de fracties die dit steunen dit kenbaar maken? Dat is de fractie van Groen Laren, de VVD, D66, Larens Behoud en Democratisch Laren. Kunnen de fracties die tegenstemmen dit kenbaar maken? Dat is de fractie van Liberaal Laren en daarmee is de programmabegroting aangenomen. Dan breng ik in stemming motie M1 van de fractie van de VVD, waarin het college verzocht wordt bij toekenning van aangevraagde hulpmiddelen en/of de inventaris de aanvrager altijd te wijzen op de plicht om te zoeken naar tweedehands oplossingen, na redelijke overweging te besluiten tot toekenning van financiering voor een gans nieuw product en de raad na het eerste halfjaar van 2025 mee te nemen in de voortgang. Willen de fracties die deze motie steunen dit kenbaar maken? Dat is de fractie van de VVD, Groen Laren, Liberaal Laren, D66, Larens Behoud en Democratisch Laren, daarmee is de motie unaniem aangenomen. Dan kom ik bij motie nummer M2, ook afkomstig van de VVD, waarin het college verzocht wordt de overeenkomst met de woningbouwcorporatie voor de verkoop van de grond aan de Eemnesserweg te wijzigen en de betreffende grond in eigendom te behouden en de overeenkomst om te zetten in een erfpachtovereenkomst met een looptijd van minimaal 50

jaar, en geen andere gemeentelijke gronden te verkopen ten behoeve van sociale woningbouw beneden de marktwaarde. Kunnen de fracties ...

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Stemverklaring.

De voorzitter: Mevrouw Van Dorst, stemverklaring.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Ja, stemverklaring. Ik vind het onderwerp ... Excuus. Ik zal tegenstemmen maar onder de voorwaarde dat echt de erfpacht wordt onderzocht en met een andere aanbieder hierover wordt gesproken. Zodoende zal ik zo zeggen voor dit moment tegen te stemmen.

De voorzitter: Duidelijk. Andere stemverklaring nog? De heer Loef.

De heer Spaan: Die zou ik eigenlijk ook willen ... O, sorry.

De voorzitter: Ho, stop, de heer Spaan, eerst de heer Loef.

De heer Loef: Ook tegen de motie waarbij de toezegging van de wethouder een hele heldere is. De motie is wat dat betreft te strak opgesteld terwijl het idee van erfpacht zeker nadere uitwerking verdient.

De voorzitter: De heer Spaan.

De heer Spaan: Ja, ik sluit me eigenlijk aan bij Ellen en Karel.

De voorzitter: Mevrouw Van Dorst voor hier.

De heer Spaan: Ja, ja.

De voorzitter: De heer Vos.

De heer Vos: Ja, de motie bestaat uit twee delen en dat maakt het een beetje lastig om daar iets verstandigs over te zeggen. Als het gaat om het praten met de woningbouwvereniging, ja, dan begrijp ik dat. En ja, daar zou ik wat kunnen vinden. Maar ik vind de koppeling dan ook nog maken dat we niet mogen verkopen zonder dat daar verlies op gemaakt wordt, vind ik een hele kwalijke. Want volgens mij is onder de marktwaarde beschikbaar stellen van grond is een vorm van subsidie die de sociale woningbouw zeer ten goede zou komen. Dus ik steun die motie niet, dat komt omdat ik hem te diffuus vind met te veel onderwerpen binnen één paraplu.

De voorzitter: Duidelijk. Mevrouw Timmerman.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Ook een stemverklaring. Wij steunen de motie in algemene zin. De verbinding met de Eemnesserweg begrijpen we niet helemaal omdat daar de grondkosten een fractie zijn van de totale kosten. Dus, maar in algemene zin steunen we het dus wij zijn voor de motie.

De voorzitter: Dan breng ik in stemming nogmaals motie M2 over de verkoop van grond aan de Eemnesserweg. Kunnen de fracties die de motie steunen dit kenbaar maken? Dat is de fractie van de VVD en Liberaal Laren. Kunnen de fracties die tegenstemmen dit kenbaar maken? Dat is de fractie van Democratisch Laren, Larens Behoud, D66 en Groen Laren en daarmee is de motie verworpen. Dan is daarmee ook de

toezegging van wethouder Rood nogmaals aan de orde gekomen. Die is goed genoteerd door de gemeentesecretaris die ik niet kan zien. Nu wel. Ja, hij is genoteerd.

3. Sluiting

De voorzitter: En dan komen we tot de sluiting van deze vergadering. Dan hebben we weer een behoorlijke klus met elkaar geklaard op deze vrijdagochtend. Uitgebreide inhoudelijke beraadslagingen over een begroting, maar ook over een onzekere financiële toekomst waar we ons allemaal over zullen moeten buigen het komend jaar. Ik ben ook heel erg blij dat die zoals gebruikelijk in hele plezierige en goede orde is behandeld. Ik wil op de eerste plaats de medewerkers van de BEL bedanken voor al het voorbereidend werk, een enorme berg werk. En ons team financiën, de bodes die ons faciliteren en ons gastvrij hier ontvangen. Ik vind het ontzettend fijn dat namens alle inwoners de heer Hilhorst vandaag aanwezig is op de tribune. Ik wil alle mensen die thuis meeluisteren. Maar beste mensen, dit lukt allemaal niet zonder ons fantastische griffieduo. Dus mag ik nog even tromgeroffel hebben voor onze griffier en Linda. Daarmee is de algemene politieke beschouwing van de gemeenteraad van Laren voor het begrotingsjaar 2025 gesloten. We hebben een seniorenconvent in 027. Dank, Vos. Ja, nu, nu.